

II. ERANSKINA. PAISAIA UNITATEEN FITXAK (UP)

2024ko maiatza

Asesoría e Investigación Medioambiental

Konbenio, 11 trasera
48340 Amorebieta-Etxano
Bizkaia
Tel.: 94 630 06 19
Fax: 94 630 01 46
ekos@ekos-eeco.com
www.ekos-eeco.com

EECO
European Ecological Consulting S.L.
C.I.F. B48827075

**SUSTAPENA, EKIMENA ETA
ZUZENDARITZA**

**PROMOCIÓN, INICIATIVA Y
DIRECCIÓN**

AZPIEGITURETARAKO ETA LURRALDE
GARAPENERAKO SAILA

DEPARTAMENTO DE INFRAESTRUCTURAS
Y DESARROLLO TERRITORIAL

Carlos Alzaga Sagastasoloa. Diputado Foral de Infraestructuras y Desarrollo Territorial
Aimar Rico Ruiz. Director General de Desarrollo Territorial
Jose María Bilbao Intxaurreaga. Subdirector General de Cohesión Territorial

TALDE TEKNIKOA

EQUIPO TÉCNICO

LURRALDE ANTOLAMENDURAKO ATALA

SECCIÓN DE ORDENACIÓN TERRITORIAL

Idoia Garay Telletxea. Arquitecta. Jefa de Sección
Olga Aldaz Carretero. Arquitecta
Miguel Ángel Blanco Rodríguez. Arquitecto
Ainara Uriarte Baza. Arquitecta
Francisco Javier Hernández Rico. Diseño gráfico

ASESORIA E INVESTIGACION MEDIOAMBIENTAL

Laguntza teknikoa

Asistencia técnica

Adrián Diez Angulo. Geógrafo
Jan-Lukas Menzel Barraqueta. Dr. Ciencias Naturales
Ainize Lopez de Abechuko Kortazar. Graduada Ciencias Ambientales
Miriam Esteban Aldazabal. Geógrafa
Colaboradores
Paula Amuchastegui Moreno. Urbanista (Erdu S.L.)
Joaquín García Purroy. Historiador-Paisajista (Humus Sapiens S.L.)

**PARTE-HARTZE PROZESUKO
LANTALDEA**

**EQUIPO DEL PROCESO DE
PARTICIPACIÓN**

Ana María Macho Moran. Dirección y análisis
Thalía Olatz Sobron Rojo. Análisis
Ane Caro Aramendia. Dinamización y análisis

AURKIBIDEA

- 0. FITXA: UP UDALERRIAK
- 1. FITXA: UP URKIOLA
- 2. FITXA: UP UDALAITZ
- 3. FITXA: UP OIZ
- 4. FITXA: UP IBAIZABAL ZALDU KORRIDOREA
- 5. FITXA: UP IBAIZABAL ELORRIO ETA ABADIÑO ARTEAN
- 6. FITXA: UP ALDANA-BOROA
- 7. FITXA: UP ETXANO
- 8. FITXA: UP OROMIÑO
- 9. FITXA: UP GARAI
- 10. FITXA: UP LEMOATXA
- 11. FITXA: UP BERNAGOITIA
- 12. FITXA: UP MAÑARIA
- 13. FITXA: UP MENDIOLA
- 14. FITXA: UP ARRAZOLA
- 15. FITXA: UP ELORRIOKO HARANA
- 16. FITXA: UP AIXOLA

DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE

DURANGALDEKO ERREMU FUNTZIONALEKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK
CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA

2024ko maiatza

UP 1 URKIOLA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA		Paisaia eremua: Banalerroko mendiak Azalera: 3.766 ha Udalerriak: Abadiño, Amorebieta-Etxano, Atxondo, Durango, Izurtza eta Mañaria Ikusgarritasuna: oso altua	
DESKRIBAPEN OROKORRA			
Urkiolako paisaia mendi atlantiko malkartsu eta alpetar indartsuaren adibide gisa aurkezten da. Kareharrizko goraguneen multzo bat da, eta horren gainean ikuspen handiko eta Durangalderako garrantzi handiko zenbait gailur garatzen dira. Baso naturalak eta landaketak nahasten dituzten baso-eremu zabalak dira nagusi. Gainera, gune honek ingurumen-, gizarte- eta kultura-aintzatespen zabala du.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Historiko-kulturala</u> Urkiolako santutegia, Bolinkoba kobazuloa, Anbotoko Damaren kobazuloa. <u>Soziala</u> Naturaz gozatzeko eta aisialdirako jarduerak, Atxarteko eskalada eskola. <u>Estetikoa</u> Kareharrizko harkaitzen eta malda malkartsuen atzealde eszenikoa. Ikupsgi panoramikoak. <u>Produktiboa</u> Abeltzaintza estentsiboa, basogintza eta turismoa	<u>Elementu naturalak</u> Banalerroko garezurak (Mugarra, Untzillaitz, Anboto), interes geologikoko lekuak (Anboto, Larranoko kareharriak eta basaltoak, Alluitzeko nibelazio-nitxoa), mendiko larreak, baso autoktonoak (pagadi lepatuak, hariztiak, urkiak, artadiak) eta esfagnalak. <u>Elementu antropikoak</u> Atxarteko harrobiak, Urkiolako santutegia, Toki Alai Interpretazio Zentroa, Atxarteko Santo Cristo basiliza, Pol-Poleko iturria.	Honako hau da Eremu Funtzional osoan ikuspen handiena duen paisaia. Mendien altitudeek, haranaren gainera bat-batean erortzen diren malda handiek (batzuetan bertikalak) eta haien esposizio altuak eraginda, Parke Naturaletik kanpoko mendi-lerroak du ikuspen handi hori, Anboto, Alluitz, Astxiki, Untzillaitz, Mugarra eta Aramotz mendilerroek osatua, Durangaldeko profil angelutsu eta asoziatiboa osatzen baitute. Barrualderantz, ikusmen-esposizioak behera egiten du bat-batean, eta behekotzat jotzen da ezkutuan geratzen diren ibar sakon eta estuetan. Horien gainera gailur batzuk gailentzen dira, hala nola, Urkiolagu, Saibi edo Errialtabaso eta Leungana mendiguneak, kanpoko mendi-aurrealdea baino beheragoko ikuspena dutenak.
ERAGINAK	ARRISKUAK	
Baso-landaketak. Maiztasun handia. Higadura-prozesuak.	Itxurazko arriskurik gabe.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Urkiola Kantauriko eta Mediterraneoko uren banalerroko mendi-multzoaren zati da, eta horren garrantzia argi eta garbi bereizitako bi ingururen artean ezartzen duen hesian datza. Mendiek itxura alpetarra dute eta HE-IM norabidean daude. Kareharri urgoniarren pakete erraldoiez osatutako kresterio-segida bat dira, malda oso zorrotzekin, batzuetan benetako pareta bertikalak eratzen dituztenak. Irtengune topografikoa ikusgarria da, batez ere Ibaizabaleko haranetik ikusita, oso profil bereizgarriak marraztuz (Anboto, Alluitz, Astxiki, Untzillaltz eta Mugarra), batzuetan 500 metrotik gorako desnibelekin. Parke naturalaren barruan geratzen diren mendiak ez dira hain itsusiak formetan. Bere fisionomia trinkoa da, gailur nabarmenik gabea, eta bere gainean kareharrizko morfologia zabalak garatzen dira, batez ere iparraldean. Hegoaldean, itxura etzanagoa eta linealagoa du, malda apur bat jaisten da hegoaldeko posizioetara, eta muino itxurako erliebe bat du.

Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

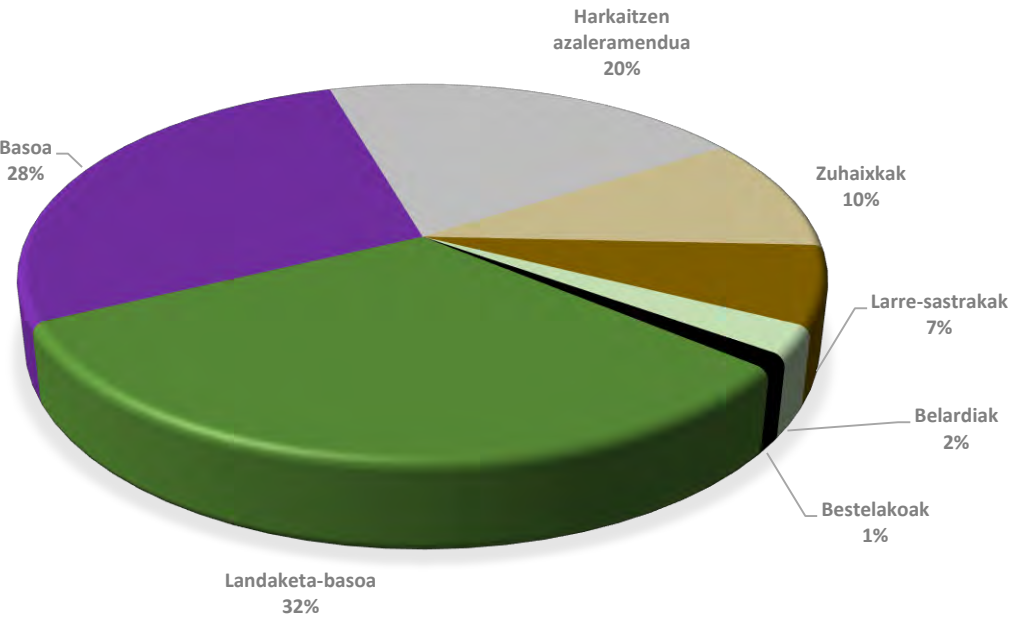
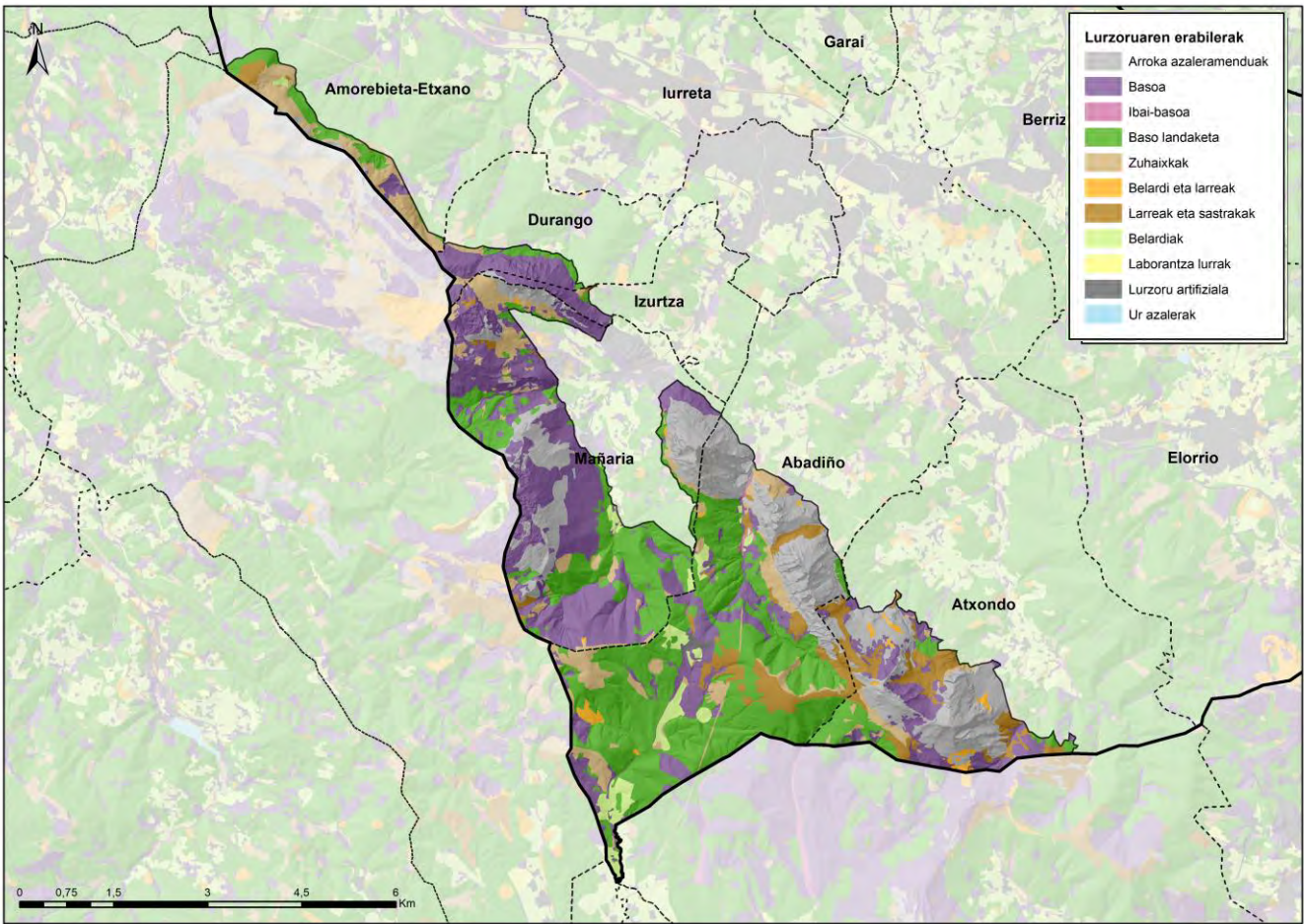
Unitate honetako paisaiak testuren kontraste handiak erakusten ditu, lurzoruaren okupazio eta erabilera desberdinen ondorioz. Paisaiari dagokionez, bereziena eta nabarmenena kareharrizkoa da, kolore grisaxkakoa eta, batzuetan, ia zurixka, eta ikusmen handiko paisaia biluzia erakusten du. Altueran kokatzeak eta forma akutu, malkartsu eta bikainak bertikaltasun-sentsazioa sortzen dute, eta, horren ondorioz, Ereku Funtzionalaren ohiko atzealde eszenikoa da. Harkaitzaren gaineko dibertsitatea higaduraren ondorioz sortzen diren arrakalek eta hartxingadiak ematen dute, eta, bereziki, tarteka eta modu sakabanatuan tamaina txikiko zuhaitzi batekin sortzen den landarediak, puntu txikiak balira bezala. Lurzorua garatu eta malda arintzen denean, trinkoago bihurtzen da, eta multzoak osatzen ditu, zuhaitz-lodiera txikiko zuhaitziak sortuz. Pagoak eta arteak beren fisionomiaren arabera bereizten dira, azken hauek harriaren izaera lehorrera egokituak, zeinari kontrastea, iluntasuna eta dentsitatea eskaintzen baitiote.

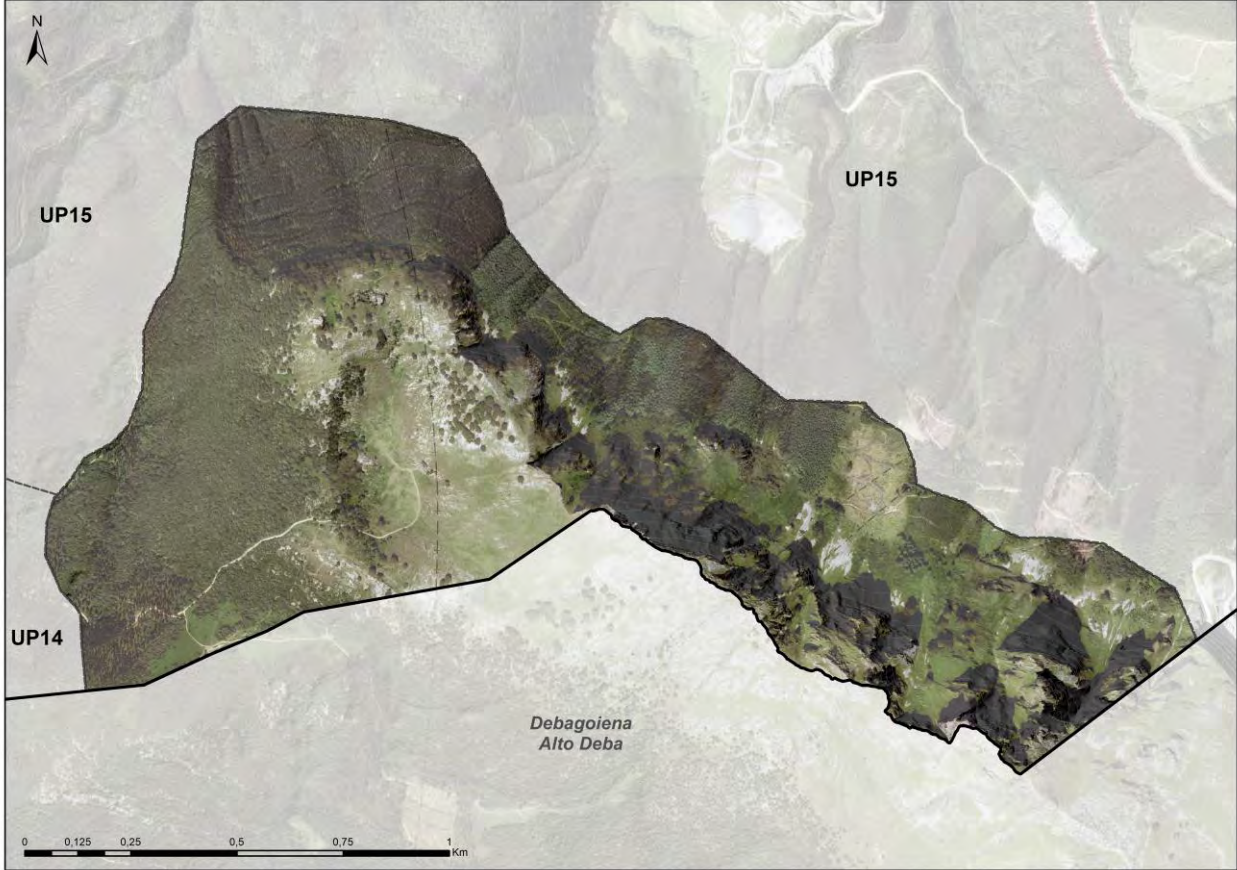
Mendiaren goiko aldean, baina harkaitz-azaleratze handietatik kanpo, giro irekia eta landarediak eta topografiak zatikatua garatzen da, belardi eta sastrakek osatutako neurri txikiko zelaien itxurarekin.

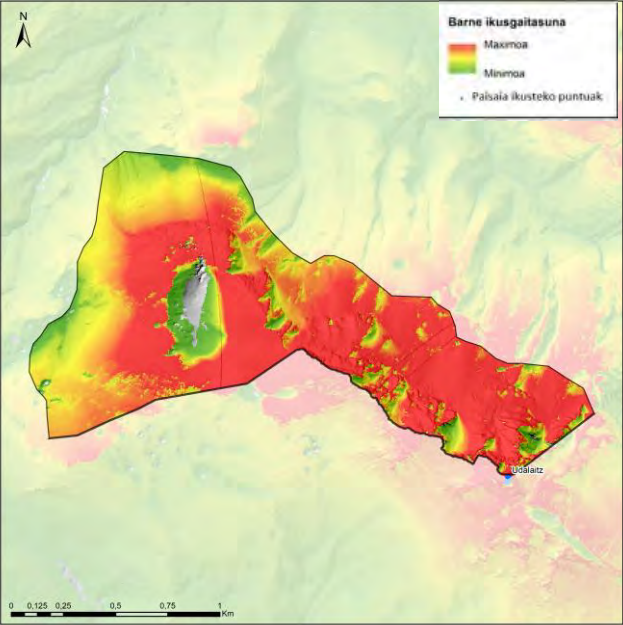
Belardi eta sastraka horien gainean tonu berde, horixka eta marroiak nagusitzen dira, eta kalitate handia ematen diote konposizio eszenikoari. Neguan ere ohikoa izaten da elurra egitea.

Behealdean baso-giroa ageri da, dentsitate handikoa eta tamaina handikoa, baso naturalak eta landaketak bereizita. Lehenengoen artean, pagadiak dute presentzia handiena, eta, beraz, hostozabal itxura eta urtaro-aldaketa handiak dituzte. Ereku baxuagoak okupatuz gero, baso mistoa oso zatituta agertzen da, paisaiari dibertsitatea ematen diona. Landaketei dagokienez, unitate honetan aniztasun handiagoa dago. Intsinis pinua argi eta garbi nagusi den arren, barietatea zabalagoa da, izeiak, alertzeak eta bestelako pinazeak agertzen baitira, batez ere Urkiolako mendatean. Koniferoak izan arren eta presentzia altua eta zorrotza eskaini arren, itxura zertxobait desberdina da haien artean.

LURZORUAREN ERABILERA

UP 2 UDALAITZ		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia-eremua: Banalerroko mendiak Azalera: 189 ha Udalerria: Elorrio Ikusgarritasuna: Oso altua 	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Neurri txikiko paisaia-unitatea, alpetar itxura argia duen mendi baten goiko aldeari dagokiona. Kareharrizko harkaitzak larreekin eta basoetako eta basoetako zenbait unitaterekin nahasten dira. Malda gogorren ondorioz, paisaia paisaia-erreferentziazko talaia gisa kokatzen da, eta ikus daitekeen silueta zerratu bat marrazten du. Paisaiak jarraitutasuna du formetan Debagoieneko Eremu Funtzionalerantz.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalak</u> Interes geologikoa eta Landaredia. <u>Soziala</u> Aisialdiko eta mendiko jarduerak. <u>Historikoa y kulturala</u> Ongoetako antzinako meatzeak. <u>Pertzepziozkoa</u> Ikusgarritasun altua. <u>Sinbolikoa eta identitarioa</u> EAEn paisaia-erreferentzia den mendia, haren profilagatik.	<u>Elementu naturalak</u> Udalaitz mendia (topografia, geologia eta landaredia). <u>Elementu antropikoak</u> Ongoetako antzinako burdin meategiak.	Udalaitz mendiaren ikuspena oso handia da, eta erreferentziazko mendia da eremu funtzionalean ez ezik, EAEko gainerako eremuetan ere. Mendi-morfologia isolatua duenez, eta inguruko haranen gainetik gailentzen denez, desnibel egiaztatuak dituen paisaia-talaia gisa aurkezten da, eta, horren ondorioz, ia unitate osoak oso ikuspen handia du. Argi dago altitudeak behera egin ahala txikitzen dela. Erdian sakonune karstiko bat agertzen da, eta kubetako morfologiak berak ikuspen hori baldintzatzen du, ezkutuko espazio bakarra izanik.
ERAGINAK	ARRISKUAK	
Kanpazarreko harrobia (zati txiki bat baino ez da garatzen eremu funtzionalean).	Ez da paisaia-arriskurik ikusten.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Udalaitzeko muino ikaragarria EAEko uren banalerroko mendien erakusgarri da. Kareharri urgoniar arrezifal masiboz egituratuta dago, eta erliebe bikaina osatzen dute. Gailurraren gainean, hiru tontor daude, mendilerro itxurako profil ezagun batean lerrokatuta. Udalaitzek 1.120 m ditu, eta ipar-mendebalderantz jaisten dira pixka bat (Erdikoatxa 1.026 m eta Atxaurrutxugane 979 m). Irtengune topografikoa oso nabarmena da, bereziki iparraldean, ebakiak eta desnibel handiak egiten baitira, eta pixkanaka 500 metrora iristen dira, unitatea amaitzen den lekura. Mendebalderantz kubeta karstiko handi bat zabaltzen da 650-700 m inguruan, eta sorbaldakoa balitz bezala, mendiaren itxura gizentzen du. Kareharrizko litologiak paisaia menderatzen duten formak lantzen ditu.

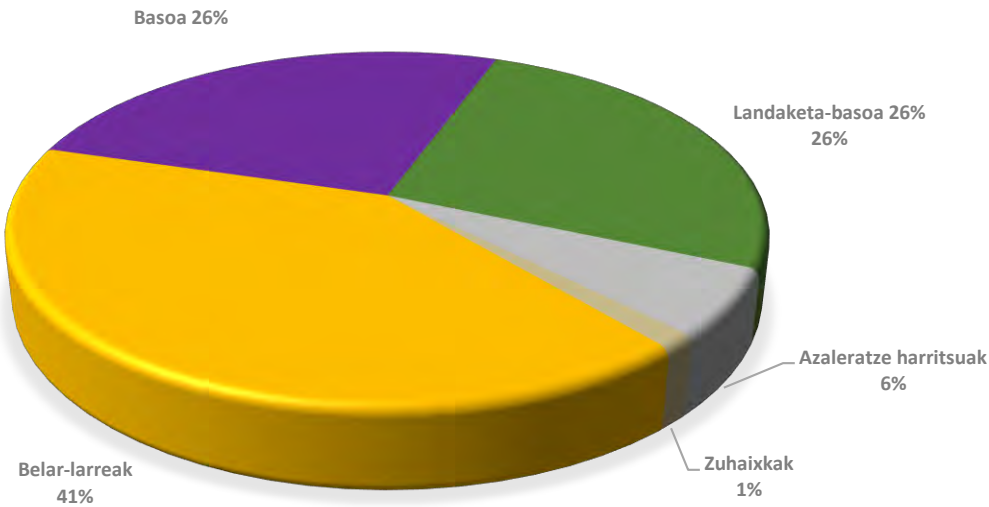
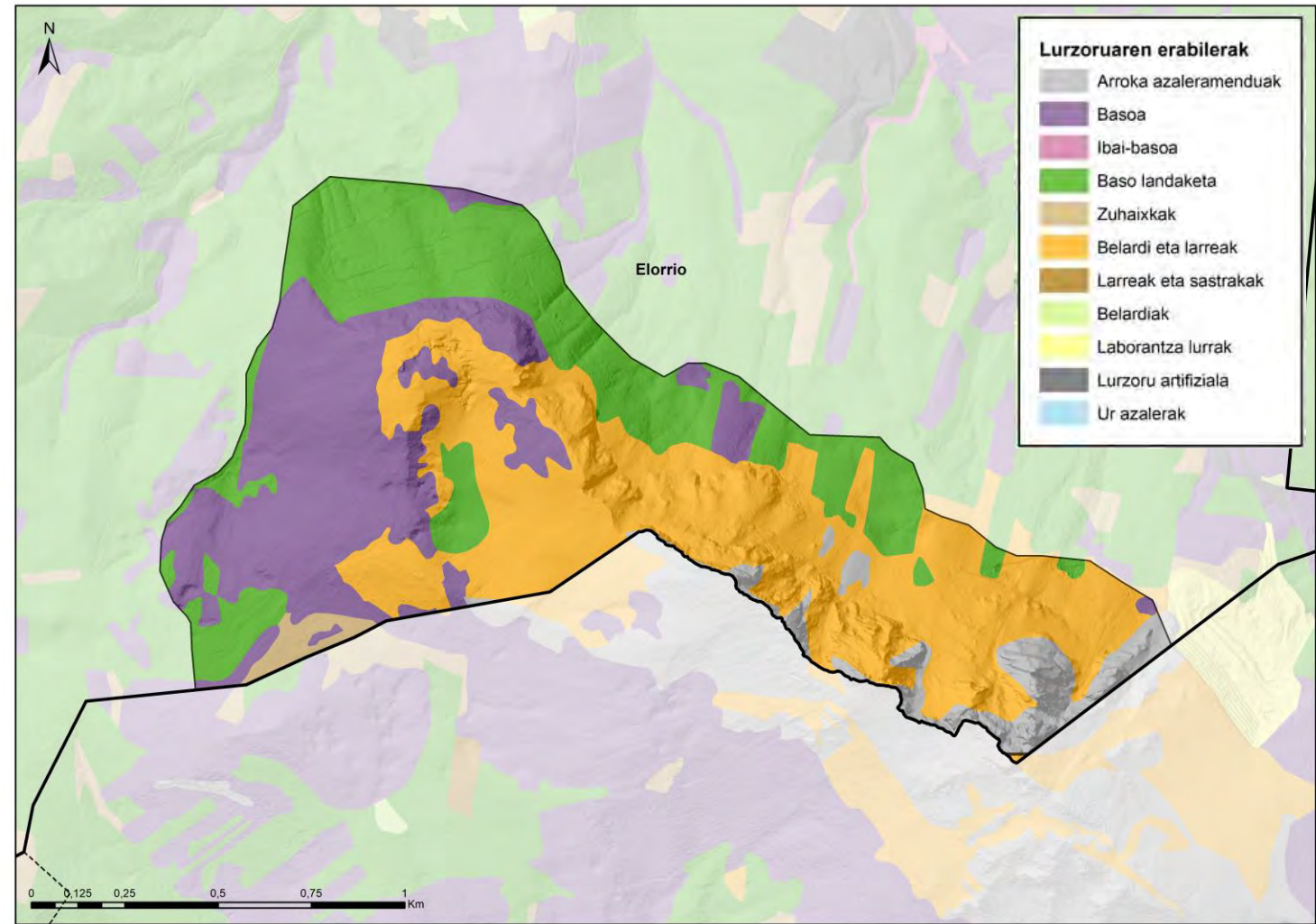
Lurzoruaaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

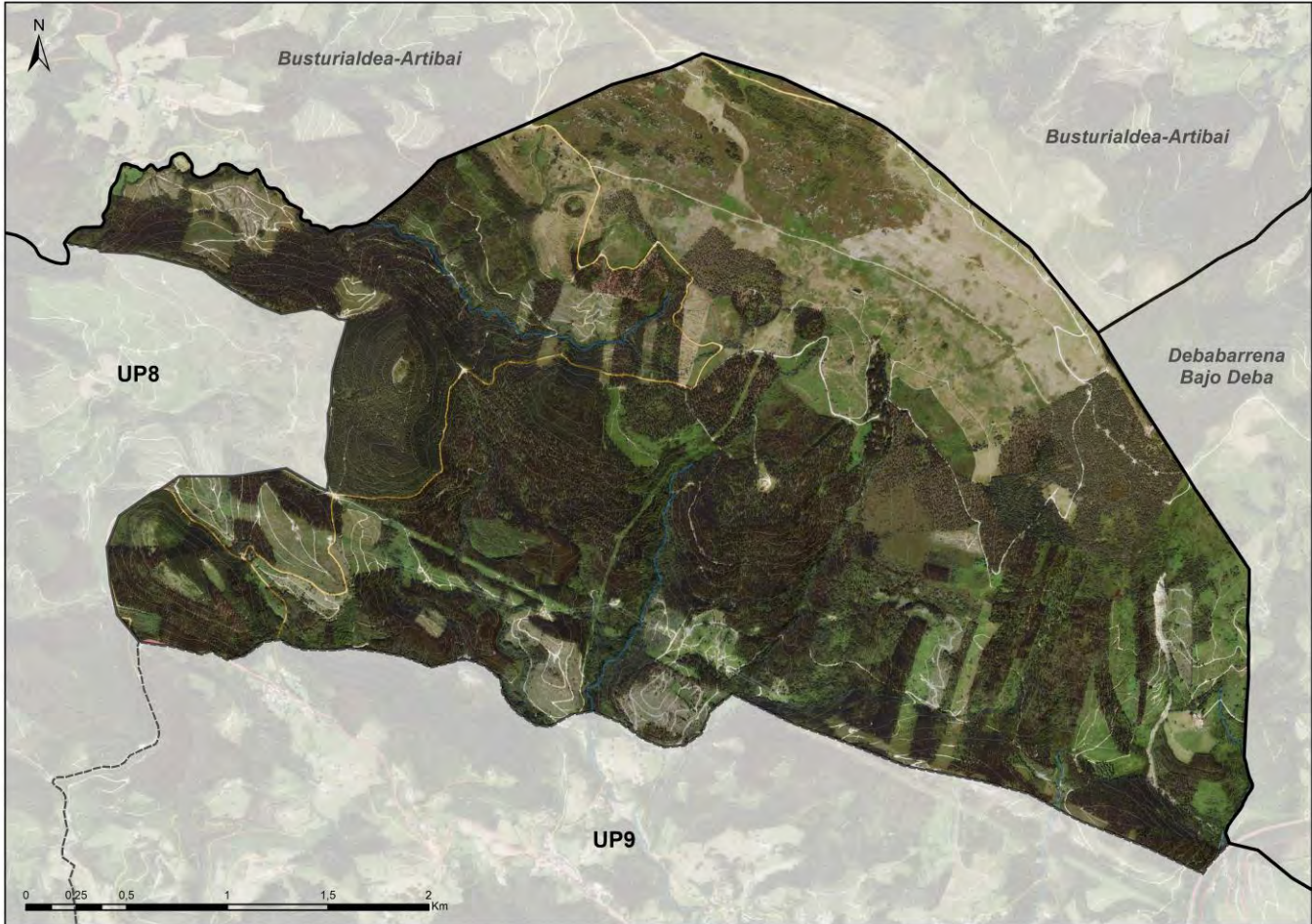
Paisaian, lurzorua estaltzeko bi geruza bereizten dira, ia zati berdinetan banatuta azaleran, eta altitude-ordenari jarraitzen diote.

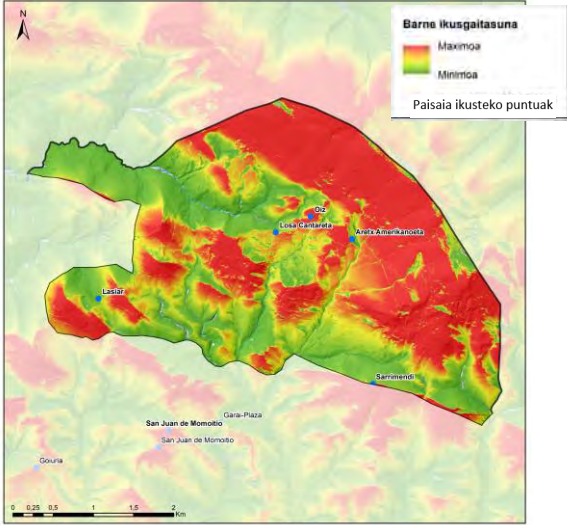
Mendiaren goiko aldean, belardiak daudelako ireki da espazioa. Ekialdeko sektorean, asko nahasten dira lurretik sortzen den harri biluziarekin, eta horma-profilak, zenbait zatitan garapen bertikal ona dutenak, hormak balira bezala. Mendebaldean, belarki-zelaiek presentzia handiagoa dute. Hemen, garaieran, haitzen kolore gris eta zuriak nagusitzen dira, udazkenean horitzen eta udaberrian berdetzen diren larreetako berdeekiko kontraste txikiarekin. Argitasun handiko sektorea da.

Altuera jaisteak malda beldurtzen du, lurzorua garatzen da eta zuhaitz-geruza egotea ahalbidetzen du. Baso naturalak eta landaketak erdibana bizi dira hemen. Lehenengoak, hostotsuak, litologia lehorrera egokitutako artadiak dira funtsean. Bere itxura baxuak eta kolore ilunak ia erabat betetzen dute mendebaldeko hegala. Haitzen artean pago espezie batzuk ageri dira, tamaina txikikoak eta dentsitate sakabanatukoak, gorabeheratsu samarrak. Landaketek espezieen kontrastea eskaintzen dute. Intsignia pinua bere itxura bereizgarriarekin nagusitzen bada ere, udazkenean kolorea bereizten duten alertzezko lurzati txandakatuak ikusten dira, paisaia itxi eta ilunago batean nolabaiteko heterogeneotasuna sortuz.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 3 OIZ		
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONALEKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 	DATU OROKORRAK Paisaia eremua : Bizkaiko barnealdeko mendi bereziak Azalera: 1.392 ha Udalerriak: Berriz eta Garai Visibilidad: Oso altua	ORTOARGAZKIA 2023
		
DESKRIBAPEN OROKORRA Oiz mendiari lotutako paisaia-unitatea. Izaera identitario handia du ikusmenari eta pertzepzioari dagokienez, Durangaldeko paisaian erreferente baita. Paisaia gailur luzanga baten silueta ezagunak bereizten du. Gailurra larreez eta sastrakez osatuta dago, eta parke eolikoa ere badu. Haren magal zabalaren gainean, baso-landaketen geruza zabalak garatzen dira, eta badirudi jantzi egiten dutela.		

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Pertzepziozkoa</u> Ikuspen handia. <u>Identitarioa</u> Oiz mendia ezagutzea. <u>Soziala</u> Aisia- eta mendi-ibiliak. <u>Naturalistikoa</u> Zingirak eta larreak. <u>Kulturala</u> Monumentu megalitikoak eta aireko istripuak. <u>Produktiboa</u> Energia, abeltzaintza eta basogintza.	<u>Elementu naturalak</u> Mendi sinklinalaren silueta. <u>Elementu antropikoak</u> Ipinarreta tumulua, korta itxurako partzelak eta parke eolikoa	Mendi isolatua da, garaiera apalagoen gainean, eta, horren ondorioz, espazio bikaina da ingurunean. Gainera, sinklinalaren buzamendua Ibaizabal haranera bideratzen denean, atzealdea hegoalderantz luzatzen da, eta horren orientazioa eguzki-argiaren araberakoa da, Eremu Funtzionalaren barruan ikuspen handia izan dezan. Baso-mendien gaineko zuhaitzen profil biluziak areagotu egiten du haien ezagutza. Mendian hodeiak egon ohi direnez, ikusmen-gaitasun teorikoa deuseztatu egiten da.
INPAKTUAK Parke eolikoko haize-sorgailuen lerroa gailurraren gainean eta lotutako azpiegiturak. Banaketa elektrikoko lineak. Higadura-prozesuak. Suebakia.	ARRISKUAK Baso-ustiapen monoespezifikoei lotutako paisaiaren eraldaketak.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

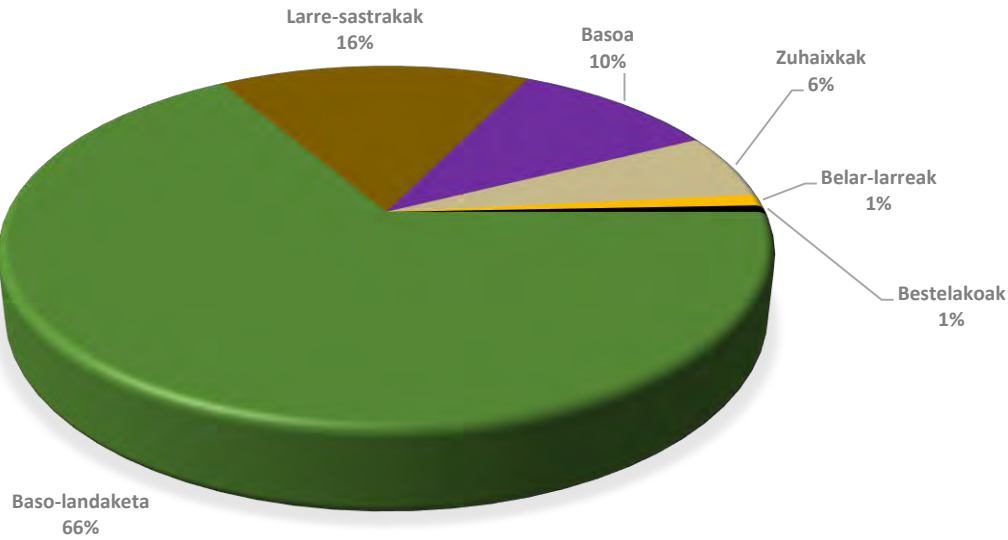
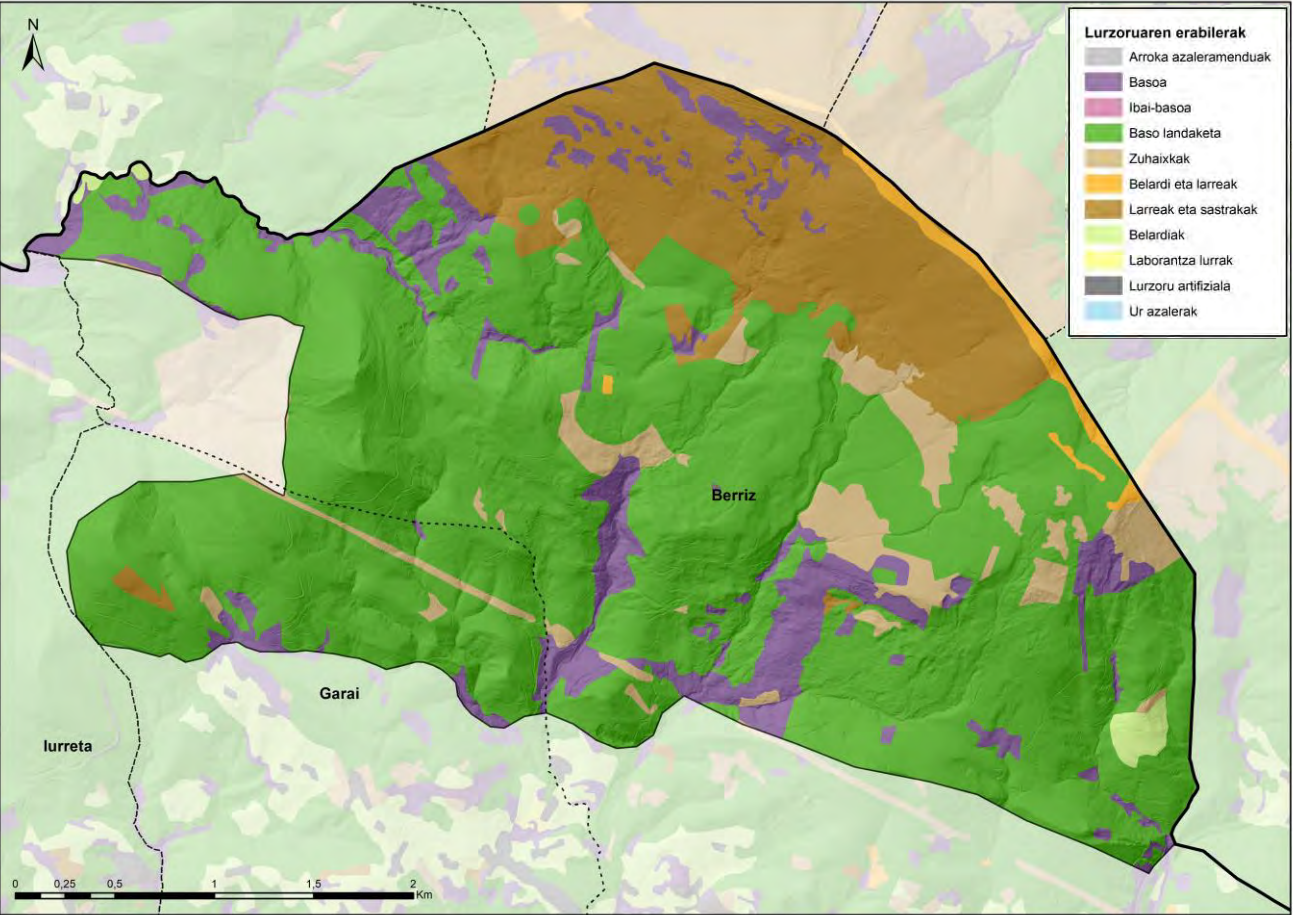
Oiz mendia da, zalantzarik gabe, paisaiari forma ematen dion egitura. Tolestura sinklinal handi bat da, hemen mendiaren itxura hartzen duena. Bere buzamendua hegoalderantz doa eta txarnela luze-luze luzatzen da atzealde edo bizkar gisa, Eremu Funtzionalera begira. Gailurrean, 900-1.000 metroko garaiera duen lerro zuzen eta konstante bati jarraitzen dio, eta argi eta garbi gailentzen da behe-haraneko inguru batetik, 200 metrotik gora. Mendiaren itxura lodia da, lurralde-presentzia zabaleko gona-sistema zabala garatuz, paisaia argi eta garbi egituratzen duena eta zabalera-itxura ematen diona.

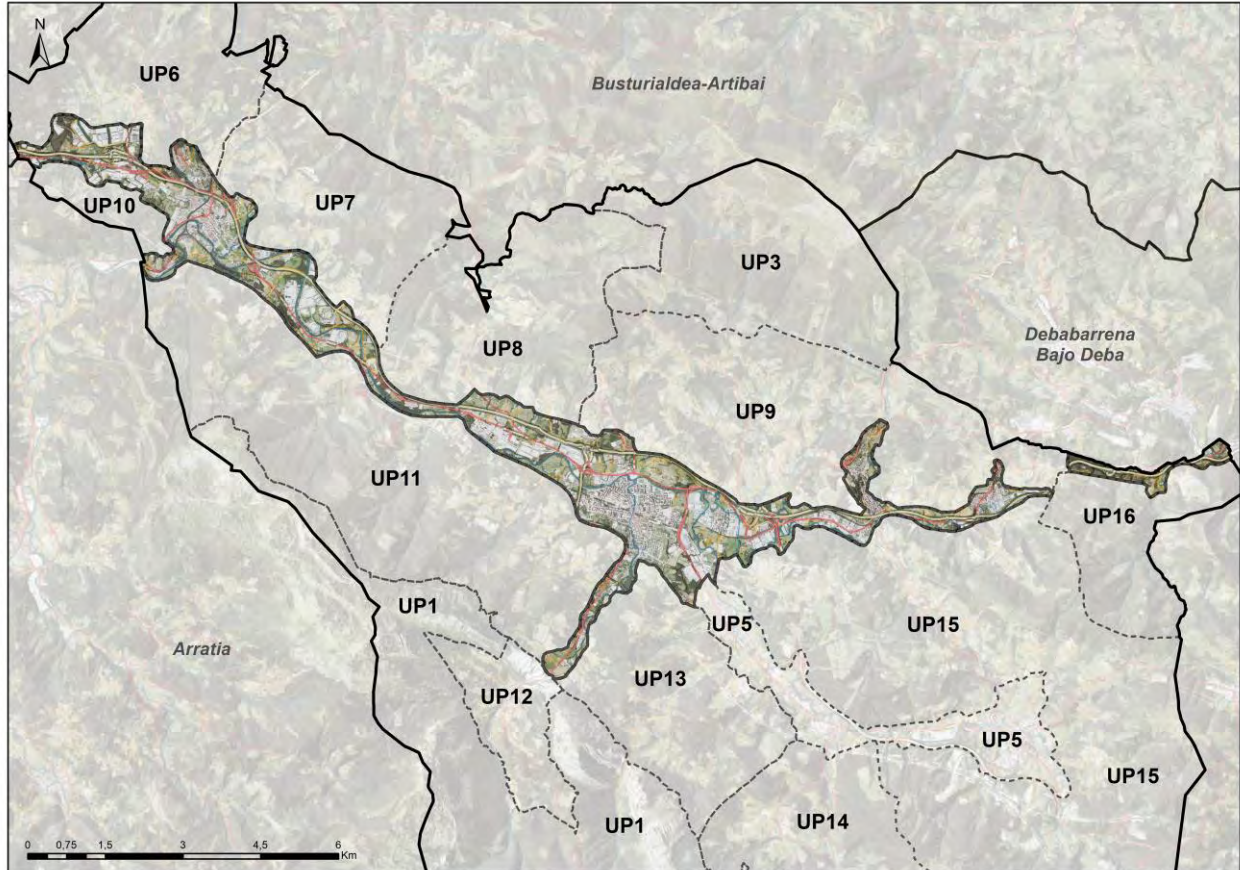
Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

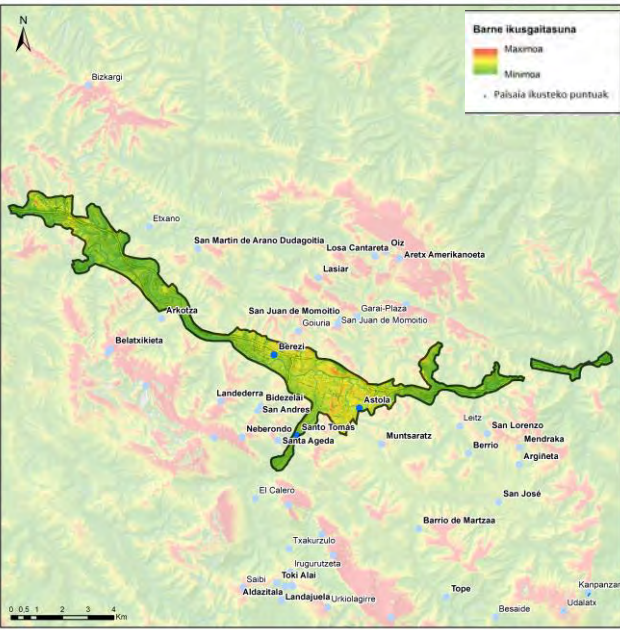
Unitatearen paisaian bi sektore bereizten dira argi eta garbi: gailurra eta gonak. Lehenengoan, hareharria azaleran egoteak zaildu egiten du baso-geruzaren garapena, eta paisaia irekia eta zabala uzten du, sastrakak eta larreak ia eskusiboki nagusitzen direla. Kolore beroak nabarmentzen dira, kolore marroi, horixka eta berde zurbilekin, mendi burusoilaren profil berezia osatzen dutenak. Urtaroen igarotzea nabarmena da, landaredian dibertsitate pixka bat eskaintzen baitu, tonu biziagoekin, eta oso puntualki elurra. Mendiaren marrazkiaren gainetik, profil fineko antenna eta aerosorgailuak eta bide-sarea gailentzen dira.

Bigarren sektorea baso-ustiategiak modu monoespezifikokoan garatzen diren magala da, ia koniferoak bakarrik. Kolore berde ilunak, beti berdinak, mendia paisaia-homogeneotasun izugarritz janzten duela dirudi. Hemen ere asko nabaritzen dira maldaren aldeko lursail luzexkak, gailurreko larre eta sastraken lerrora iristeko gai direnean. Era berean, linea elektrikoak eta bide-sarea ere nabarmenak dira. Orbaina balitz bezala nabarmentzen da mendia zur-ekoizpenerako egiten denean.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 4 IBAIZABAL ZALDU KORRIDOREA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia-eremua: Atlantikoko haranaren hondoa Azalera: 2.363 ha Udalerriak: Abadiño, Amorebieta-Etxano, Berriz, Durango, Iurreta, Izurtza, Mañaria eta Zaldibar Ikusgarritasuna: baxua 	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Industria-haranaren hondoko paisaia da, eta bertan etengabe gertatzen dira hiri-erabilerak eta jarduera ekonomikoak, batez ere industrialak, haranaren hondoa ia erabat estaltzen duen korridore estu baten bidez. Bertan, Durangaldeko herrigune nagusiak kokatzen dira, komunikazio-azpiegitura ugariz lotuak.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalak</u> Baso mistoa, landazabal atlantikoa eta ibai-ibilguak <u>Produktiboa</u> Industria, hirugarren sektoreko jarduerak, nekazaritza, abeltzaintza eta basogintza. <u>Historia kulturala</u> Durangoko herrigunea.	<i>Elementu naturalak</i> Espezie autoktonoen baso sakabanatuak, haltzadiak dituzten ibai-ibilguak. <i>Elementu antropikoak</i> Kurutzia gako gurutzea, Durangoko alde zaharra.	Unitate honen berezko ikuspena Durangaldeko baxuenetarikoa da. Haranaren hondoa denez, topografikoki deprimiduta geratzen da, eta nolabaiteko konplexutasun orografikoa duten mendi-eremuz eta mendi-mazelez inguratuta, espazio hori nabarmen hondoratuta geratzen da. Korridoreetako morfologiak, halaber, ikusmen urria eragiten du. Hondakin-malda handiagoak dituzten eremu batzuek baino ez dute ikuspen handiagoa; nolahi ere, batez bestekotzat jo daitezke. Hala ere, hedadura espazial txikiko eremuak dira. Hala ere, adierazgarria da garaiera jakin batean komunikazio-ardatzak daudela, hala nola AP-8 autobidea, ikuspen ertaineko espazio horien barruan. Karga antropiko handieneko paisaia izanik, inpaktu-espazio artifizializatuak dituen, haren ikuspen txikia gotorleku gisa aurkezten da.
ERAGINAK	ARRISKUAK	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

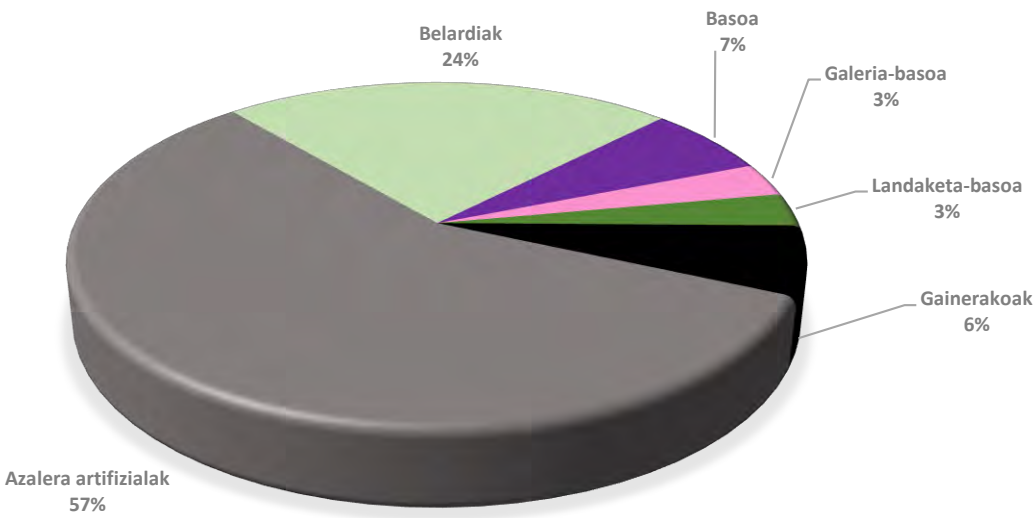
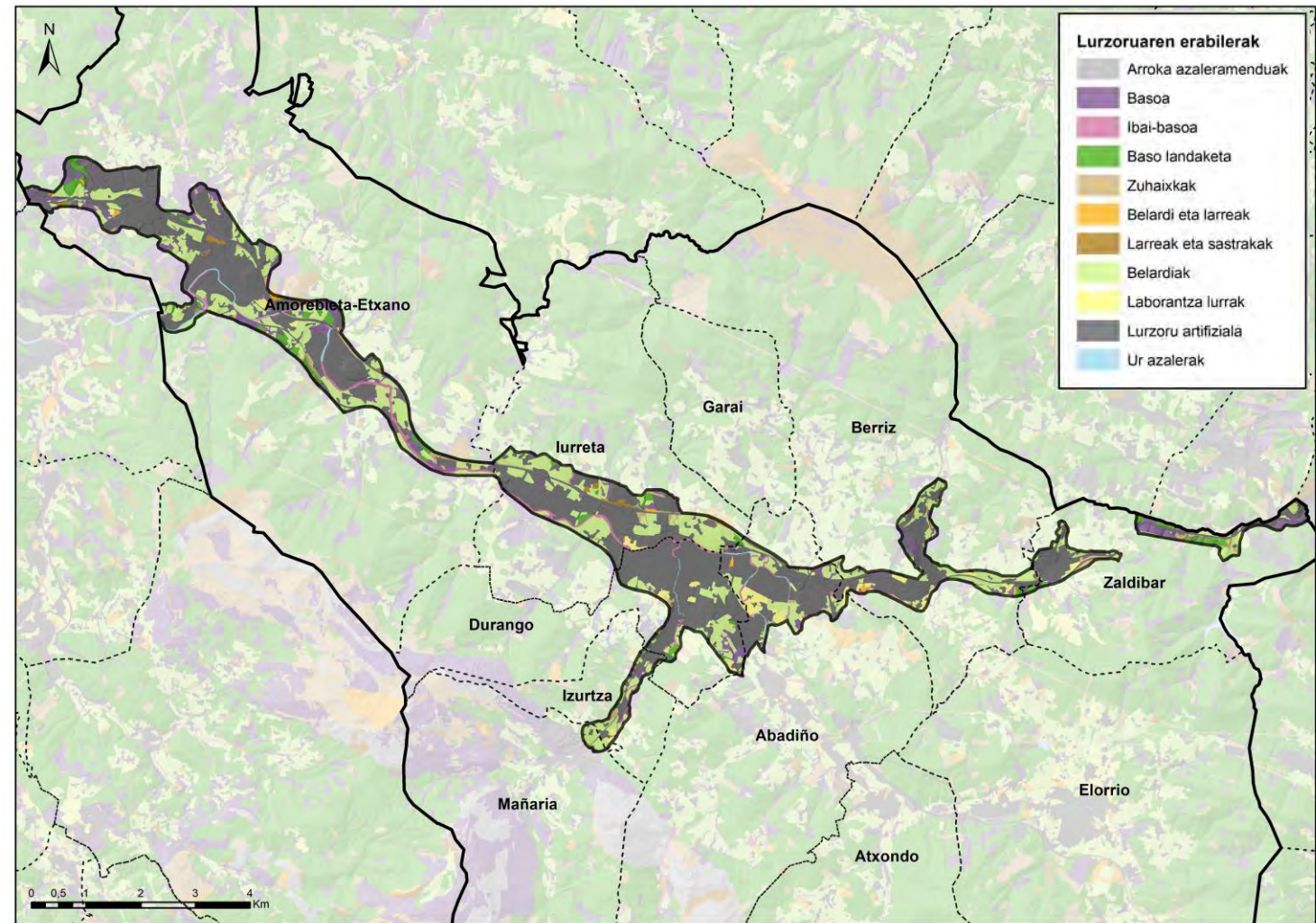
Egitura-formak

Unitate honetako paisaia topografikoki egituratzen da Ibaizabal, Zaldú, Mañaria eta Bekoerreketara (Ego) ibaiek marrazten dituzten ibar-hondo lauen bidez; azken hori Zaldibarko tunelaren bidez lotzen da. Altitudeak baxuak dira beti, 100-200 m ingurukoak; malda leunen gainean, % 10etik beherakoak. Panoraman nagusi diren forma lauek jarraitutasun espaziala dute ibai-ibilguetan zehar; hala ere, korridorearen noranzkoa hartzen dute, luzea, haranaren profilean estutu egiten dena. Zabalerarik handienak Durango-Abadiño daude, Ibaizabal-Zaldú-Mañaria ibai-loturaren ondorioz. Hemen, bailararen hondoa 2 km inguruko zeharkako profilean garatzen da. Beste toki batzuetan, Zaldibarren edo Berrizen, esaterako, harana ahokatu egiten da, korridorearen sentsazioa areagotuz. Espazio estu horren gainean, lurzoruaren erabileren lehia gertatzen da, eta paisaia egituratzen duten forma nagusiak eraikuntzakoak dira argi eta garbi: itxura bolumetrikoko desberdinak dituzten eraikinak eta komunikaziorako azpiegitura linealak.

Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Eraikuntza-elementuen eskala zabalak forma, testura eta kolore desberdineko konposizioa sortzen du. Izan ere, espazio honek presentzia antropiko handia du. Egia esan, badirudi hainbat kokaleku daudela, eta horiei industria- eta hirugarren sektoreko erabilerak atxikitzen zaizkiela. Horiek azaletik zabalduta egiten dira, elkartu eta etengabeko egituraketa osatu arte, komunikazio-azpiegituren dentsitate handiari esker. Erabileren laburpen horretan, ahulduta ateratzen da balio ekonomiko baxuena duena, hala nola belardiak eta basoak, posizio periferiko batean kokatzen direnak. Biek naturaltasuna ematen diote paisaiari, lehen irekierak eta argiak, eta bigarrenek, berriz, dentsitatea, aniztasuna eta ezkutatzea. Bestalde, kokalekuek populazio nagusien inguruan multzokatzeko joera dute. Hiri-morfologia argia dute, kaleak, altzariak eta berdegune batzuk, hainbat eraikuntza-bolumenekin eraikitako etxadi-segida batean: erdialdera, altuerako higiezinak eta espazioari atxikiak; kanpoaldera, familia bakarreko eraikinak daude. Itxura askotarikoa da, baina bolumena, altuera eta dentsitatea irabazten dira nukleoaren barruan eta kanporantz galtzen da. Formek estandarizaziorantz jotzen dute, kolore okre, gris eta zuriekin. Durangok bakarrik du hiri-morfologia berezia, iraganagatik. Populazioen aldameneko espazioa industriarako eta hirugarren sektorerako erabiltzen da. Pabiloietakoa poligonoetan multzoak osatuz eratzen da. Horien itxura bolumen handikoa da, zabala, baina normalean altuera txikikoa, eta nolabaiteko uniformetasuna du eraikuntza-materialetan, formetan eta koloreetan. Tonu zuriak eta grisak nagusitzen dira eta, horien gainean, errotuluekin kontraste handia sortzen da. Batzuetan, fabriken bolumena bikaina da paisaian. Aparkalekurako erabiltzen den azalera ere handia izaten da. Ohikoa da zenbait bizitegi-eraikin industrialen ondoan egotea, kalitate eskaseko askotariko konposizioa sortuz. Azkenik, komunikazio-azpiegiturek espazioa irekitzea eragiten dute gainazalean daudenean, baina ikusmen-muga handia eragiten dute altueran egiten direnean (zubiak, zubibideak eta ezpondak). Inguruan itxura gogorra du, eta hormigoia eta kolore ilunak dira nagusi. Linea elektrikoak eta bide-sarea ere aipagarriak dira, mendia zur-ekoizpenerako moztan denean orbain bat balitz bezala nabarmentzen baita.

LURZORUAREN ERABILERA

UP 5 IBAIZABAL ELORRIO ETA ABADIÑO ARTEAN		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA		Paisaia eremua: Fondo de valle atlántico Azalera: 694 ha Udalerriak: Abadiño, Atxondo y Elorrio Ikusgarritasuna: baxua	
DESKRIBAPEN OROKORRA			
Ibar-hondo leun bat da, Ibaizabal ibaia zeharkatzen duena Elorrio eta Abadiño artean. Paisaia lurzoru-erabileren nahasketa batek osatzen du, eta erabilera horien artean nagusi dira hirikoak eta industriakoak. Horrez gain, larre, labore eta hondar-zuhaztiak daude, landatarra, hirikoa eta industrialak nahasten dituen paisaia osatzen dutenak.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Historiko-kulturala</u> Elorrioko monumentu-multzo historiko-artistikoa eta Argiñetako nekropolia. <u>Naturalistikoa</u> Baso misto atlantikoa eta ibai-ibilguak. <u>Produktiboa</u> Industria, jarduera ekonomikoak eta nekazaritza eta abeltzaintzako ekoizpena.	<u>Elementu naturalak</u> Ibai-ibilguak ibaiertzeko basoarekin. <u>Elementu antropikoak</u> Muntzarazko dorrea, Elorrioko hiribildua, Argiñetako tenplua eta nekropolia, Abadiñoko udal-hilerria.	Haranaren hondoko beste unitatea bezala, topografikoki deprimitutako eremua da, isurialdeen artean, eta ia laua, Elorrio dagoen arroa izan ezik, mendi-hegaletan gora egiten baitu pixka bat. Horren ondorioz, paisaia horren berezko ikuspena oso txikia da azalera osoan. Horri esker, kokalekuak, azpiegiturak eta jarduera zirrargarriak ezkutatuta geratzen dira, gutxi gorabehera, unitatearen panoraman.
INPAKTUAK	ARRISKUAK	
Abiadura handiko trenaren trazadura, lotutako lur-erazketa eta hondakindegiekin. Goi-tentsioko lineak trazatzea. Elorrioko saihesbidea. Nekazaritzako eta abeltzaintzako ustiategi intentsiboak.	Lurzoruaren artifizializazioa handitzea (bizitegiatarako eta jarduera ekonomikoetarako). Baso-mozketei lotutako paisaiaren eraldaketa areagotzea eta baso-ustiapen monoespezifikoak antolatzea.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

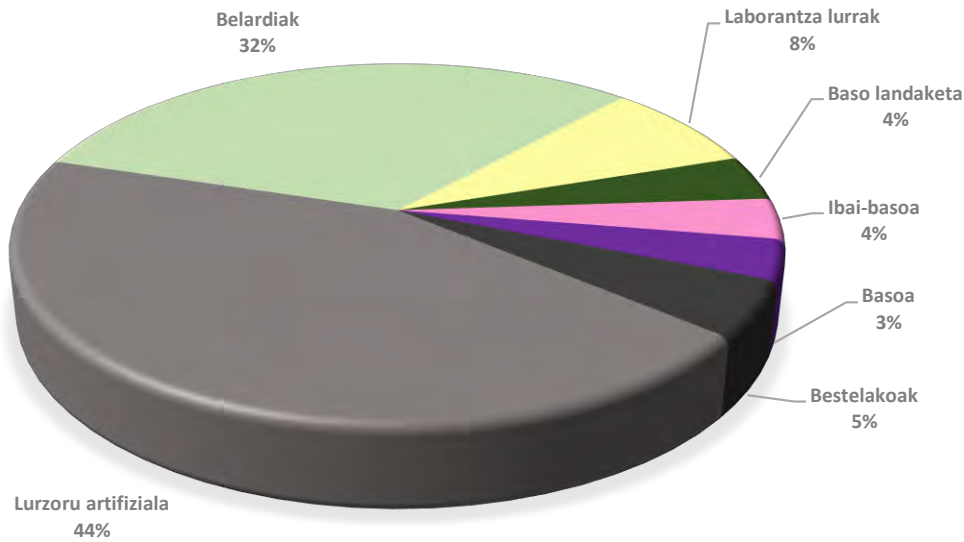
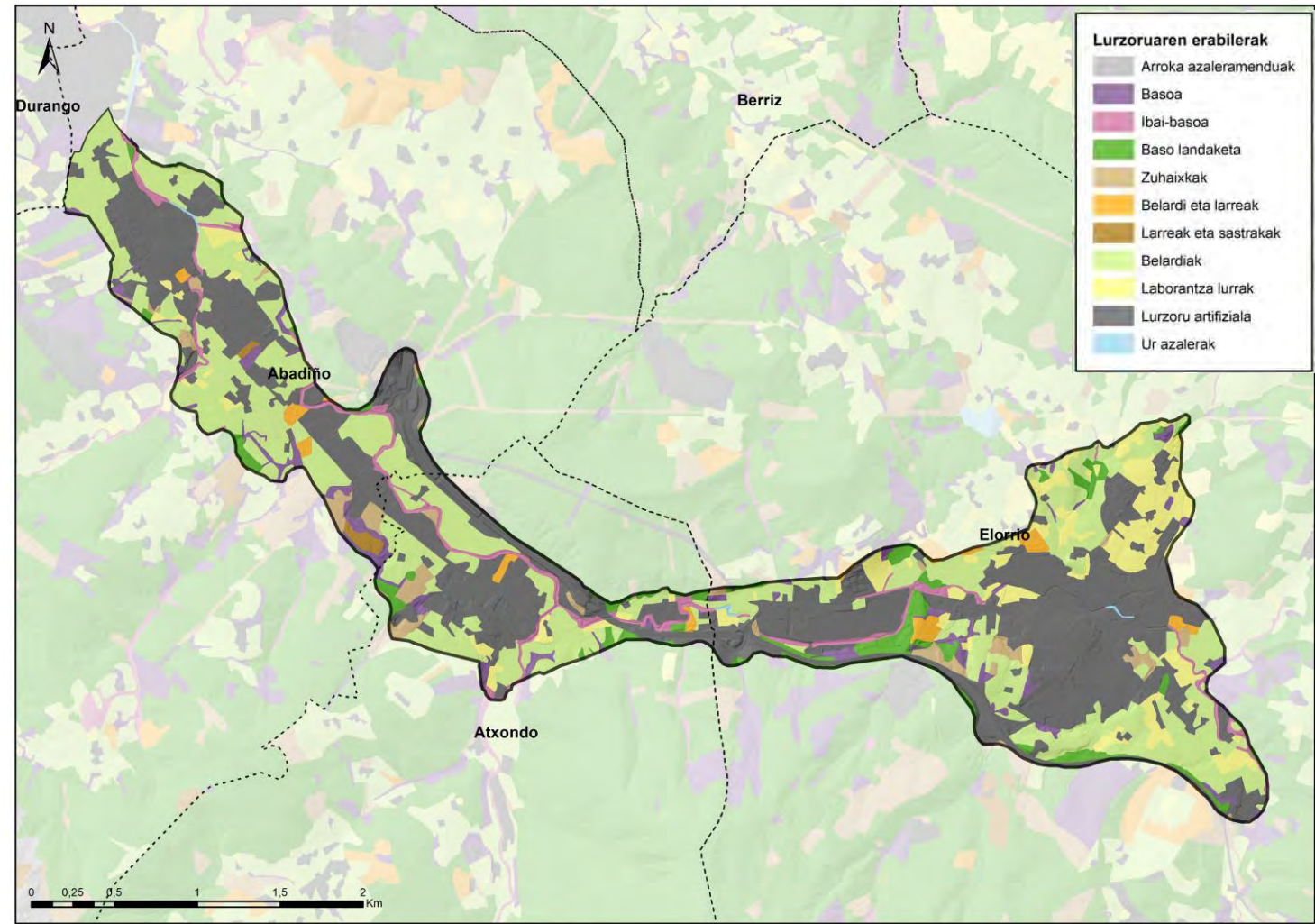
Egitura-formak

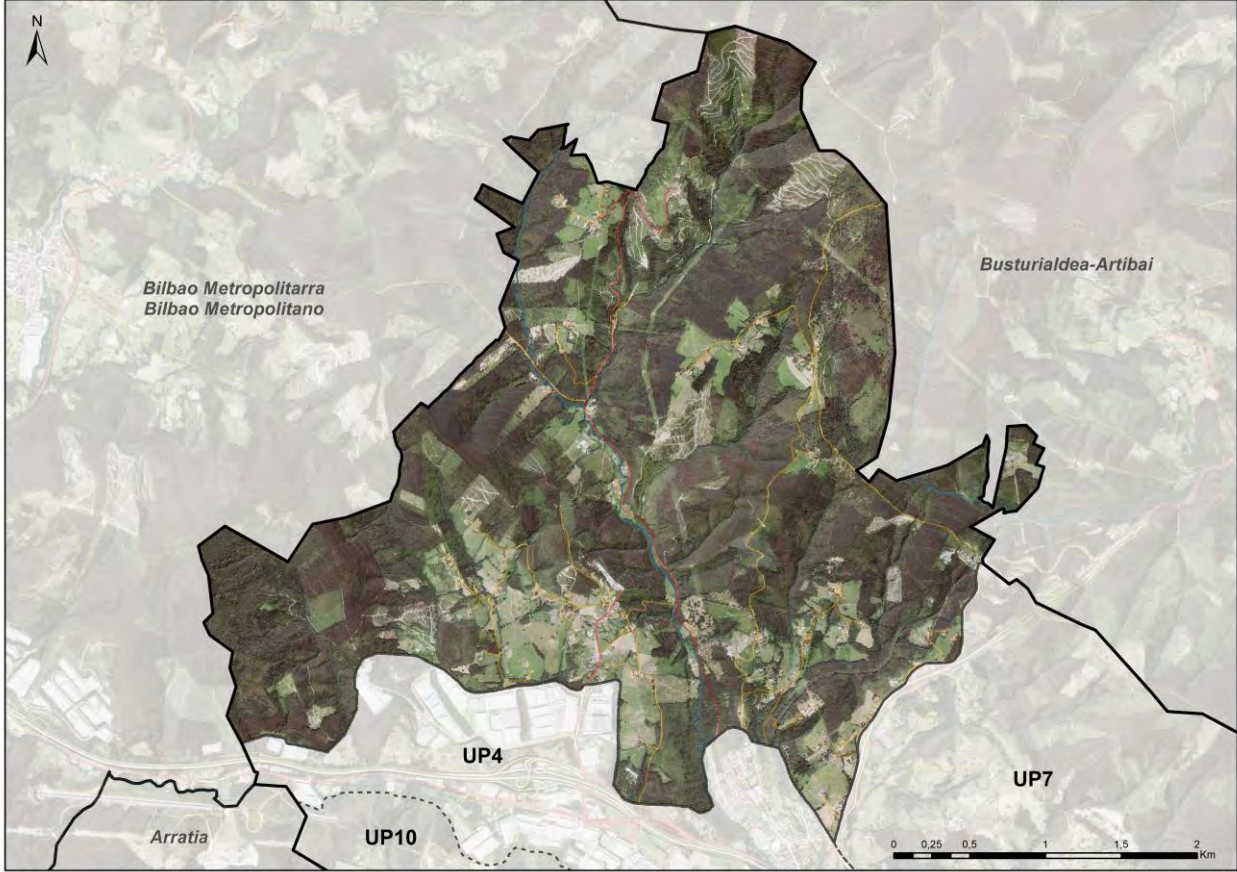
Bertan, Ibaizabal ibaiak garatutako haran lau baten inguruan egituratzen da paisaia. Haranaren zabalera, oro har, beste haranarena (UP4) baino pixka bat handiagoa da. Elorrion haranaren hondoa zaku itxurakoa da, zabala, altuagoa (250-150 m), eta malda altuxeagoak ditu ertzetan (%10-15 inguru). Apatamonasterio eta Abadiño artean, bailara ia laua da, 700 m inguruko zabalarekin. Unitatearen topografiak zabalera-sentsazio argia eskaintzen du, ez hainbeste korridorearena. Eraikuntza-elementuak, eraikinak zein azpiegiturak, asko hedatzen dira espazio horretan, eta paisaiaren egituran bertan garrantzi handia dute.

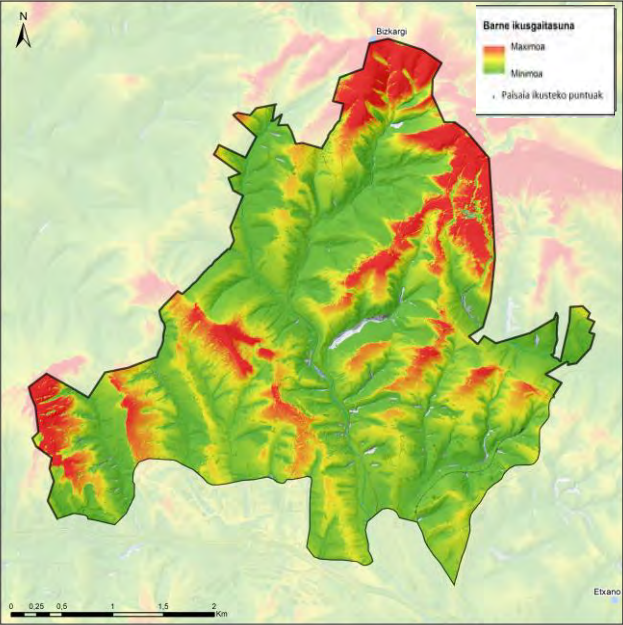
Texturas, formas, colores y usos del suelo

Paisaia antropikoa da argi eta garbi, eta eraikuntza-elementuak gainerako erabilereiz jabetzen dira. Herriak hiru herriguneren inguruan biltzen dira (Elorrio, Apatamonasterio eta Abadiño). Kaleek eta altzariek hiri-itxura izan arren, nolabaiteko laxotasuna dute eraikinen artean, eta ohikoak dira etxadi irekiak eta zeinu bakarreko eraikinak, bolumen eta altuerakoak edo familia bakarrekoak. Elorriok bakarrik du ondoko eraikinak dituen hirigune trinkoa, eta hemen kalitate arkitektonikoko morfologia berezia duen hiri-paisaia garatzen da. Gainerakoan, eraikuntzaren fisionomia nahiko hutsala da. Herriguneak industriaguneen segida baten bidez elkartzen dira. Gune horiek poligono forma dute, eta eraikuntza-eredua izaera angeluzuzeneko nabe zabaletan oinarritzen da. Nabe horietan, lerro zuzenak dira nagusi, eta errepideei atxikita agertzen dira. Bolumen handi horiek, batzuetan, etxebizitzetatik hain hurbil daudenez, xurgatu egiten dituztela dirudi. Bere eraikuntzan erabilitako materialek egitura metalikoak eratzen dituzte eta koloreak zuriak eta grisak izaten dira. Komunikazio-bideek itxura gogorra eta grisa dute, eta paisaiari gaizki egokitzen zaizkio; batez ere, autobia da, altueran agertzen dena eta ezpondak dituen. Hala ere, eta Ibaizabal-Zaldu korridorearen unitatean ez bezala, hemen erabilera-nahasketa handiagoa dago, landa-izaera duelako bereizteko aukera ematen duena. Erabilera artifizialen amalgama horren artean zelai txikiak eta labore batzuk sortzen dira, baratzeak funtsean, panorama ireki eta aniztasuna ematen diotenak, paisaia kokatuta dagoen landa-ingurunea gogoraraziz. Basoa ere bertan dago, txikia, baina ikusmena ezkutatzeko zeregin garrantzitsua du, eta aniztasuna sortzen du, basoa osatzen duten espezie desberdinei esker (baso mistoa, galeria-basoa eta konifero-sailak).

LURZORUAREN ERABILERA

UP 6 ALDANA-BOROA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisai eremua: Atlantikoko Nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 1.428 ha Udalerria: Amorebieta-Etxano Ikusgarritasuna: ertaina 	
DESKRIBAPEN GENERALA Haranerako trantsizioko paisaia menditarra da, askotariko baso-mosaiko zabala duena; pinu eta eukaliptozen baso-ustategiak dira nagusi, baina askotariko testurak eta koloreak ditu. Era berean, ibar-hondoarekin harreman estua duten auzo txikiekin larre batzuk garatzen dira.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA	
<u>Naturalistikoa</u> Baso misto atlantikoa, ibai-ibilguak eta landazabal atlantikoa. <u>Produktiboa</u> Basogintza, nekazaritza eta abeltzaintza, eskaintza gastronomiko interesgarria. <u>Estetikoa</u> Landazabaleko paisaia harmonikoa. <u>Pertzepziozkoa</u> Gailurreria ikusteko potentzial handi samarra. <u>Historiko-kulturala</u> Boroako San Pedro.	<u>Elementu naturalak</u> Baso misto autoktonoak, Garaitondo ibai-ibilgua eta Bizkargi mendia. <u>Elementu antropikoak</u> Errotak, kalitate arkitektoniko handiko baserriak, ermitaren ataria Boroa auzoan, karrejo eta belatoki auzo-eskola zaharrek.	Paisaia-unitate horren orografia konplexua mendi eta haranek osatzen dute, eta, horren ondorioz, gailurrek ikusmen handia dute Eremu Funtzionalean, forma ganbil altuei dagokien bezala; ibarbideak eta arroak, berriz, ikuspen urriko espazioak dira, batez ere profil luzea badute, ibaiarteko luzeen babesean. Bizkargi mendiaren ikuspen handia eta Arburu mendiaren hegalek nabarmentzen dira. 	
ERAGINAK	ARRISKUAK		
Goi-tentsioko lineak trazatzea. Boroako industrialdeko paisaia-intrusio puntuala, haren mugetan.	Baso-landaketak areagotzea eta landa-jarduera tradizionalaren nortasuna galtzea. Baserrietako nekazaritza-erabilera bizitegi-erabilerara aldatzea, lorategi-eremuak handituz, landazabaleko kultura-paisaiaren kaltetan.		

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

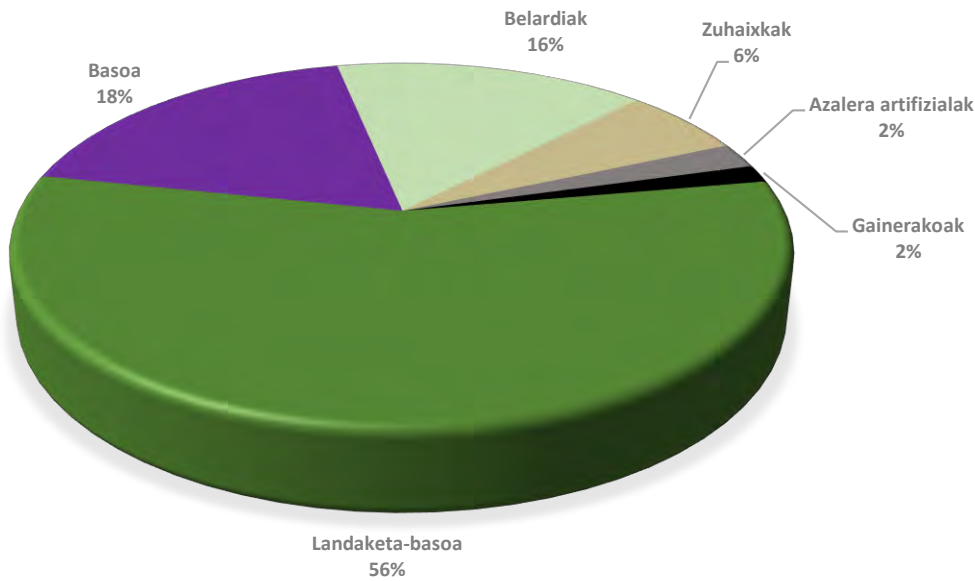
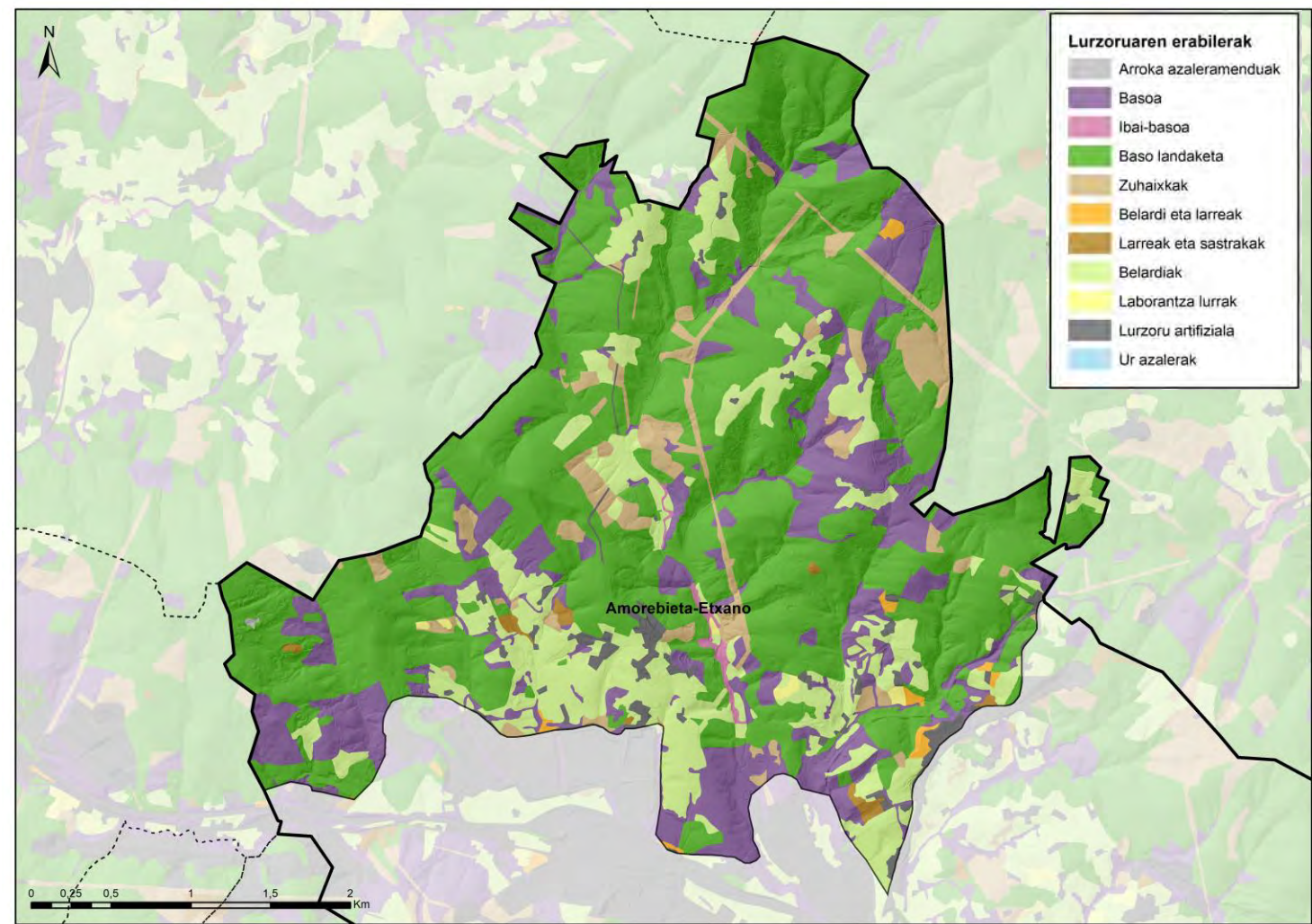
Egitura-formak

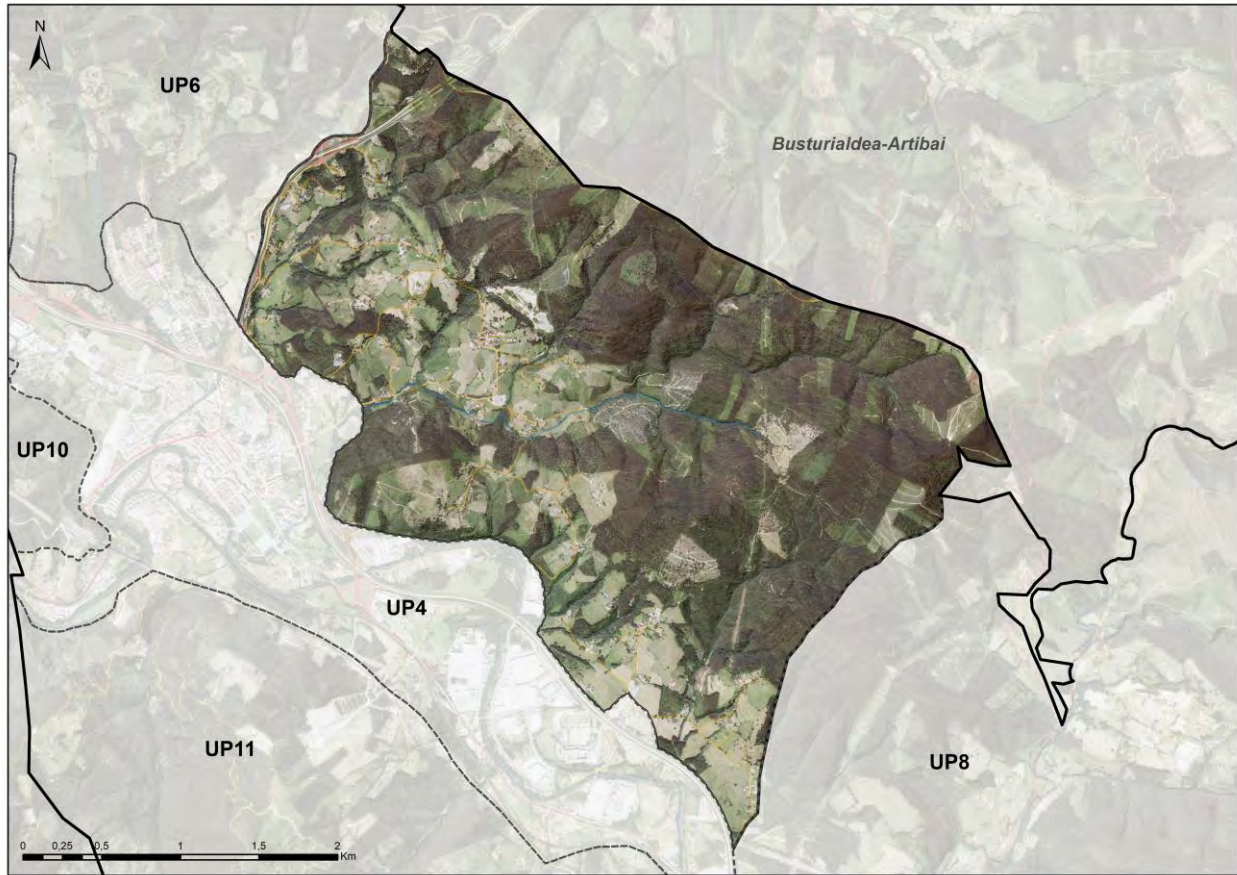
Paisaia-unitatea, batez ere, Garaitondo ibaiaren arroaren gainean egituratzen da, eta, N-S norabidean, Ibaizabalera jotzen du. Haren ondoan, ekialdean zein mendebaldean, paisaia-morfologia bera hartzen duten beste arro txiki batzuk garatzen dira. Haranaren burualdea, Bizkargi mendiaren ondoan, mendi-itxura argiarekin hedatzen da, eta aldapa handiak ditu, bat-batean 500 metrotik gora jaisten direnak. Paisaia menditar baten hondoa da. Hortik aurrera, paisaia maldan beheara doazen ibarbide eta ibaiarten arabera egituratzen da, eta harana irekitzen da, mendiari baino landazabalarari dagokion morfologia lortu arte. Beraz, mendialdetik haranerako trantsizioa sortzen da, profil ganbiletatik ahurretara, Ibaizabal haran nagusiaren gainetik topografikoki geratzen direnak.

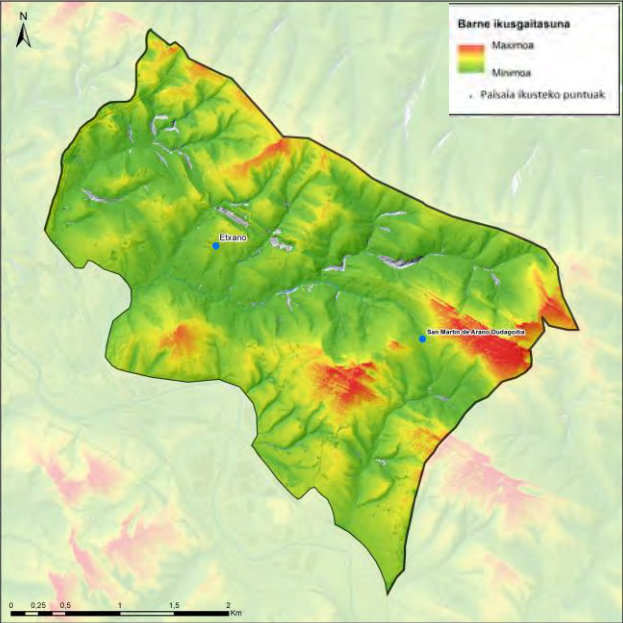
Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Ibaizabalekin kontaktuan dagoen sektorea izan ezik, gainerako paisaia itxi egiten da, ez bakarrik egituratzen duten formengatik, baizik eta hedatzen duen baso-azalera zabalagatik. Ehundura-dentsitate handia hainbat zuhaitz-nahasketa batek osatzen du. Intsinis pinuak du hedadurarik handiena, baina eukaliptalek eta baso mistoak eta hariztiekin zatikatzen dute. Konfigurazio horrek askotariko baso-paisaia aberatsa sortzen du, ehundura, forma eta kolore aldakorrekin. Pinazeek uniformetasuna, ordena, iluntasuna eta profil zorrotza dituzte; eukaliptoek kolore berde-grisaxkak, hostozabala eta garaiera; baso naturalek, berriz, aniztasuna ematen dute, itxura landatarra, hostotsua eta aldakorra dutelako, eta kolore berdeak, marroiak eta okreak dituztelako hilabete hotzetan. Gainera, baso-ustiatuek igarotzen dituzten faseek mosaiko heterogeneoa osatzen dute ehunduretan, mendiko soilguneekin, sastrakekin eta landaketaren pisten orbainekin. Zentzu horretan, zuhaixken azalera ere garrantzitsua da. Sektore batzuetan espazioa larreen presentziari esker irekitzen da. Alturan gertatzen da hori, Aldana aldean eta Boroako haranean. Partzelarioak zatitutako paisaia da, beti berdea eta distiratsua, hesolek, landarediak edo hesiek mugatua. Belardi horiek espazioan kontzentratzeko joera dute, eta haien inguruan garatzen dira kokalekuak, larreen arteko auzune txiki oso iraunkorren eran. Eraikinek baserriaren morfologia dute, baina itxura hiritarragoa dute, Boroan lorategiak daude eta Aldanarantz landatarragoa da.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 7 ETXANO		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FUNKZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia-eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 1.143 ha Udalerriak: Amorebieta-Etxano Ikusgarritasuna: ertain-baxua 	
DESKRIBAPEN OROKORRA			
Ibarrerako trantsizioko paisaia menditarra, haranarekin harreman estua duena. Orografiari lotutako erabilerak konfiguratzaren diren ibar-hondoaren gainetik topografikoki garatzen den paisaia da. Malden gainean, baso-landaketak eta basoetako itxiturak agertzen dira. Arroen gainean, belardiak, zuhaitziak eta labore batzuk (mahastiak, adibidez) oso zatikatuta daude, eta horiek berezitasun handia ematen diote panoramari. Auzune txikietako kokalekuak oso banatuta eta paisaian ondo integratuta daude.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Baso mistoa eta ibai-ibilgua. <u>Pertzepziozkoa</u> Bista-ahalmen handia. <u>Estetikoa</u> Paisaia-mugarri nabarmena eta berezia. <u>Produktiboa</u> Basoa, mahastiak eta nekazaritza eta abeltzaintza. <u>Historiko-kulturala</u> Etxanoko Santa Maria.	<u>Elementu naturalak</u> Baso mistoak eta ibai-ibilguak, ibaiertzeko zuhaitzekin. <u>Elementu antropikoak</u> Bainuetxe zaharra, Etxanoko Andre Maria eliza, baserri interesgarriak eta auzoko eskola zaharrak.	Etxanoko paisaia-unitatearen ikuspena ertaina eta txikia da. Orografia garaiera apaleko mendietan garatzen da, eta malda ez oso esanguratsuak ditu. Beraz, paisaia, hein handi batean, Durangaldean ezkutatzen da. Goiko unitate bat da, Ibaizabaleko haran nagusiaren gainetik zintzilik dago, eta mendi soilez inguratuta dago. Mendi horiek ez dira topografikoki nabarmentzen, baina unitatea kokatuta dagoen arroaren barrualdea irekitzen dute, eta ikuspen txikia ematen diote. Urremendik bakarrik du ikuspen handiagoa, 400 metrotik gora baititu. Adierazi denez, mendi-hegaleko profil batzuek barne-ikuspen nabarmenxeagoa dute, eta batez bestekotzat har daiteke.
INPAKTUAK	ARRISKUAK	
Antiguas canteras, hoy vertedero de tierras y rocas.	Riesgo de desnaturalización del paisaje cultural por transformación de caseríos para uso residencial.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

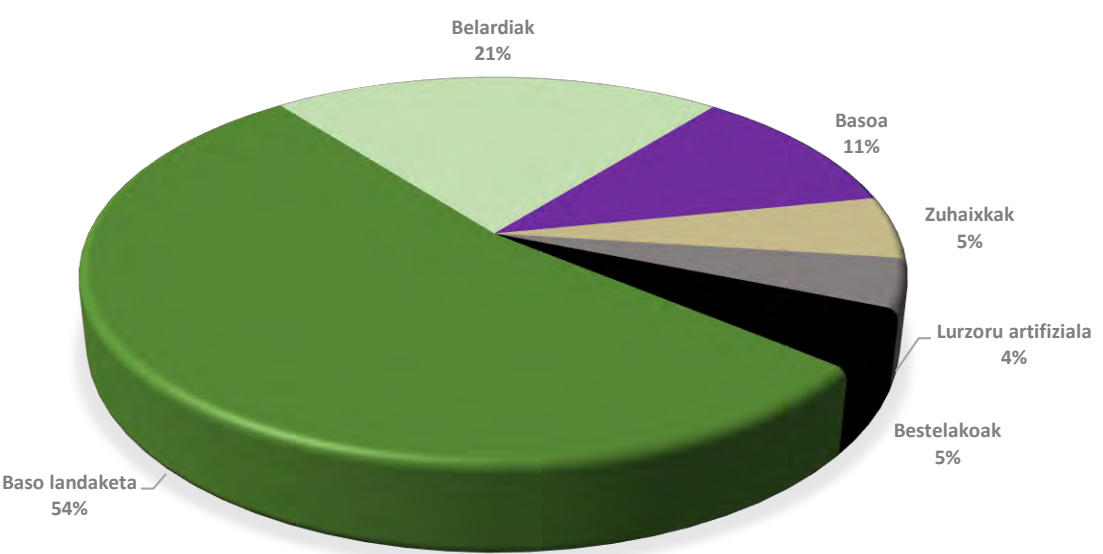
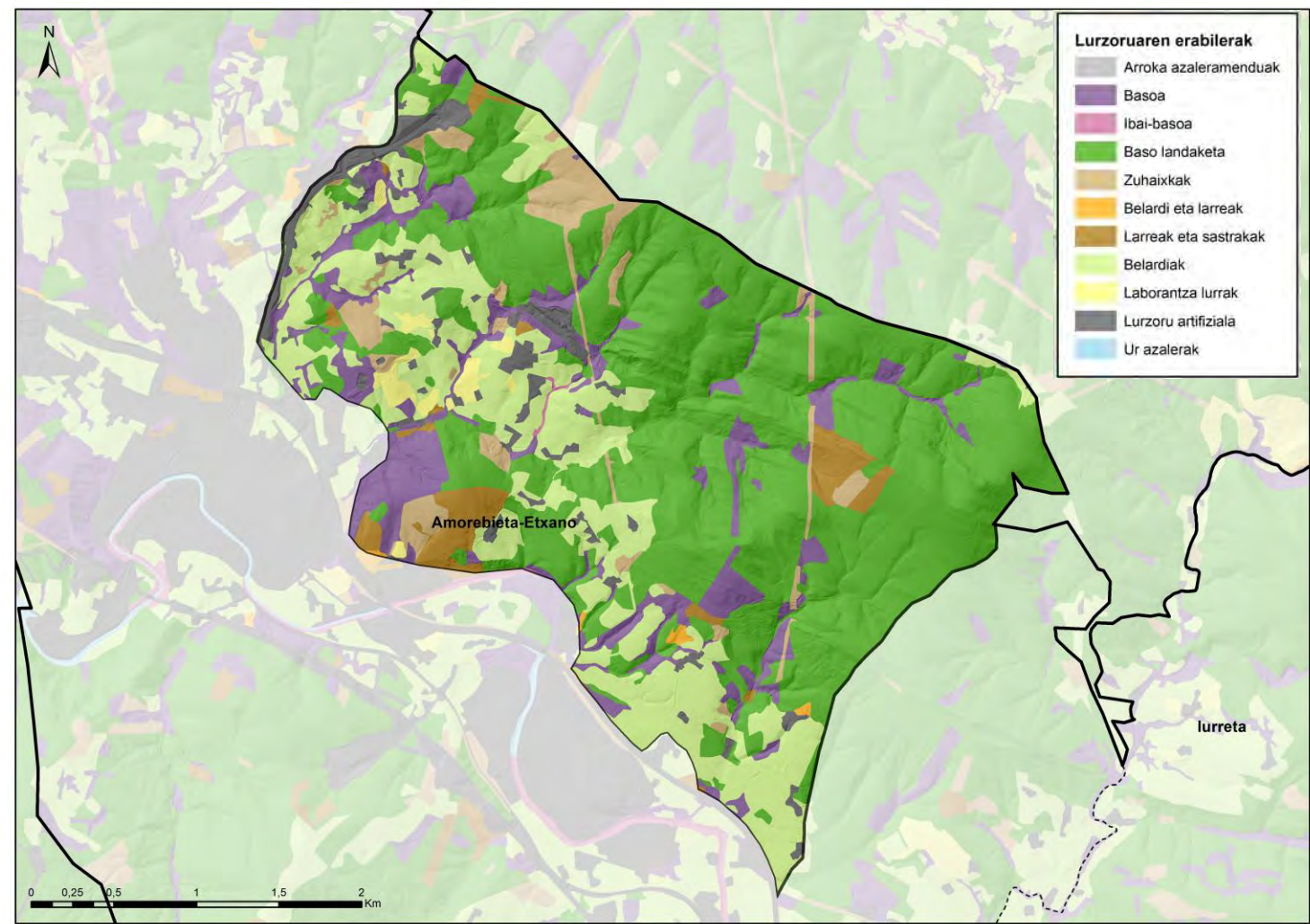
Egitura-formak

Ibaizabal eta Oka ibaien arteko banalerroan garatzen da paisaia-unitate hori. Hareharrien erresistentzia-mailek osatzen dituzte nabarmengune topografikoak, garrantzi txikikoak beti (300-400 m), eta iparraldeko mugan jarraitutasun argia dute paisaiaren ikusmen-hondo gisa. Orografia konplexua da, eta Ibaizabalen ardatzarekiko gutxi gorabehera paraleloa den banaketa horretara egokitzen saiatzen da, haran nagusia baino maila handiagoa balitz bezala. Antolamendu horren gainean arro txiki batzuk egituratzen dira, eta horien artean San Martin ibaikoak garrantzi handiagoa hartzen du unitatean. Oro har, desnibelak ez dira nabarmenegiak, nahiz eta mendi formak nagusi izan.

Lurzoruaaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Paisaiaren itxura osatzen duten lurzoruaaren erabilerak koherenteak dira lurraaren orografiarekin; hala, malda handienak dituzten ñabardura menditarren erliebearen gainean baso-masak zabaltzen dira, eta eremu irekiagoen gainean, desnibel txikiagokoak eta landazabalaren antzeko fisionomia dutenak, erabilerak nahasten dituen mosaiko bat garatzen da. Baso-masen ehunduretan pinazeoak dira nagusi, batez ere radiatak, beren fisiko bereizgarri ilun, erregular eta zorrotzarekin. Horien artean eukalipto-sail batzuk nahasten dira, koloretan eta forma leunagoetan kontrastatzen dutenak, baina luzexkak eta ordenatuak. Baso mistoen edo zuzenean hariztien masa txikiak ere errepikakorrak dira, erabat loturarik ez dutenak, panorama aberasten dutenak beren testura trinko eta hostotsuarekin, aborregatua eta urtarotetan kolore aldakorrekin, aniztasuna dakartenak. Hain lan handia egiten ez den lursailetan, zuhaixka-azalera txikiak, sastrakak edo belardiak garatzen dira, batzuk landaketen gaineko aldaketen ondorioz. Ingurune honek ale-ehundura ertaina eskaintzen du, sakabanatua eta taldekatua, tamaina handiko landareak eta kolore marroi eta horixkak agertzen direnean. Landazabalaren itxura osoa hartu gabe, malda txikiagoko eremuek itxura interesgarria dute paisaiari dagokionez. Horien gainean, argi eta garbi minifundista eta zatikatua den partzelario batean nahasten dira, batez ere belardiak, baso-unadaren bat, zuhaizti sakabanatuak, labore bereziak (mahastiak, esaterako) eta dentsitate handiko baserri-multzoak, baina oso banatuta espazio osoan. Eraikinak, tradizioarekiko errespetu handiagoa edo txikiagoa duen eraikuntza-itxura izan arren, ez dira nekazaritzakotzat har dezakegunarekin lotuta dauden baserriak, eta haien formek gehiago gogorarazten diote hiriari, eta errepikakorrak dira elkarren ondoan dauden lorategiak.

LURZORUAAREN ERABILERAK

UP 8 OROMIÑO		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FUNKZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA		Paisaia-eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 1.429 ha Udalerriak: Amorebieta-Etxano, Berriz, Garai eta Iurreta Ikusgarritasuna: ertain-baxua	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Paisaia itxi eta ezkutua, itxura menditar argikoa; orografiak berebiziko garrantzia du haren konfigurazioan. Paisaiaren gainean baso-ustiapen handiak daude, eta larre gutxi dago baserri-auzo urrien inguruan.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<i>Naturalistikoa</i> Baso mistoko orbanak eta haltzadiak, Orobio ibaia eta landazabal atlantikoa. <i>Pertzepziozkoak</i> Landazabaleko paisaia eszeniko adierazgarrien ikuspegia. <i>Estetikoak</i> Landazabal atlantikoaren paisaia adierazgarria. <i>Produktiboak</i> Abeltzaintza estentsiboa eta basozaintza. <i>Historia kulturala</i> Errotak eta burdinolak.	<i>Elementu naturalak</i> Baso mistoko orbanak eta haltzadiak, Orobio ibaia, Oromiño ur-jauzia eta landazabal atlantikoa. <i>Elementu antropikoak</i> Errotak eta burdinolak, baserri interesgarrien elkartek eta San Markos ermita.	Paisaia-unitatearen ikuspenak balio kontrajarriak ditu kokapen topografikoaren arabera. Espazioa mendi-segida bat da, gutxi gorabehera periferikoa, zenbait puntutan sakonera nabarmeneko ibarbideak dituen, eta horrek ikusmen-ezkutatze handia eragiten du Oromiño ibaiaren hainbat sektoretan. Aitzitik, Gallanda mendiaren inguruko azpimarra topografikoak Ibaizabal haranetik ikus daitezke. Orobio eta Oromiño herrigune nagusiek, erdialdean, ikuspen txikia dute, mendien artean itxita bailara estu batean. Aldiz, Azkorako hegoaldeko hegaleak, Baxikano auzoa kokatzen den tokia, Iurretako haran nagusira begira daude.
ERAGINAK	ARRISKUAK	
Itxurazko eraginik gabe.	Baso misto urria basoberritze monoespezifikoko bihurtzea. Baso-ustiapen monoespezifikokoetako mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak (koniferoak eta eukaliptoak). Baserriak nekazaritza eta abeltzaintzako jarduerarekin loturarik ez duten egoitza bihurtzea.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

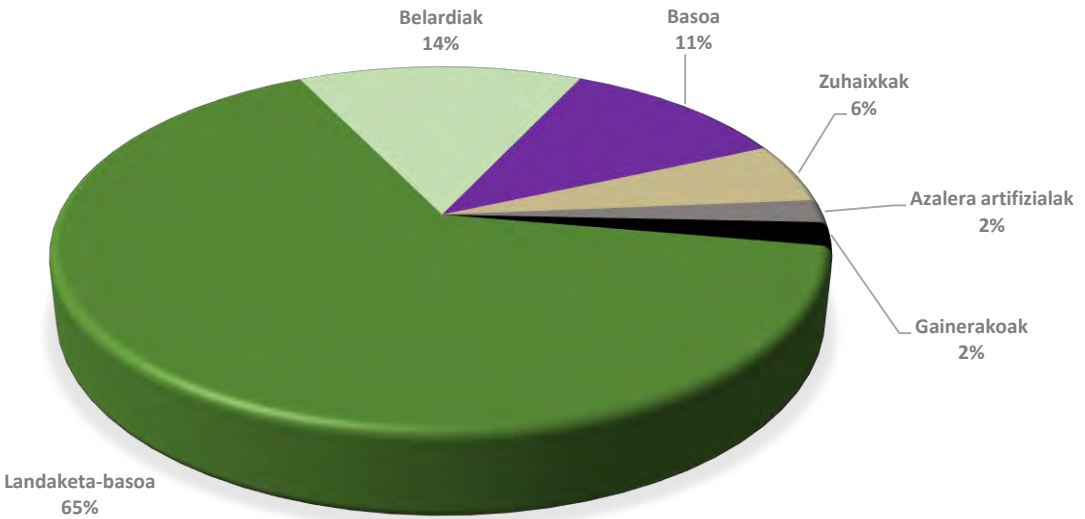
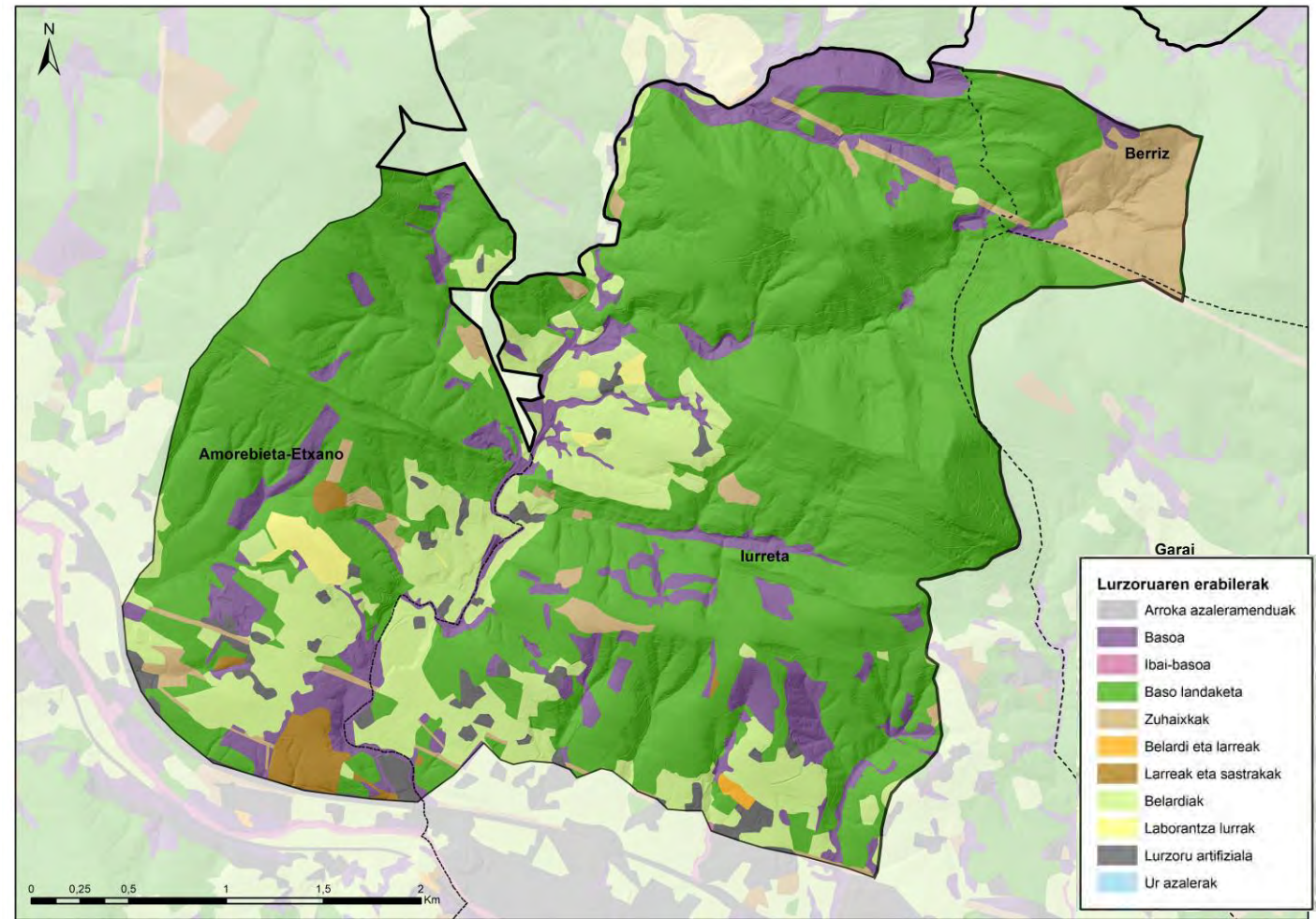
Egitura-formak

Unitatea Oromiño ibaiaren haranaren inguruan garatzen da. Haran horrek garrantzi txikiko mendiek espazioan mugatutako ikuseremua marrazten du. Horiek 400-500 metroko garaiera baino ez dute, eta haien morfologia ganbilak ibai arteko estuguneak garatzen ditu ekialderantz, Oromiñoko ibaiadarretako ibarbideak bereizten dituztenak. Nabarmengarri topografikoak dira, hareharri sendoenekin bat datozenak. Egoera horrek paisaia menditar oso itxia sortzen du. Hala ere, hiru sektore bereizten dira: lehenengoa, goi-arroan, Oiz menditik gertu, garaiera handiagoa du (600 m), malda handiak ditu eta harana oso estua da; bigarrena, erdiko sektorean, malda txikiagoekin eta arroaren formako pixka bat irekiagoarekin; eta hirugarrena, hegoaldean, Ibaizabal haranarekiko kontaktuan, hegoaldeko posizioan, argi eta garbi irekia eta korridorearen hegalean zati dena.

Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Unitatearen paisaiari itxura ematen dion tapiza oso baldintzatuta dago orografia menditarrera egokitu behar diren erabilerengatik. Horrela, baso-ustategiek lurzorua zati handi bat estaltzen dute nabarmenketan topografiko handieneko sektoreen gainean, eta nolabaiteko homogeneousuna eta jarraitutasuna ematen dute erabileran. Pinuak dira nagusi, insignia buruan eta pinasterraren presentzia erlatiboarekin. Pinasterrek ehundura koniko trinkoa dute, eta gailur simetrikoak eta kolore bizi eta ilun bereizgarri nabarmenak dira. Itxura ez hain oldarkorrarekin agertzen dira eukaliptalak, zuzenak, altuak eta berde pobreak. Baso-osaeran gertatzen diren aldaketa bakarrak zur-jardueraren joan-etorriak dira; izan ere, noizean behin mendia argitzen du, eta orbainak eta basoberritzearen ordena agerian uzten ditu. Bien bitartean, baso atlantiko, loturarik gabeko eta perimetroko zirrikitu batzuk ikusten dira, batzuetan harana hartuz, eta, zalantzarik gabe, panorama egituretan eta koloreetan dibertsifikatzen dute. Belardiek hausten dute baso-paisaia, malda txikieneko eremuetan finkatzen baitira, argitasuna, zabaltasuna eta intentsitate kromatikoa emanez. Horien gainean, baserri multzokatuen auzune batzuk ageri dira, dentsitate txikikoak eta ondoan baratzei eskainitako espazio bat dutenak, batzuetan paisaiarekin ez oso organikoak, eta gero eta lorategi gehiago dituztenak.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 9 GARAI

DURANGALDEKO PAISAEI BEGIRE

DURANGALDEKO FREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK
CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA

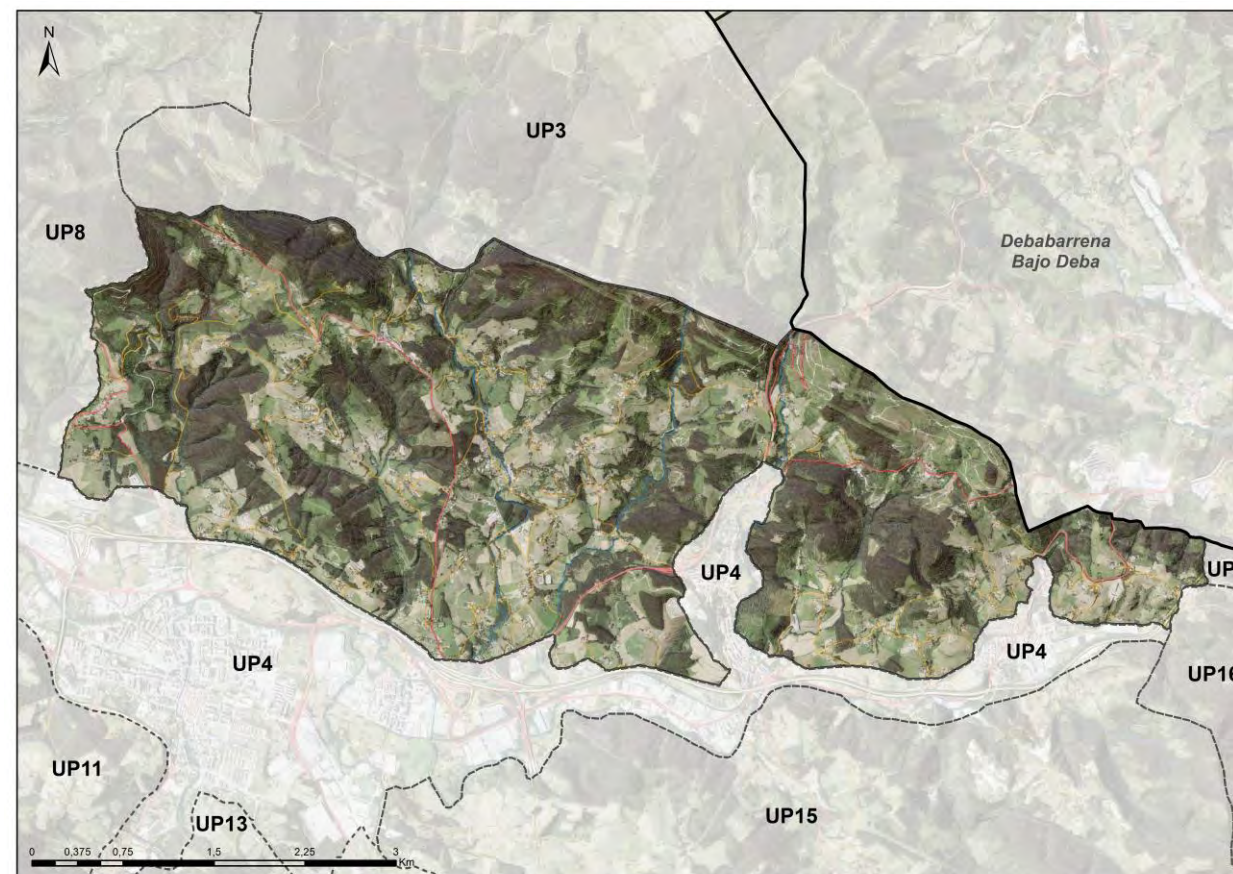
DATU OROKORRAK

Paisaia eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa

Azalera: 2.127 ha

Udalerriak: Abadiño, Berriz,
Garai, Iurreta eta Zaldibar

Ikusgarritasuna: altua

ORTOARGAZKIA 2023

DESKRIBAPEN OROKORRA

Ikus-esanahi handiko paisaia da, Oiz mendiaren magalean baitago. Hegoaldeko posizio batean, mendi-mazela eguzkitsu baten gainean, unitate hori altituden garatzen da, eta erabilera oso altuen zatiketak osatzen du. Belardiek paisaia oso irekia erakusten dute, eta, bertan, baso-landaketak, oso segmentatutako zuhaiztiak eta lurralde osoan sakabanatuta dauden auzo eta baserrien dentsitate handia nahasten dira, oso presente dauden baratzeekin.

PAISAIAREN BALIOAK

Naturalistikoa

Baso mistoko orbanak, artadiak eta landazabal atlantikoa.

Pertzepziozkoa

Panoramika eszenikoak Oiz eta gailurretarantz.

Estetikoa

Landazabal atlantikoko paisaia harmonikoa.

Produktiboa

Nekazaritza, abeltzaintza eta basogintza

Historikoa eta kulturala

Momotio eta Castro de Tromoitioko Erdi Aroko nekropolia.

INPAKTUAK

Eraginik gabe.

ELEMENTU BEREZIAK	
1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...
51	...
52	...
53	...
54	...
55	...
56	...
57	...
58	...
59	...
60	...
61	...
62	...
63	...
64	...
65	...
66	...
67	...
68	...
69	...
70	...
71	...
72	...
73	...
74	...
75	...
76	...
77	...
78	...
79	...
80	...
81	...
82	...
83	...
84	...
85	...
86	...
87	...
88	...
89	...
90	...
91	...
92	...
93	...
94	...
95	...
96	...
97	...
98	...
99	...
100	...

Elementu naturalak

Etxeitiko artea, artadiak eta landazabal atlantikoa.

Elementu antropikoak

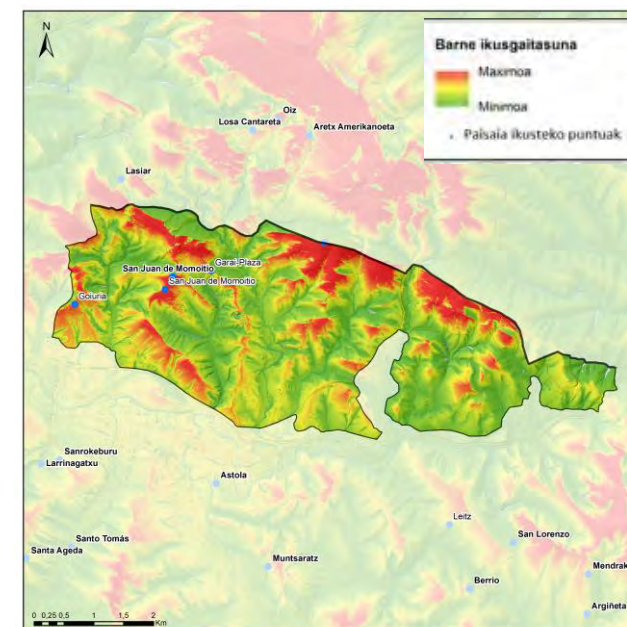
Tronoitioko Castro, Momotioko San Juan, Garaiko hirigunea eta bere bi elizak, Garatikua Jauregia baserria.

ARRISKUAK

Baso misto eta/edo artadi urriak basoberritze monoespezifiko bihurtzea. Baso-ustiapen monoespezifikoetako mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak (koniferoak eta eukaliptoak).

IKUSGARRITASUNA

Garai paisaia Eremu Funtzional osoan ikusgarritasun handiena dutenetako bat da. Eremu honek erakusten duen esposizio altuaren arrazoa Oiz mendiaren magal zabalaren gainean garatzen dela da, garaiera erlatibo argiarekin, haranera erabat irekita eta hegoaldean, eta horrek argitasuna errazten dio. I-H norabidean jaisten diren ibaiarten profil ganbilak ikuspen handiko lur zabalak garatzen ditu. Ibarbide batzuek baino ez dute ikuspen txikiagoa. Erakusketa handiagoa da Garai aldera Zaldibar aldera baino, mendi-hegalaren ingurutik bertatik. Herrigune eta baserri-auzune batzuk, oso agerikoak diren eremuetan kokatuta daude.

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

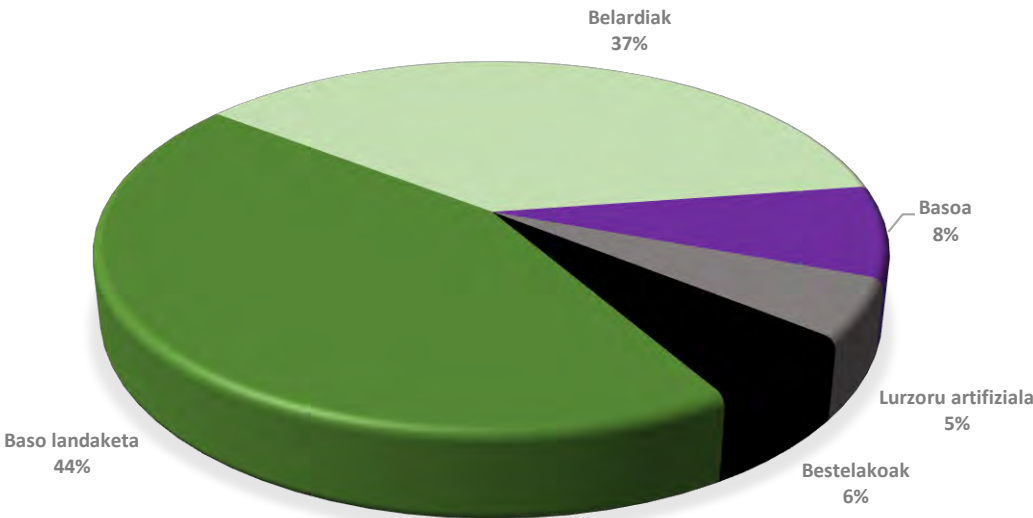
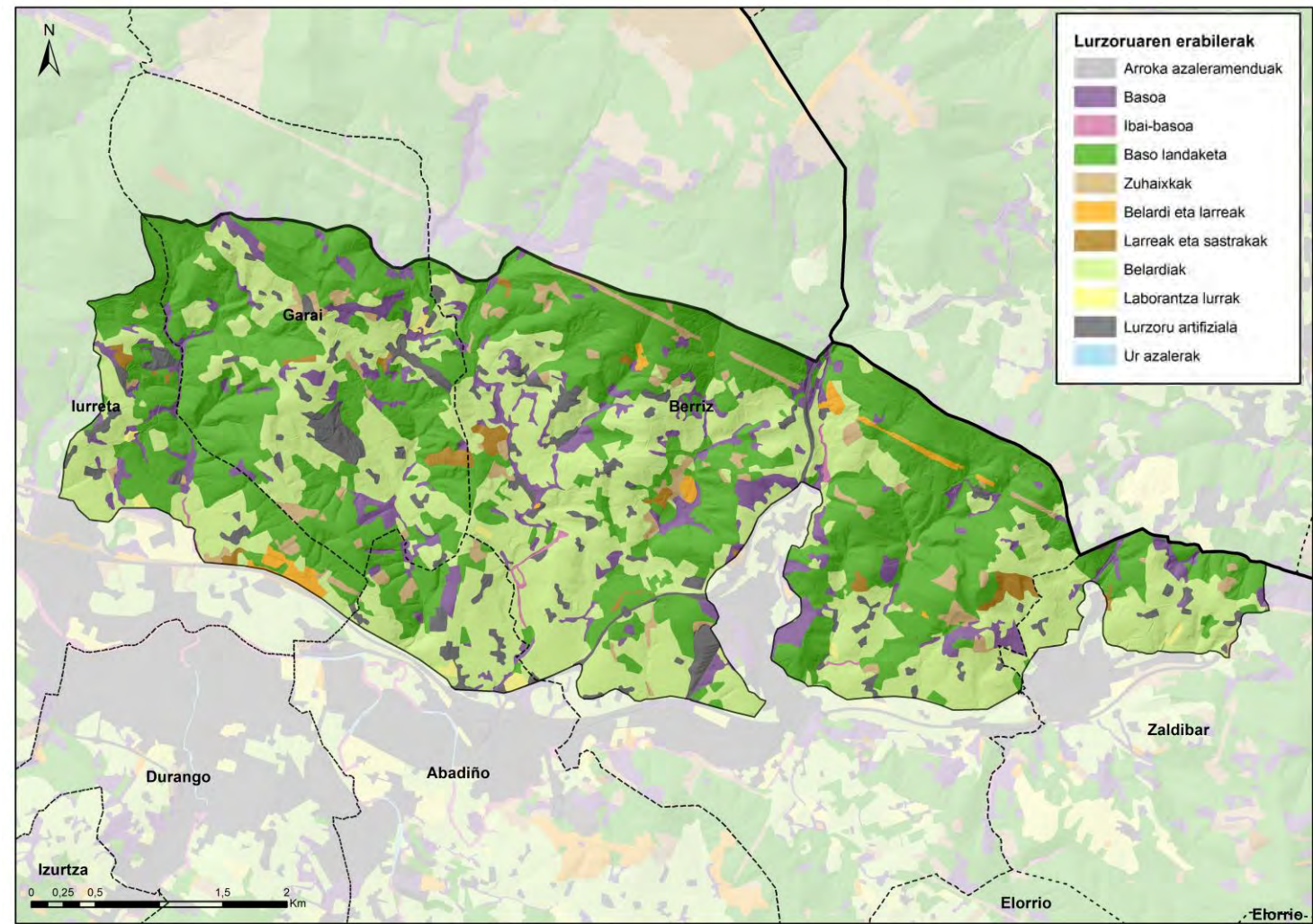
Unitate hori bat dator Oiz mendiaren hegoaldeko isurialdeko hegalekin. Mendia bera eta Ibaizabal-Zaldu haranaren arteko trantsizio-sektorea da, 500-400 m-tik haranaren hondoko 150 m-ra jaisten dena. Jaitsiera progresibo horretan, maila batzuk moldatuko dira material gogorrak agertzen direnean, hala nola, hareharriak, malda handiagoak eragiten baitituzte; eta ibarbide batzuen bidez egituratuko da. Ibar horiek, I-H norabidean, landazabalaren itxura duten haran txikiak marrazten dituzte, Arriaga, Armina edo Zaldu bezalako erreka laburretan barrena, haran nagusira begira.

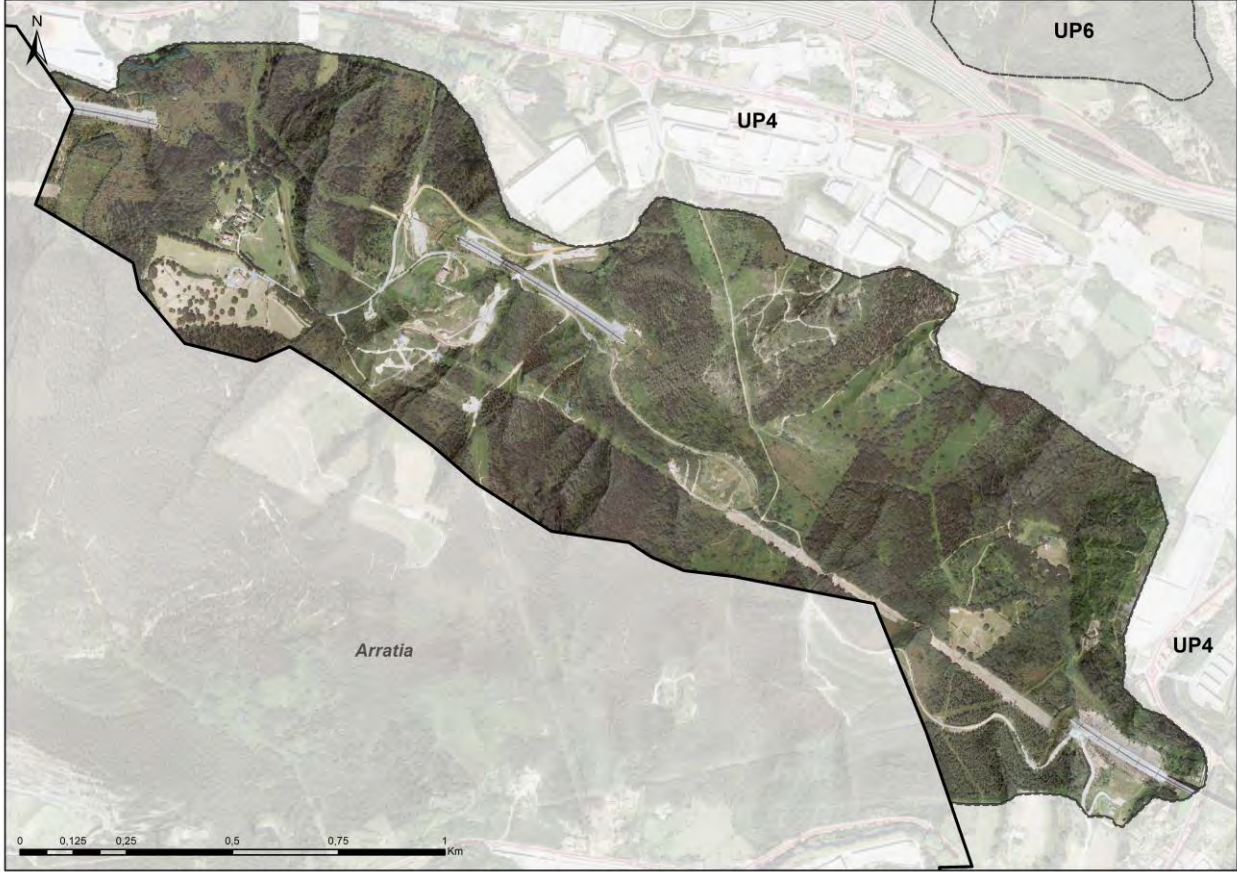
Lurzorua erabilerak, formak, koloreak eta erabilerak

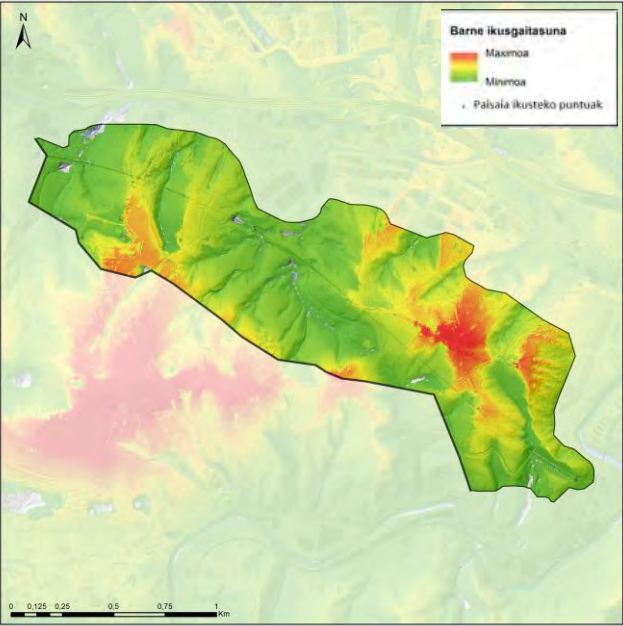
Eremu honetako gainerako unitateetan ez bezala, Garaiko paisaiak testura irekiagoa du, ale finekoa, larre ugari daudelako. Bere kolore berde bizia areagotu egiten da hegoaldeko isurialdeari dagokion intsolazioari esker. Hala ere, paisaiaren osaera izugarri zatituta dago, partzelario txiki batekin, non orografia oso uhinduaren gaineko erabilerak nahasten diren. Belardien artean kokaguneen bolumen handia dago, tamaina txikiko auzuneen inguruan baserriak gehituz eratuak, sakabanatze espazial handikoak eta ordena bati jarraitzen ez diotenak. Eraikuntzako forma tradizionalak nolabaiteko errespetua adierazten da. Etxebizitzaren ondoko lursailean nahiko ohikoa da labore txikiak aurkitzea, besteak beste, fruta-arbolak dituzten baratzeak, dibertsitatea ematen dutenak. Baso-itxura duten eremuak honako hauek dira: insignis pinua eta eukaliptalen bat, artadi gutxi eta baso misto atlantikoak. Bi kasuetan zatikatzea oso handia da, eta ez du azaleraren jarraitutasun markaturik. Lehenengoan artean, ale lodiko tapiza dute, zorrotza, trinkoa eta iluna. Bigarrenetan hostozabala, barietatea, dentsitatea eta askotariko tonu aldakorak agertzen dira, batez ere udazkenean, paisaiaren kalitateari lagunduz. Nabarmenezkoa da, halaber, zuhaixka-landaredia eta unitatea zeharkatzen duten bide ugarien inguruan garatzen den zuhaiztia.

Konposizioan, paisaia harmoniko bat ez dator bat ikusmen-inpaktu morfologikoa duten nekazaritza eta abeltzaintzako egitura batzuekin, hala nola negutegiekin edo disonanteak diren abeletxeekin.

LURZORUAREN ERABILERA

UP 10 LEMOATXA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIAK 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia-eremua: Atlantikoko Nekazaritza eta basogintza mosaikoa. Azalera: 202 ha Udalerria: Amorebieta-Etxano Ikusgarritasuna: baxua 	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Neurri txikiko paisaia-unitatea, Igorreko Eremu Funtzionaleko paisaia-katalogoan Lemoatxa (UP2.6) izenekoaren jarraipena dena. Profil ganbil argia duen paisaia menditar baxua da, tontor alomaduna. Itxura baso-mosaiko oso zatitu batez osatuta dago. Mosaiko horrek hainbat egitura ditu, besteak beste, baso misto atlantikoa, pinu-sailak eta zuhaixkak. Azalera artifiziala bat dator azpiegiturak eraikitzearekin.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Baso misto atlantikoa. <u>Produktiboa</u> Basogintza eta abeltzaintza. <u>Soziala</u> Maiztasun handiko bidea.	<u>Elementu naturalak</u> Hondakin baso mistoak eta bisoi europarrarentzat interes berezia duten errekek. <u>Elementos antrópicos</u> Landa eremua, interes handiko baserriekin.	Haranaren gaineko mendiaren profil ganbilak, desnibel txikiak eta gailur malkartsuko eremuak eraginda, paisaia-unitatearen ikuspena ertaina eta txikia da. Ixerango mendiaren goiko aldeak eta Amorebieta-Etxanora begira dagoen ekialdeko hegalek soilik erakusten dute ikusmen handiagoa.
ERAGINAK	ARRISKUAK	Oro har, ezkutatzeko joera du.

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Paisaia-unitatean kareharrizko mendi bat dago, garaiera txikikoa, eta Ibaizabal haranaren ezker aldeko ertz gisa altxatzen da, eremu funtzionaltik ipar-mendebalderako irteeran, eta beste lurralde batzuetatik gehiago ikusten da. Muga fisiko argia da, eta paisaia goiko puntu gisa egituratzen du. Hala ere, orografiak berak ez du talaiaren papera betetzen: altitude erlatibo apala, malda ertainak eta tontor alomatuak itxura ganbila. Kanpora begira, ekialdeko hegalarren gailurrak eta hormak bakarrik dute presentzia. Barrualdera, orografiak paisaia ezkutatzen du.

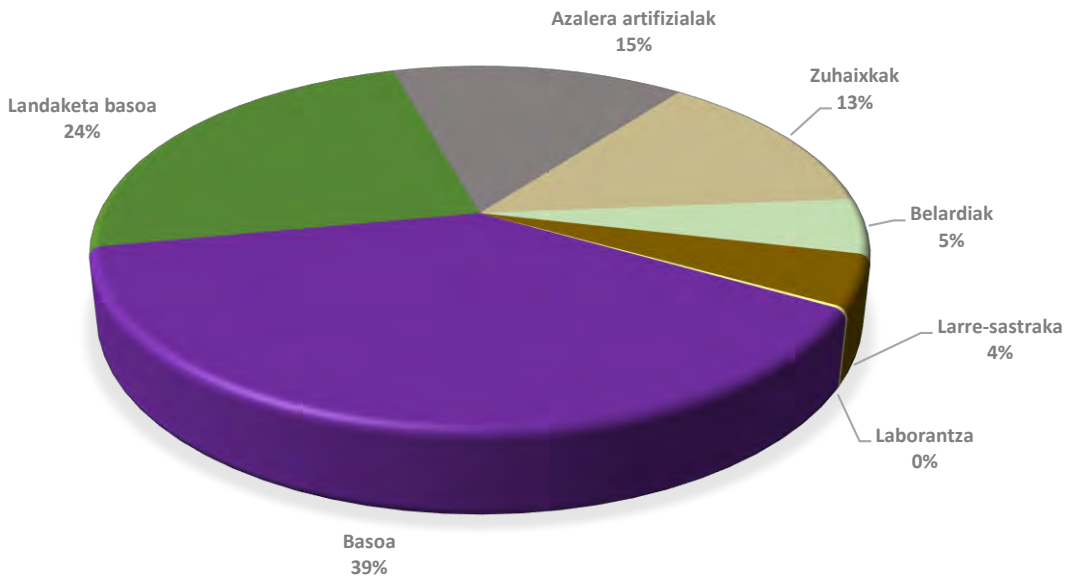
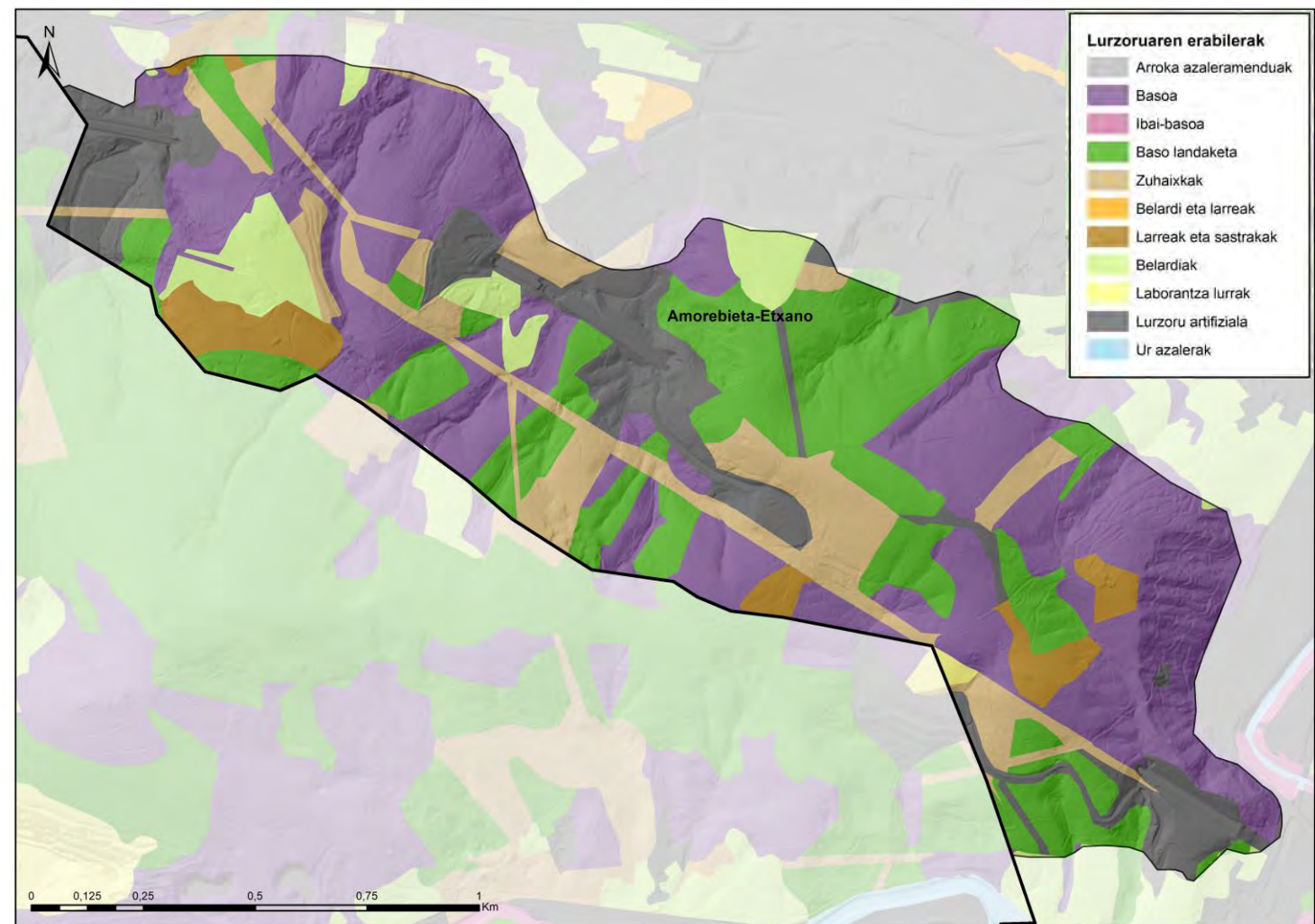
Texturas, formas, colores y usos del suelo

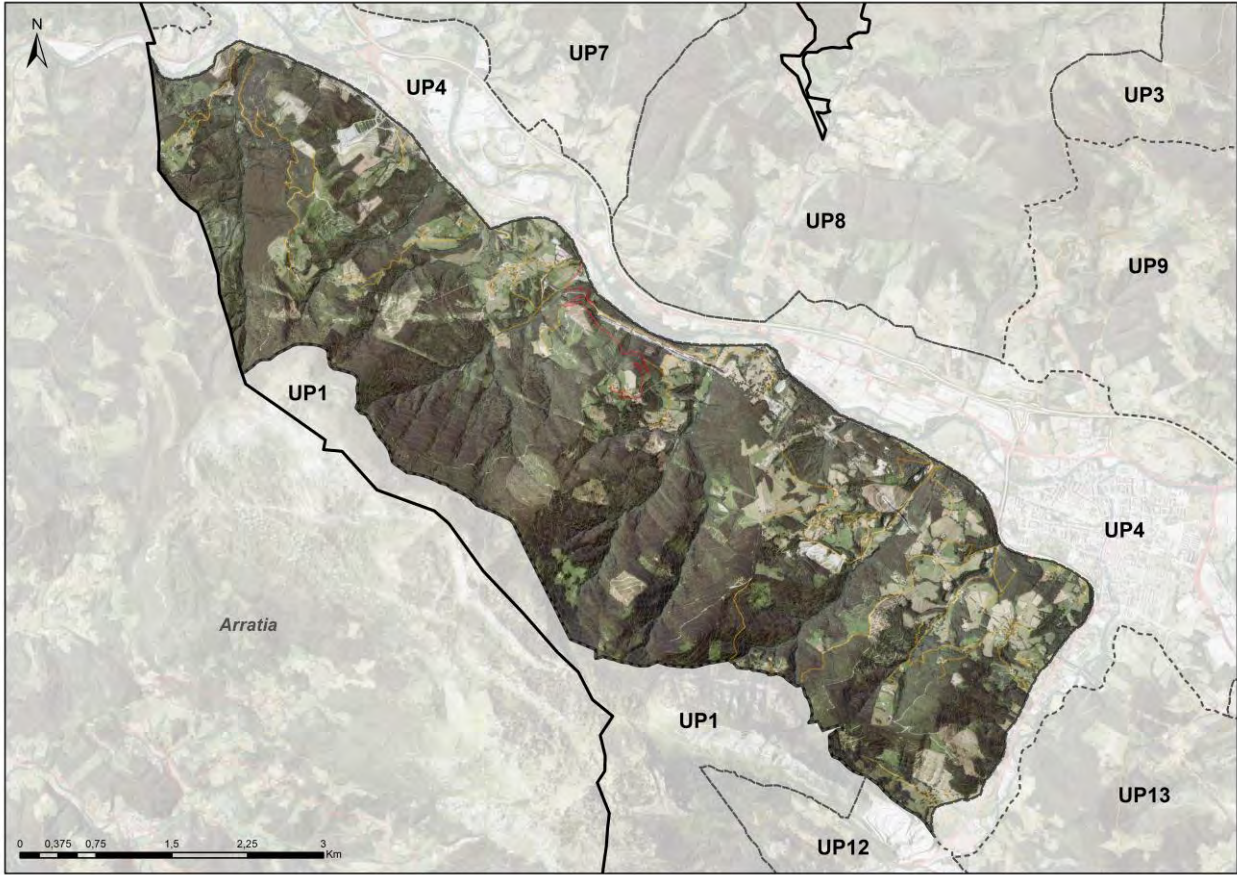
Zuhaitzen presentzia ugariaren ondorioz, paisaia-unitatea ia erabat bahetuta dago morfologia horren ondorioz, bi erabilera nagusien berezko egitura- eta kroma-ezberdintasunekin. Konifero-sailak berde ilun bereizgarriarekin bat ez datozen bitartean, kontrapuntua eta kalitatea hostozabalen baso mistoak, erorkorrak, kolorez eta ehunduraz aldatzen direnak jartzen ditu urtaroak igarotzean, paisaiaren aurpegia aberastuz.

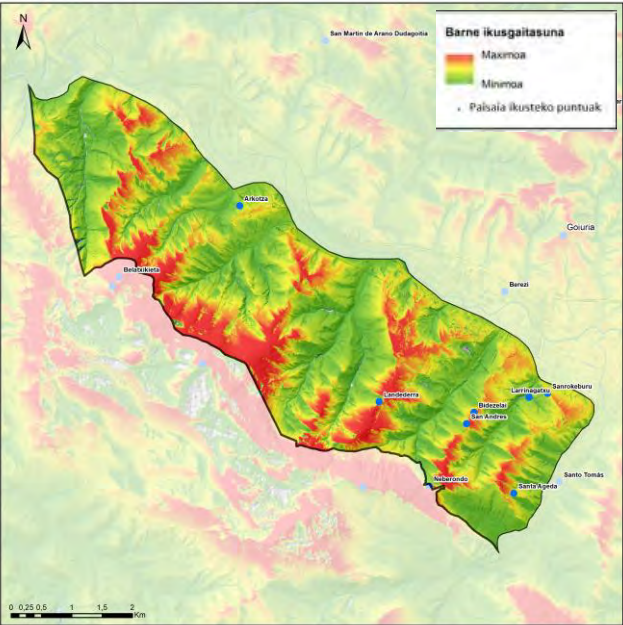
Baso-ustiatzietako mozketek, landaredi inbaditzailea duten azalera handiek, goi-tentsioko lineen oineko zuhaixkek edo abiadura handiko trenaren trenbidea eraikitzeke lubetek orbainak marrazten dituzte, zuhaitzen artean nabarmentzen direnak.

Bestalde, baserri urriek eta inguruko belardiek sotilki gogorarazten dute unitatea kokatuta dagoen Atlantikoko nekazaritza- eta abeltzaintza-ingurunea.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 11 BERNAGOITIA-OROZKETA		ORTOARGAZKIA 2023	
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO EREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 	DATU OROKORRAK Paisaia-eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 2.666 ha Udalerriak: Amorebieta-Etxano, Durango, Iurreta, Izurtza eta Mañaria Ikusgarritasuna: ertaina altua		
		DESKRIBAPEN OROKORRA Batez ere baso-paisaia da, malda garrantzitsuen gainean, Aramotz mendilerroaren eta Ibaizabal haranaren arteko kontaktuan garatzen dena. Baserri garaietako auzune txikiak ditu ezaugarri, ibai artekoen gainean, eta haranetik ikuspen handia lortzen du.	

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA	
<u>Naturalistikoa</u> Baso misto atlantikoak. <u>Soziala</u> Aisialdiko, mendi-ibilietako eta naturaz goatzeko jarduerak. <u>Estetikoa</u> Larre menditarrak. <u>Produktiboa</u> Abeltzaintza estentsiboa eta basozaintza. <u>Historikoa eta kulturala</u> Bernagoitian eraikitako ondarea.	<u>Elementu naturalak</u> Hostozabalen baso mistoak. <u>Elementu antropikoak</u> Bernagoitiako dorrea eta baserri interesgarriak.	Unitate honetako paisaia ibarbideen eta ibaiartekoaren segida ia paraleloa da, eta Ibaizabal haranarekiko perpendikularrean daude. Espazio horien arteko ikuspena kontrakoa da. Ibaiartekoak altueran geratzen diren lurak dira, erliebearen gainean topografia bikaina dute eta, beraz, ikusmen handia dute; orografikoki dauden ibarrak, berriz, deprimituta daude, eta alboetan fluxu arteko luzanga dute, ikuspen murriztarekin. Nabarmentzeko modukoa da unitatearen goiko sektorea, hegoaldeko ertzean, Aramotz mendilerroaren gailurreraino jarraitzen baitu. Hemen erakusketa bisuala oso nabarmena da. Era berean, adierazgarria da Orozketa edo Bernagoitia bezalako baserrietako herriguneak eta ekorketak egotea ibai artekoetan, profil ganbilarekin, haran nagusirantz argi eta garbi ikusten baitira. Unitate honetako sektore askok ikuspen ertaina dute. AHTren ibilbidea, paisaia-inpaktu handikoa, ikusmen handiko eta ertaineko eremu batean dago, Ibaizabal bailaratik gertu. 	
INPAKTUAK	ARRISKUAK		
Oiz parke eolikoaren ikuspegia. Abiadura handiko trenaren trazadura, lur-erazketa eta hondakindegiekin. Tentsio elektrikoko lineak.	Abeltzaintzako jarduera estentsiboa pixkanaka murriztea. Baso mistoa baso-berritze monoespezifiko bihurtzea. Baso-ustategiak moztearekin lotutako paisaiaren eraldaketak.		

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

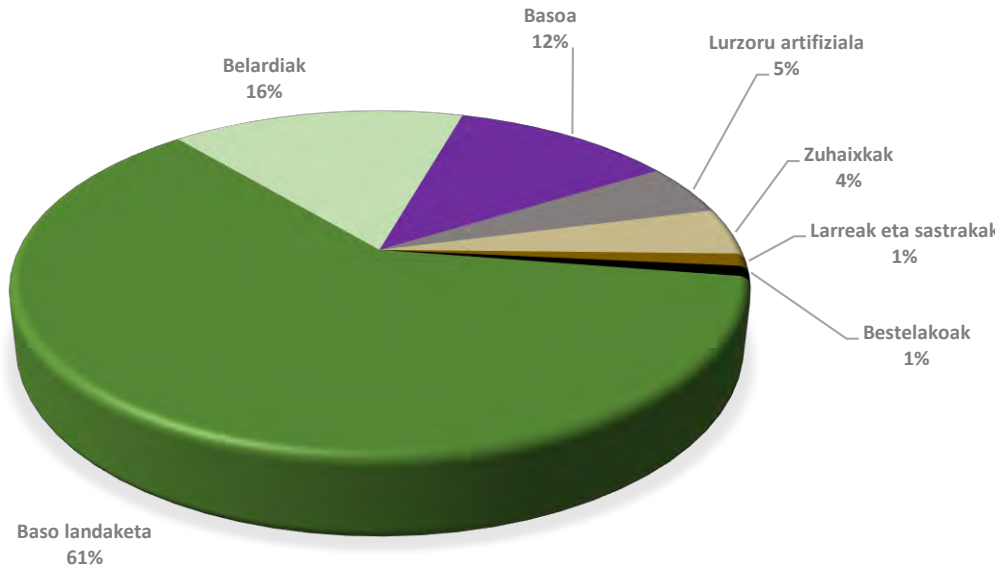
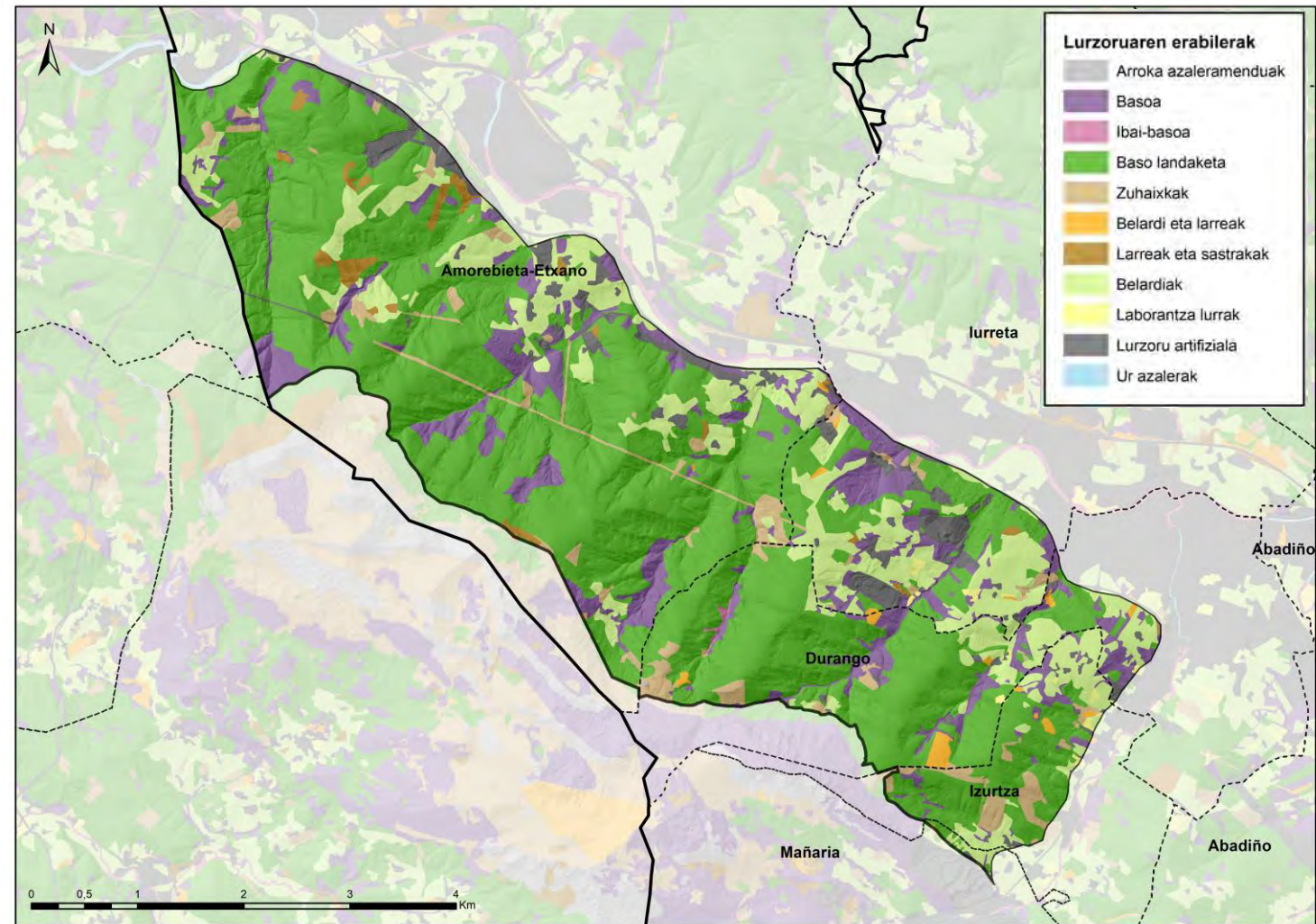
Egitura-formak

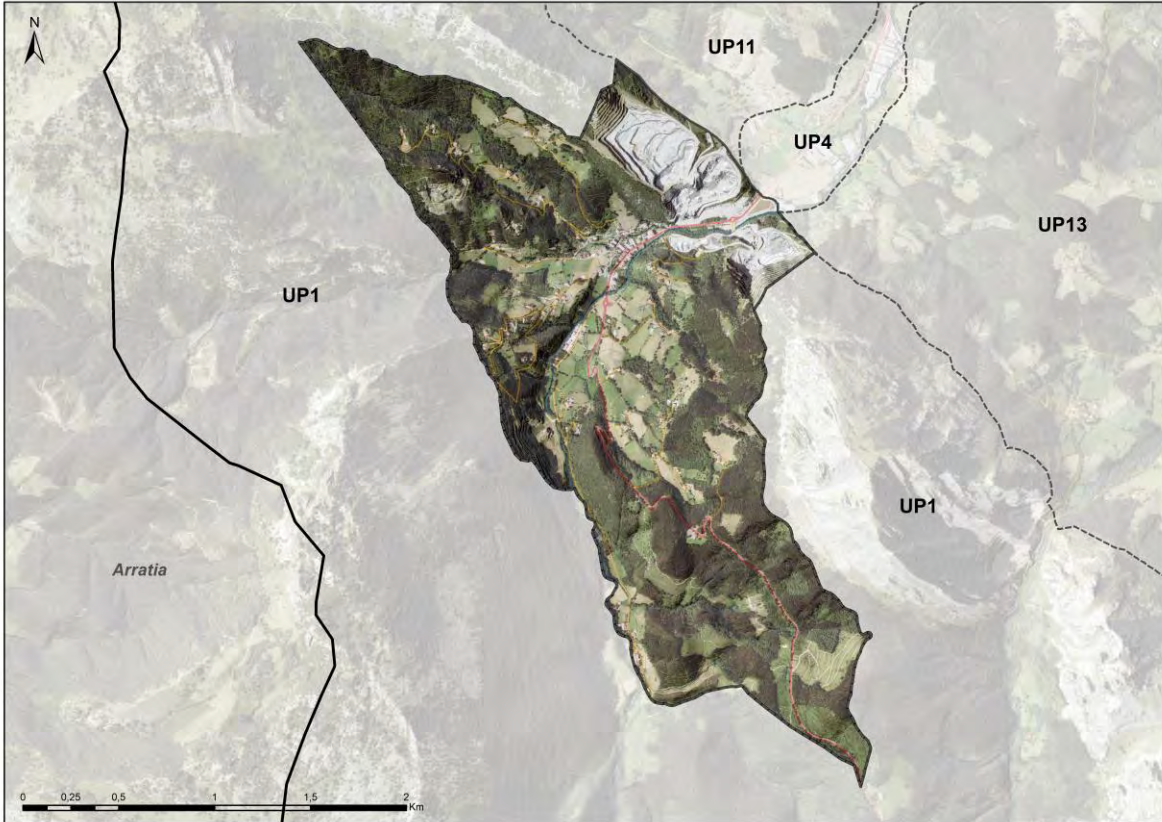
Paisaia-unitate hori bat dator Aramotz mendilerroaren iparraldeko isurialdearekin. Gailurra, Urkiolako unitatean sartua, Ibaizabal haranerantz pixkanaka jaisten ari da, eta nolabaiteko garrantzia duen desnibel topografikoa ezartzen du. Hegal horien gainean, haranaren ardatz nagusiaren zeharkako ibarrak daude, garrantzi txikiko ibai-ibilguk zeharkatzen dituztenak. Ibaiarteetan, hareharrien erresistentzia-mailek itxura trinkoko irtengune topografikoak sortzen dituzte, nolabaiteko jarraitutasuna dutenak, Ibaizabalen gaineko garaieran koska bat sortuz. Talvegen desnibel handiak itxura leunagoko gailur batekin kontrastatzen dituzte, non forma ganbilak nagusitzen diren. Altitudeak apalak dira une oro, 500-600 m-tik behera Aramotzeko ukipenean, haranaren hondotik 100 m-ra. Ibaiarten irtenguneak 300 metro ingurukoak dira. Paisaia AHTk zeharkatzen du, eta zenbait haustura eragiten ditu forma naturalen gainean, ezponden, lur-erazketen eta bidezubien bidez.

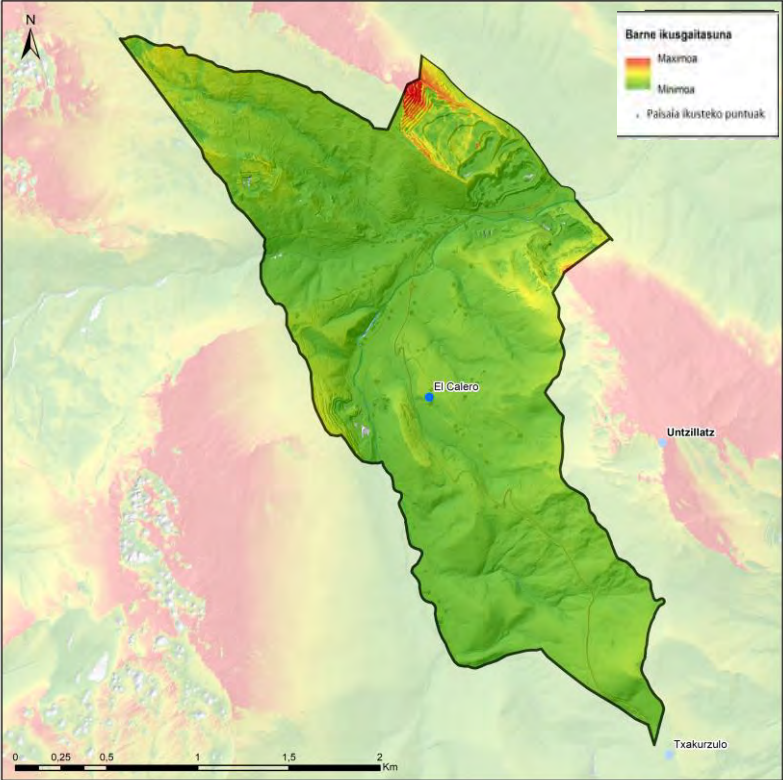
Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Baso-eremua da paisaia bahetzen duena, bai goialdeetan, bai ibarbideetan. Hala ere, aldeak daude zuhaitzen erabileren eta espezieen artean. Landaketak dira azalera handiena hartzen dutenak, baina Eremu Funtzionaleko beste sektore batzuetan ez bezala, hemen aniztasun handiagoa dago. Koniferoak, radiatakoak zein pinasterrekoak, gehiengoa dira. Iluntasuna eta uniformetasuna ematen dute, ehundura zorrotzarekin, zuhaitzen adaburuak direla eta, bertikaltasunez altxatzen baitira. Eukaliptalak ere oso zabalduta daude. Bere ehundura pinuena baino leunagoa da, baina bere enbor altu eta meheek adaburu hostotsuak eusten dituzten orratzak dirudite. Bere berderik argiena zatikatutako partzelario baten artean nabarmentzen da. Dinamismoa eta barietatea nabarmenagoa egiten da landaketaren fase desberdinei esker, baita zuhaixka-azalerak modu salteatuan agertuz ere. Baso naturalak nahiko esanguratsuak dira, baina oso zatituta daude. Baso mistoko eta erriberako espezieen aniztasuna handia da, eta haritz ugari daude. Urtaroetan zehar ehundura aborregatuek eta tonu aldakorrek aberastasuna eta aniztasuna sortzen dute panoramaren konposizioan. Ibai-ibilguak galeria-basoen nolabaiteko linealtasunarekin jarrai daitezke. Zuhaitzen itxura trinkoa argi eta garbi hausten dute egitura fineko belardiek. Belardi horiek barnealdeko eremu lauenetan biltzen dira, altueran, eta azaleko apaltasunez garatzen dira. Hor bertan agertzen dira baserrietako auzuneak, espazioan bilduta. Eraikuntza-sakabanatua ez da beste paisaia batzuetan bezain nabarmena. Azpiegitura linealen trazadurak orbainak balira bezala uzten du arrastoa, bai goi-tentsioko lineen kasuan, bai abiadura handiko trenaren (AHT) trazaduraren kasuan, batez ere.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 12 MAÑARIA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FREMU FUNTZIONALEKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia-eremua: Atlantikoko Nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 468 ha Udalerria: Mañaria Ikusgarritasuna: baxua 	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Paisaia bertikala eta malda nabarmenak dira nagusi, eta lotura estua du Urkiolarekin. Arro sakon eta estu bat da, bisualki itxia. Arroan, alde batetik, pinuen baso-ar zabalak daude, eta, bestetik, belardiz, zuhaitziz eta landaketaz osatutako mosaiko oso zatitua. Erauzketa-jardueraren presentzia nabarmena da herrigunean, eta harrobiek hartzen dute parte bertan.			

PAISAIAREN BALOREAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Baso mistoko orbanak, kareharrizko harkaitzak eta landazabal atlantikoa. <u>Pertzepziozkoak</u> Paisaia eszenikoen eta panoramikoen ikuspegia. <u>Estetikoak</u> Euskal landazabaleko paisaia eta garezurak. <u>Soziala</u> Aisia eta mendi-ibiliak. <u>Produktiboak</u> Abeltzaintza estentsiboa, basozaintza, erauzketa-jarduerak eta jarduera ekonomikoetarako jarduerak.	<u>Elementu naturalak</u> Pagadi-orbanak, hostozabalen hariztiak eta mistoak, Mugarrako mendigunea, landazabal atlantikoaren adibidea. <u>Elementu antropikoak</u> Intereseko baserrien elkarteak, San Martin basiliza eta Gatzagieta karobia.	Ibar estu, sakon eta itxi baten gainean garatutako unitatea denez, Mañariko ikusgaitasuna oso txikia da. Durangaldeko haranaren alboetan Untzillaitz eta Mugarra harrizko moleak daude, eta barrualdean Leungana, Erriatabaso eta Urkiolako mendatea. Paisaia, profil ahurrekoa, kanpoaldetik ezkutatuta dago. Beraz, kanpotik ikusezina den espazioa da. Hala eta guztiz ere, oso adierazgarria dirudi harrobiak bailarako sarrerako ate horretan Mañariarantz erabiltzen direla, eta, beraz, harrobi horien ikuspena altuxeagoa da, baina ez da oso esanguratsua, nahiz eta zalantzarik gabeko inpaktua izan.
ERAGINAK	ARRISKUAK	
Harrobiak eta lotutako azpiegiturak. Bide-azpiegitura eta trafiko astuna.	Baso-ustiapen monoespezifikoetako mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak (koniferoak eta eukaliptoak).	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

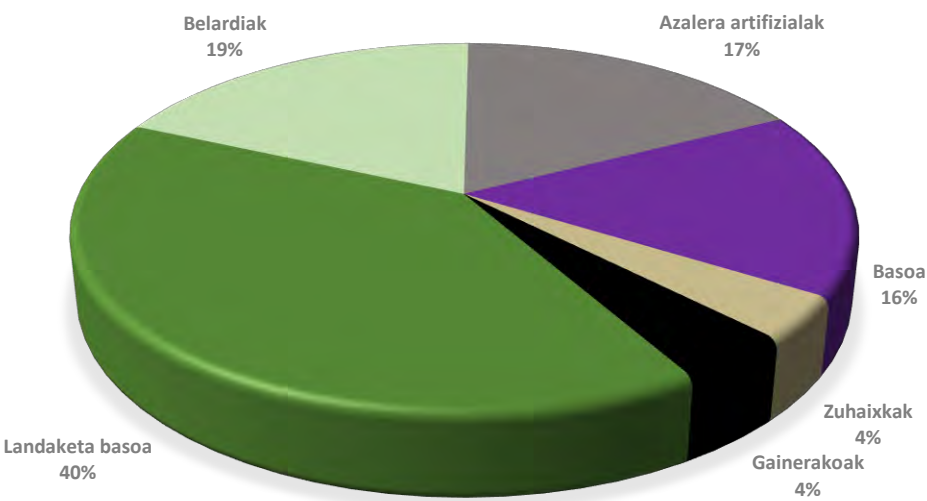
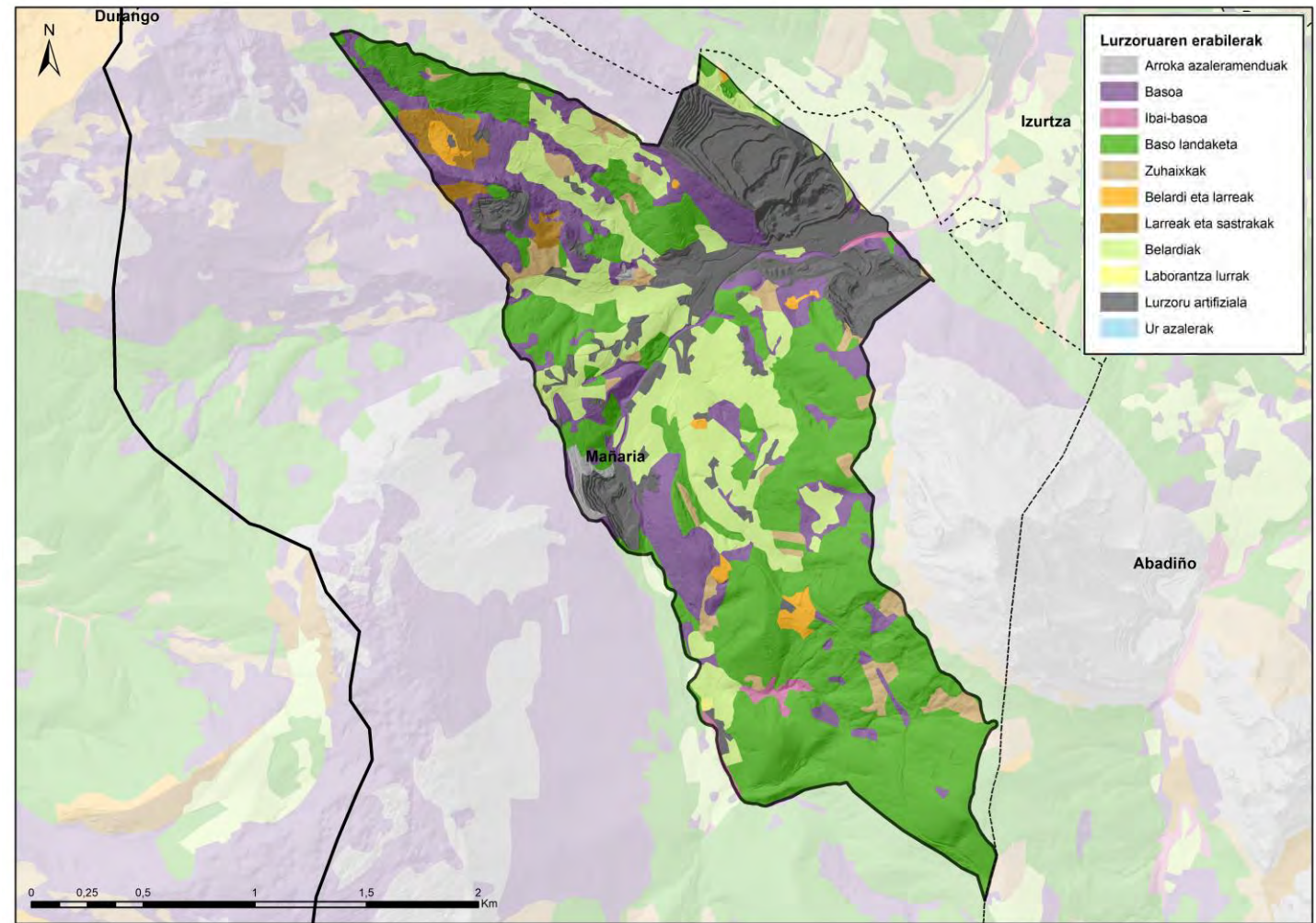
Egitura-formak

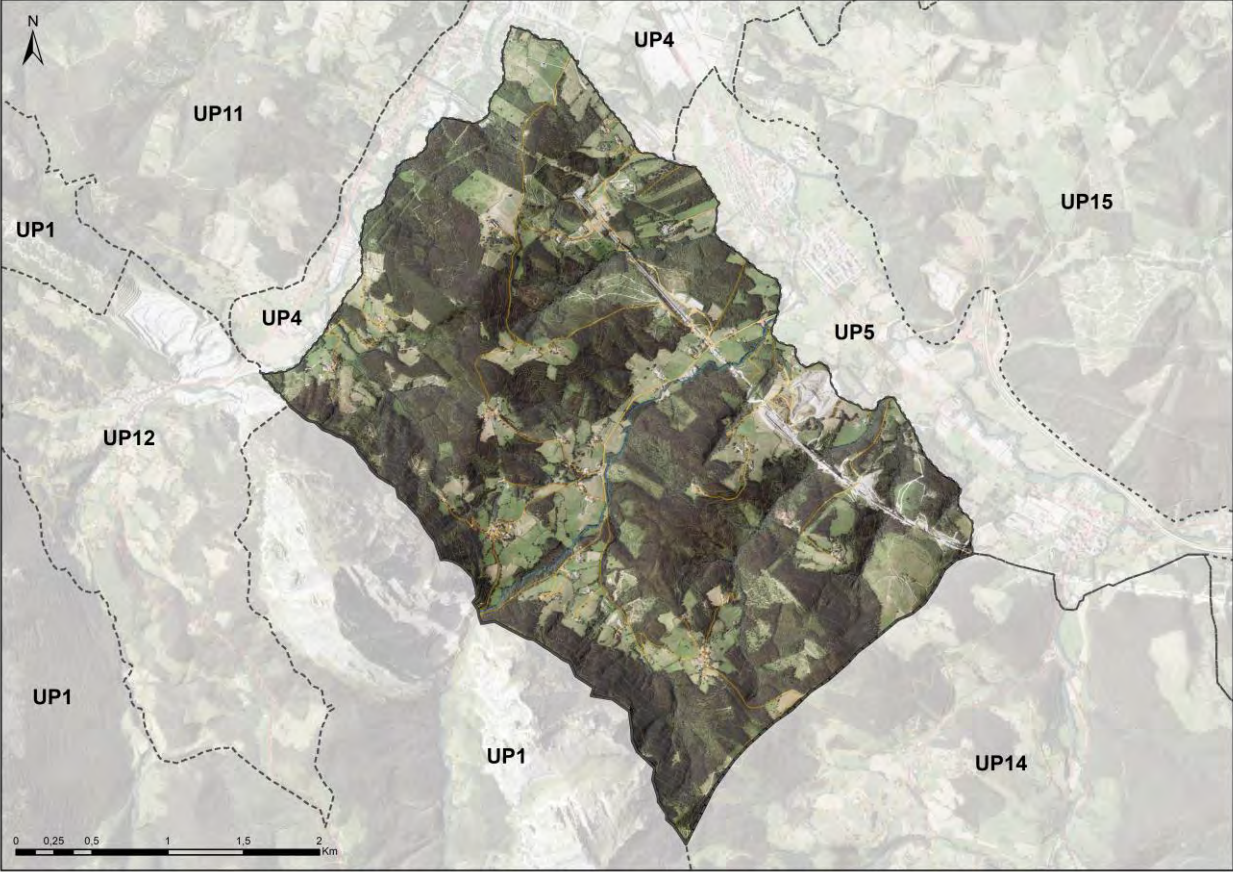
Mañariko paisaia haran sakon, estu eta itxi batek egituratzen du, eta Urkiola osatzen duten bi mendilerroen artean dago: kanpokoa, ikusgarriagoa pertzepzioari dagokionez, Untzillaitz eta Mugarrarekin, eta barrukoa Eskuagatxekin. Biak dira unitatearen funts eszenikoa, eta oso altu geratzen dira konposizio bisualean, bertikaltasuna sortuz; beraz, unitate horretatik kanpo geratzen dira. Harana, Mañaria ibaiaren arroak landua, ez da kubeta moduan garatzen, oso induskatuta dago limoliten gainean, eta metro gutxiko hondo laua sortzen du, mendi-mazeletarantz azkar igotzen dena, kareharrizko material gogorrenetara igarotzean. Desnibelak altuak dira, eta haranaren hondoa 200 m inguruan geratzen da, eta unitateko gune garaienak 500 m baino gehiago, Urkiolako unitatean bat-batean igotzen jarraitzeko. Paisaia honetan harrobiak sartzen dira, tamaina handikoak, hormak balira bezala, Mañariko paisaia ebakitzen eta, beraz, egituratzen dutenak.

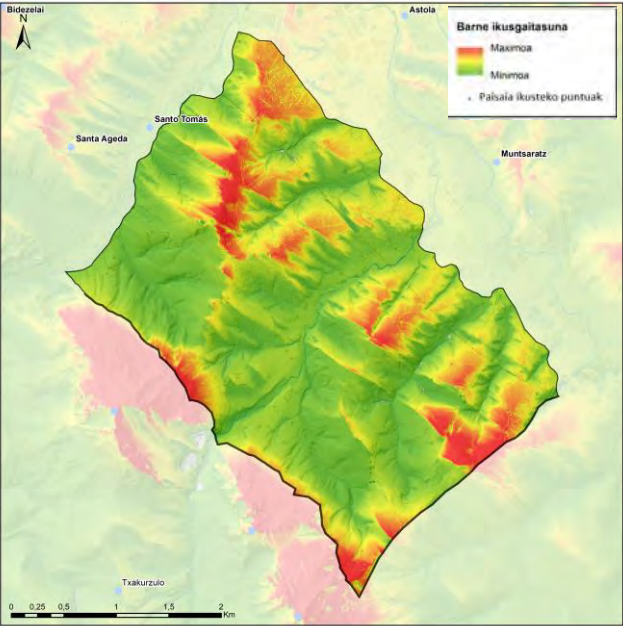
Lurzoruaaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Paisaia zatitze handiko konposizioa da, askotariko testurak dituen, lurzoruaaren erabileren ondorioz; erabilera horiek ez dira oso jarraituak, eta bertikaltasunaren presentzia handia dute, malden ondorioz. Urkiolako mendaterantz intsinis pinuaren baso-sailetan nolabaiteko jarraitutasuna dago, enborraren aurpegi bertikal bereizgarria, adaburuaren zorrotasuna eta kolorearen iluntasuna eskainiz. Bere uniformetasun handia landaketaren fase ezberdinek eta, neurri txikiagoan, basoberritze, baso natural, zuhaixka edo larre espezie batzuen orban txikiren baten agerpenak baino ez dute hausten. Iparralderantz, zatikatzea oso handia da eta paisaia-balio handiagoa du, testuren, formen eta koloreen aniztasuna dela eta. Erabilera-mosaikoa oso banatuta dago. Larreek kolore berde bizia, distira eta irekiera espaziala ematen dute. Mugakideak zuhaixkaz eta zuhaitzez osatuta egon ohi dira, eta landaretza horrek estaltzen ditu. Baso natural mistoek dentsitatea, hostotasuna, dinamismoa eta barietatea eskaintzen diote paisaiari, kolore desberdinekin, nabarmenagoak hilabete freskoetan. Artadiak trinkoak eta itxiak dira, itxura lanbrotsu eta ilunekoak; eta pinudiek baso naturalaren artean nabarmentzen diren formen aniztasuna dakarte. Zuhaixkek, sastrakak eta belardiek mosaiko fisikoa konfiguratzeko dute. Bestalde, finkatze-habitata mistoa da. Ibarraren hondoa etxebizitzak eta ekipamenduak biltzen dira, forma desberdinekin, eraikin atxikiak eta fisonomia hiritarragokoak; hegaletan, berriz, sakabanatze espazialerako joera dago, baserri sakabanatuak baitaude. Harrobiek, harrizko mole mailakatuak, forma eta kolore zurixkan egun argitsuak kontrastatzen dituzte, ez hainbeste ilunak.

LURZORUAAREN ERABILERA

UP 13 MENDIOLA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaia eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 1.170 ha Udalerriak: Abadiño, Atxondo, Durango, Izurtza eta Mañaria Ikusgarritasuna: ertaina 	
DESKRIBAPEN OROKORRA			
Kalitatezko nekazaritza-landazabal atlantikoko paisaiaren adibidea. Topografia uhinduaren eta argi eta garbi irekiaren gainean, landa-paisaia bat garatzen da, sega-belardien mosaiko batean, auzuneetako baserri-multzo txikietan eta hondar-zuhaiztien bat duten baso-ustategietan zatikatua.			

PAISAIAREN BALOREAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Baso mistoko orbanak, Atxarte ibaia eta landazabal atlantikoa <u>Pertzepziozkoak</u> Atxarteko haitzartea <u>Estetikoak</u> Landazabal atlantikoaren paisaia adierazgarria <u>Sozialak</u> Urkiolako Parke Naturalera sartzeko aisia eta bidezidorra <u>Produktiboak</u> Nekazaritza, abeltzaintza eta basogintza <u>Historiko kulturala</u> Mendiolako galtzada eta Larragango errota	<u>Elementu naturalak</u> Baso mistoko orbanak, Atxarte ibaiko haltzadiak eta landazabal atlantikoa (belardiak, heskaiak eta baso-orbanak) <u>Elementu antropikoak</u> Baserri errenazentisten multzoak, Larriganeko haize-errota eta Mendiolako galtzada	Mendiolako unitatearen paisaiak hiru sektore ditu, argi eta garbi, haien arteko ikusgarritasunari dagokionez. Ibaizabal haranetik Urkiolako mendietarantz joanda, esposizio altu eta ertaineko lehen sektore bat ikusten da, haranaren gainean muino altu batzuk daudelako haranarekiko paraleloan. Kokapen topografiko nabarmen horrek, altitude handiak izan gabe, ikuspen nahiko altua xurgatzen du. Horien atzean, landazabaleko morfologia duen eta profil ahurra duen lursail bat dago, lehen muino-lerro horren atzean ezkutatuta dagoena. Ikuspen txikia dute, beraz. Mendiola eta Sagasta auzoak hor daude. Urkiolarekin kontaktuan dagoen eremuan, mendi-mazelak altuera eta malda handiagoak ditu, eta, beraz, ikuspena handitu egiten da berriro. AHTren ibilbidea, paisaia-inpaktu handikoa, muinoen lehen lerroan dago, ikuspen ertain eta altu baten azpian.
INPAKTUAK	ARRISKUAK	
AHTren zubibidea, tentsio elektrikoko lineak, kareharriaren eraldaketarekin lotutako industria-jarduerak	Baso-mozketei lotutako paisaiaren eraldaketak baso-ustiapen monoespezifikotetan (batez ere koniferoetan). Baserriak nekazaritza- eta abeltzaintza-jarduerarekin loturarik ez duten bizileku bihurtzea, lorategi-inguruneekin.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

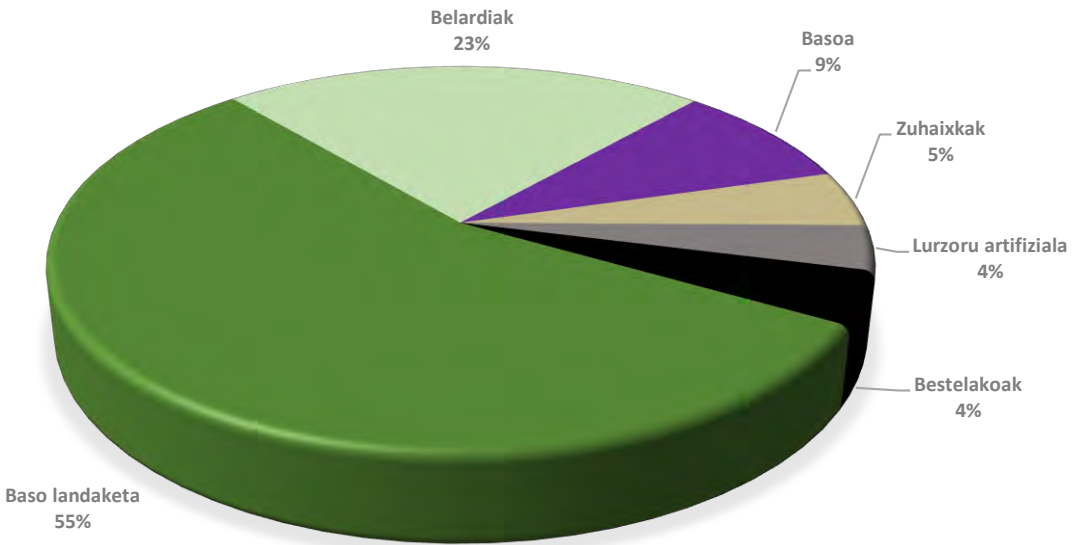
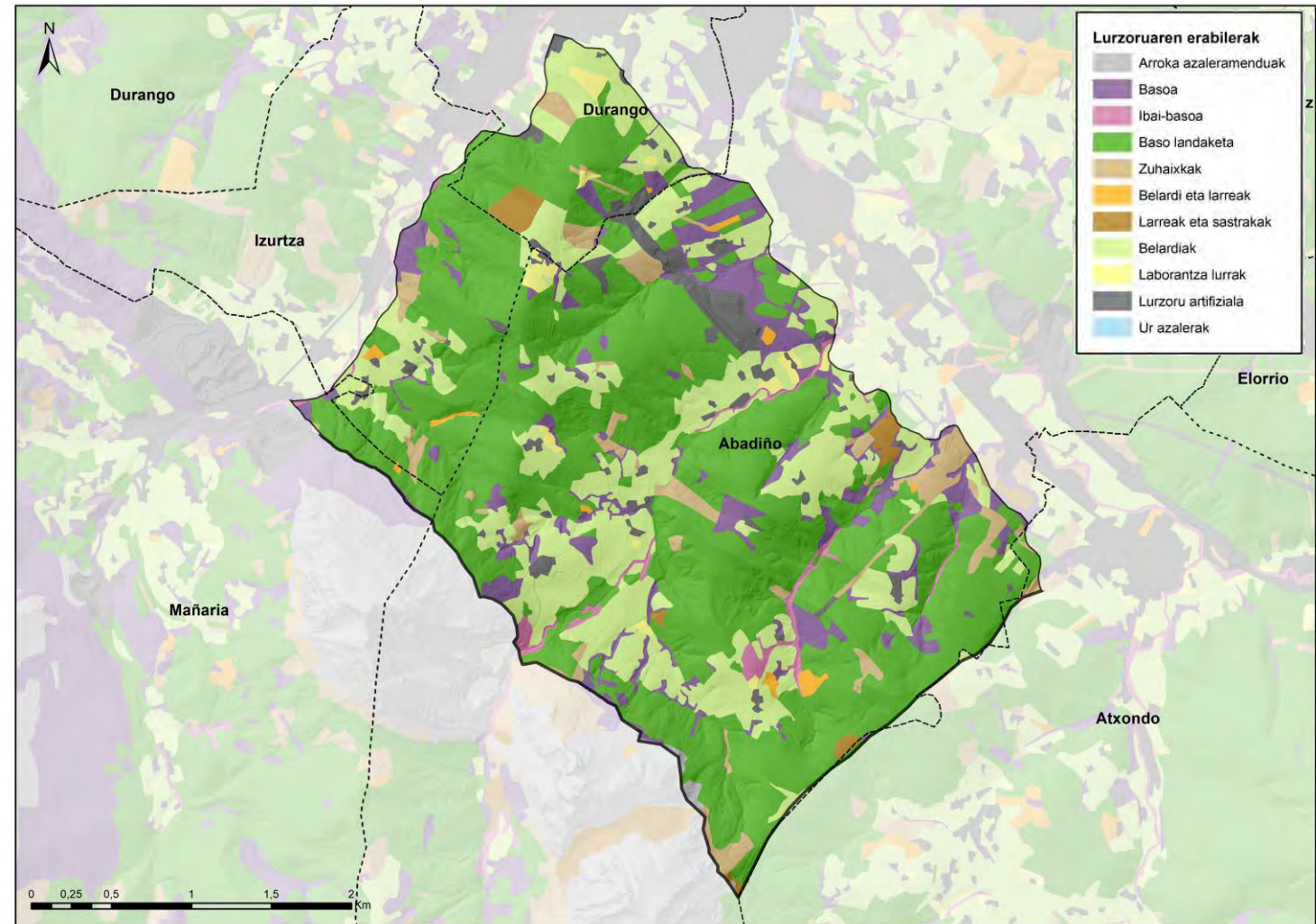
Egitura-formak

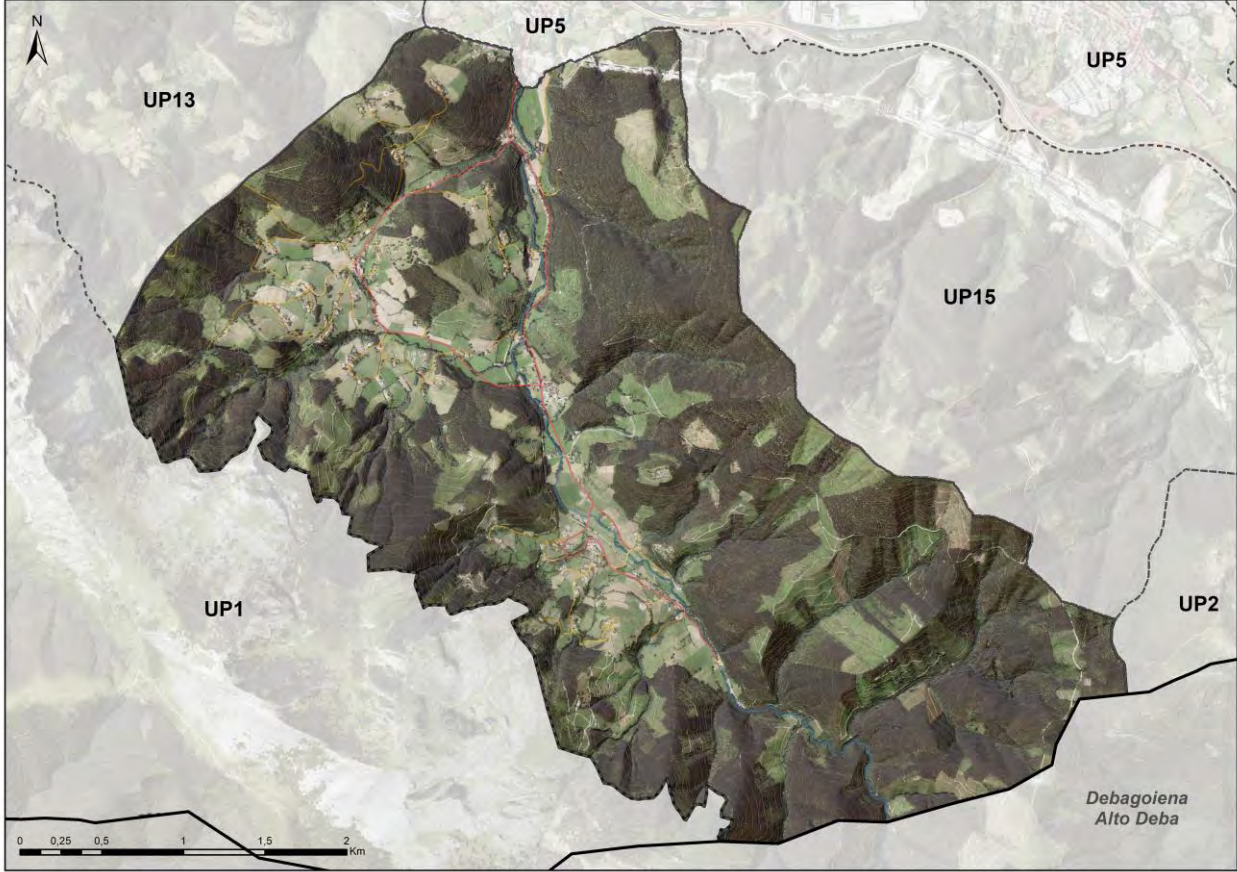
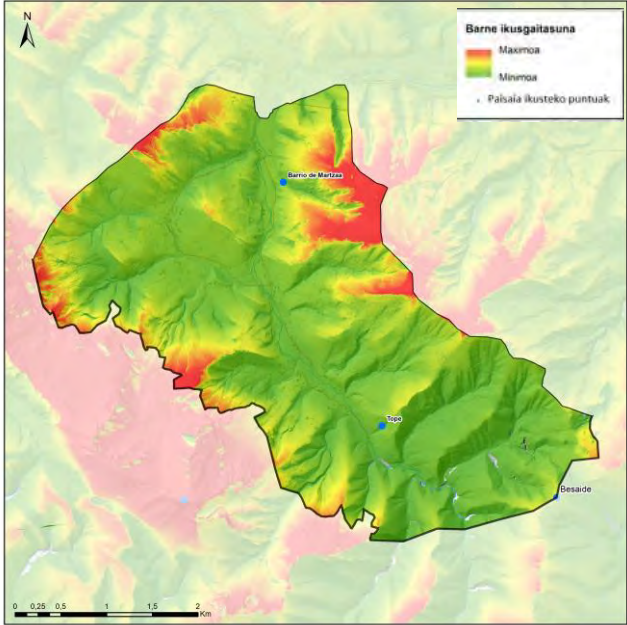
Ibaizabal ibaiaren ezker aldeko hegaletan garatzen da paisaia, Abadiño parean. Urkiolak mendien eta haran lauaren hondoaren arteko lotura leuneko gunea da. Espazioa ibai motzen segida baten bidez egituratzen da. Ibai-ibilgu horiek Ibaizabalen ardatzarekiko perpendikular diren ibar edo haran txikiak osatzen dituzte, HM-IE norabidean, eta Atxarte da ibilgu nagusia. Hondar txandakatuen litologia baten gainean, hareharrizko geruzen gogortasuna areagotzen da, eta haran nagusiaren ardatzari jarraiki (IM-HE), ibai-arteetan mendixka txikiak uzten dituzte irtenguneetan, landazabal uhinduzko paisaia argia osatuz. Maldak ertainak eta baxuak dira, eta oso gutxitan gainditzen dituzte 400 metrotik gorako irtengune topografikoak, beti 150 metrotik gorako haran baten gainean. Ibaizabaleko korridoretik haran txiki horretarako sarrera zatitu egiten du AHTren ibilbideak, ezpondak eta zubibideak bata bestearen atzetik baitaude.

Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Unitateko landazabaleko paisaia lurzoruaren hiru erabilera nagusiek marrazten dute: intsinis pinuaren landaketak, zelaiak eta baso naturala. Ereku topografikoki altuenak eta malda handienekoak baso-ustiatzei eskainitakoak dira. Ustiatze horiek ehundura uniforme eta ordenatua dute, lerro zuzenak eta aldian-aldian lerrokatutako egiturak dituzte, eta kolore berde ilun bereizgarria dute, beti sorgorra. Uniformetasun horrekin kontrastean, belardiek ehundura leun eta uhintsua dute, eta jariakortasun- eta mugimendu-efektu bisuala sortzen dute landazabalean, harmonia bisual handikoa, belardiko berde biziaren distira eta argiarekin. Baso mistoetan eta ibaiertzekoetan, berriz, testurak konplexuagoak dira. Hostozabala eta espezieen arteko elkarreragina menderatzen du, eta ikusmen-konposizio dinamikoa sortzen du, formen aniztasunak konplexutasunari laguntzen diona. Udazkenean, baso mistoak kolore beroko paleta batez tindatzen dira, haritzek kolore gorri-urreztatuak dituztela. Kokalekuak baserri-multzoek osatzen dituzte, sakabanatze espazial handiko auzune txikietan bilduta. Eraikuntzaren morfologia, kasu gehienetan, ondo integratuta dago paisaiaren osaeran. Landutako eremuak ez du ia garrantzirik, baserriaren ingurura mugatzen da. Azken batean, paisaia-mosaikoa interesgarria da, erabilerak oso zatikatuta baitaude, modu harmonikoan antolatuta.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 14 ARRAZOLA		
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 	DATU OROKORRAK Paisaia-eremua: Atlantikoko nekazaritza eta basogintza mosaikoa. Azalera: 1.580 ha Udalerriak: Abadiño, Atxondo eta Elorrio Ikusgarritasuna: ertaina 	ORTOARGAZKIA 2023
DESKRIBAPEN GENERALA Landazabal atlantikoaren paisaia adierazgarria da, eta landa-izaerari eusten dio hura osatzen duten elementu guztien bateratze harmonikoaren bidez. Haranaren konfigurazioak oso mosaiko zatikatua erakusten du. Mosaiko horretan, sega-belardiak, baso-landaketak, zuhaitzi natural txikiak eta populazio-kokaleku sakabanatu batzuk konbinatzen dira, eraikuntza-morfologia tradizionala errespetatzen dutenak.		
PAISAIAREN BALOREAK <u>Historiko-kulturala</u> Arrazolako meategia, bide berdea, errota, burdinolak, baserriak eta tenpluak. <u>Soziala</u> Aisialdiko, mendi-ibilietako eta paisaia-kontenplazioko jarduerak. <u>Estetikoa</u> Landazabaleko nekazaritza eta basogintzako paisaiaren adibidea. <u>Ekonomikoa</u> Nekazaritza, abeltzaintza, basogintza eta turismo ekoizpena.	ELEMENTU BEREZIAK <u>Elementu naturalak</u> Landare-mugak partzelarioan eta bideetan. <u>Elementu antropikoak</u> Arrazolako bide berdea, Arrazolako meategiak, Axpeko herrigunea eta eraikitako ondarea.	IKUSGARRITASUNA Arroaren morfologia itxia altitude erlatiboko muinoek mugatzen dute, eta kanpoko ikuspen txikiko harana osatzen du. Posizio altuenek bakarrik erakusten dute erakusketa panoramiko handiagoa lurraldeko beste leku batzuetatik. Hala ere, arroaren formak berak eta haranaren hondoaren zabalera erlatiboari esker (irekita dago), ikuspen handiagoa edo txikiagoa dago mendi-mazelaren erdialdetik. Haran-buruko hego-ekialdeko sektoreak du ikuspen txikiena, hainbat ibarbide dituen orografiarik konplexuena dela eta.
ERAGINAK Ez da inpaktu garrantzitsurik hauteman.	ARRISKUAK Baso-mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak eta baso-ustiapen monoespezifikoen kokapena. Eraikuntza-eredu estandarizatuakiko esposizioa.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Arrazolako paisaia izen bereko ibaiak eta haren ibaiadar txiekiek lantzen duten haranaren morfologiak berak zehazten du. S-N norabide orokor bati jarraituz, harana pixkanaka zabalduz doa. Errotabarri parean hondo laua sortzen da, Marzana inguruan 250 m-tik 170 m-ra jaisten dena. Hala ere, gehieneko zabalera beti da txikia (200 m inguru) eta berriro ere Imietamendiko muinoan estutzen da, Olazar parean. Hondo horren gainetik, gutxi gorabehera laua den landazabaleko eremu zabal bat garatzen da, itxura uhindua eta tarte askotarikoa duena, eta, mazelatik igo ahala, inklinazioa irabazten du. Landazabala gehiago ageri da ibaiaren ezker aldean, ibaiadarrak enjundia handiagokoak direlako eta Axpen espazio irekia osatzen dutelako. Errekasto guztiek Arrazolaren ardatz nagusiarekiko perpendikularrak diren ibarbideak osatzen dituzte, eta desnibel garrantzitsuak zulatzen dituzte, unitatearen paisaia egituratzen dutenak.

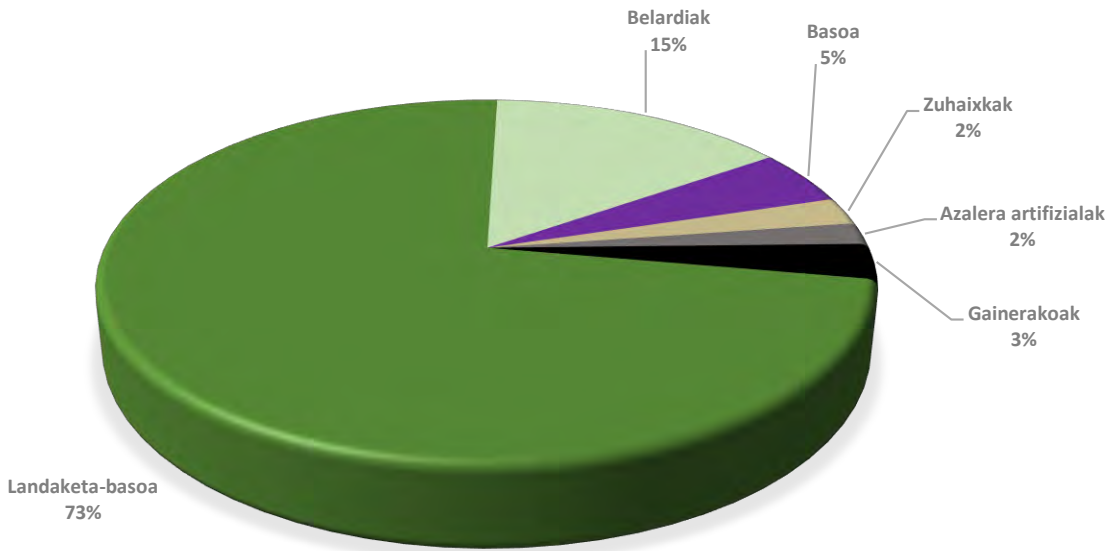
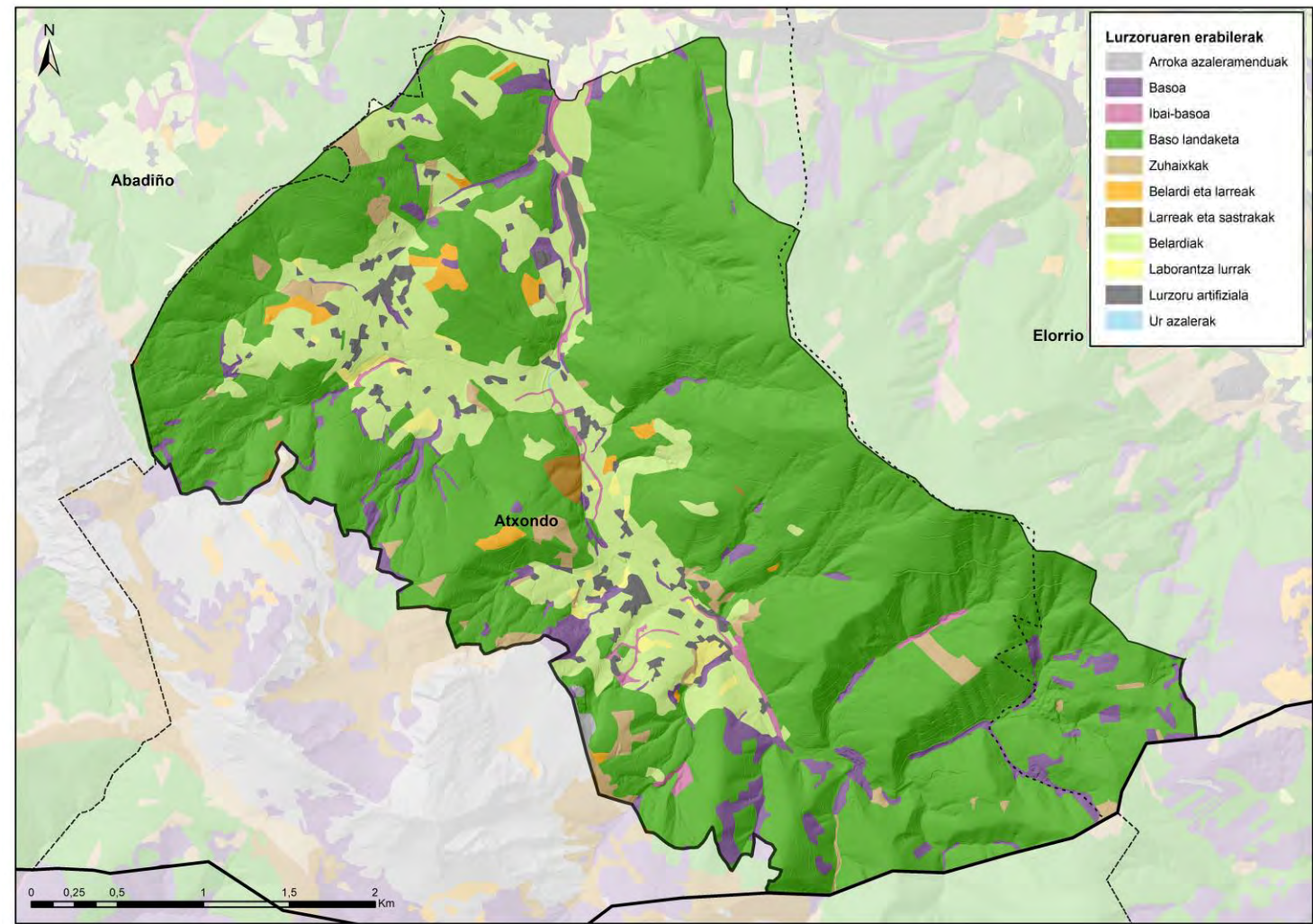
Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

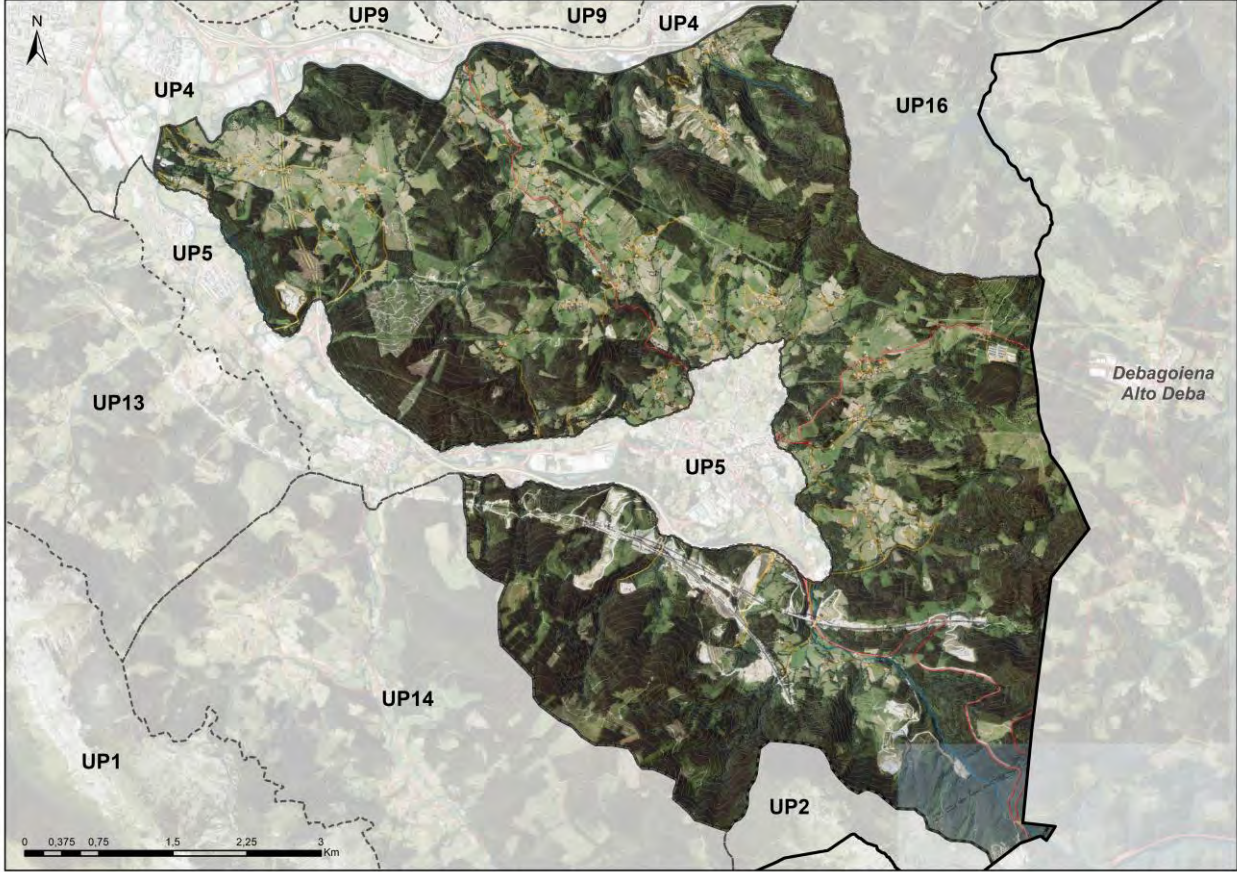
Lurzoruaren erabileren zatiketaren ondorioz mosaikoan paisaia-itxura sortu arren, erabilera horiek erlazio argia izan ohi dute maldekin. Modu sinple eta eskematikoan, malda-eremuetan baso-landaketak daude; landazabalaren gainean, berriz, sega-belardiak daude, malda txikiagokoak.

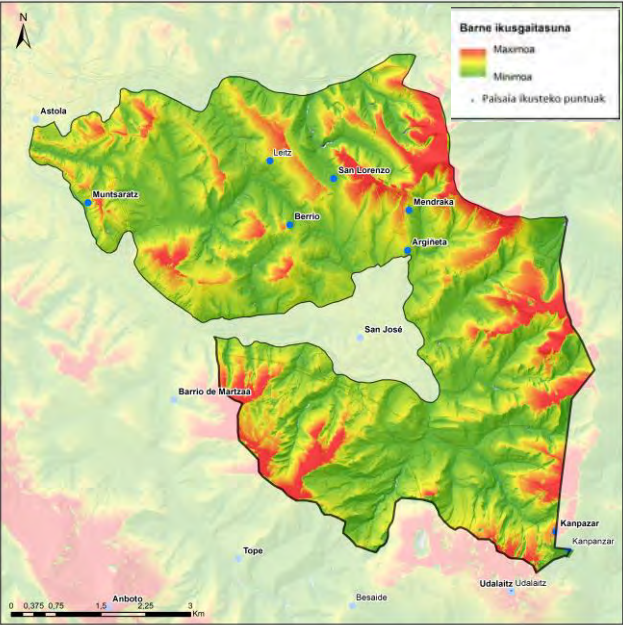
Baso-landaketak, funtsean, intsinis pinuak dira, baina horien artean pinaster pinuaren, kriptomeriaren eta eukaliptoaren orban handi samarrak ikus daitezke. Horrela, gunehonetan ale lodiko testurak nagusitzen dira, dentsitate handikoak eta zuhaitz-forma dutenak, zorrotzak eta konikoak. Kolorea iluna eta kontraste handikoa da. Hemen, barietatea landaketa igarotzen den egoera ezberdinekin ematen dute, batez ere mendia argitzen duen mozketa prozesuan, itxura desordenatu eta ez oso erakargarria eskainiz. Baso-ingurune horretan, noizean behin baso naturalak nahasten dira, eta horiek oso kontraste handia sortzen dute landaketen ehundurari, formari eta koloreari dagokienez. Batez ere baso misto atlantikoa da, ikusmenean oso aberatsa, koloreetan eta ehunduretan duen dinamismoagatik. Gainera, pagoak daude leku garaienetan, eta arte kantauriarren bat, gutxienak. Horiek guztiek paisaiari hostotasuna ematen laguntzen dute. Era berean, galeria-basoak dibertsitatea eta, batez ere, linealtasuna eta nolabaiteko jarraitutasuna sustatzen ditu, ibai-ibilguei landare-zerrenda estuetan jarraitzen baitie.

Landazabaleko sektorearen osaera desberdina da, nahiz eta batzuetan baso-giroak zipriztindu. Bertan, pikor fina eta ikusizko irekiera belardiak ematen ditu, berde biziarekin, baina partzela-multzoak oso zatikatuta, haren mugek paisaia aberasten baitute zuhaixkak, sastrakak eta zuhaitzen bat dagoelako; gainera, xehetasunezko ikuspegian hesola eta alanbrea daude. Horiek guztiek balio handiko alderdi zatikatu berezi hori azaltzen dute. Belardien artean herriak daude, eta auzoetako herriguneen eta sakabanatutako baserrien inguruko multzokatze-panoramika bat eskaintzen dute. Gehienetan, morfologia tradizional eraikitzailea errespetatzen dute. Ondoko espazioan ohikoak dira baratze txikiak eta, gero eta sarriago, lorategiak. Paisaiari aniztasun handia eskaintzen dio.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 15 ELORRIOKO HARANA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FREMU FUNTZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHAZTAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA 		Paisaiaren eremua: Mosaico agroforestal atlántico Azalera: 4.200 ha Udalerriak: Abadiño, Atxondo, Berriz, Elorrio eta Zaldibar Ikusgarritasuna: ertain-altua 	
DESKRIBAPEN OROKORRA			
Nekazaritza eta basogintza atlantikoko landazabaleko paisaia bereizgarri gisa aurkezten da. Mosaiko interesgarri bat osatuz, larreak, baso-sailak, baso naturalak eta baserri-auzuneak nahasten dira, modu harmoniatsuan, haran nagusiaren gaineko guneko alomatu, ireki eta argi batean.			

PAISAIAREN BALIOAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Baso mistoko eta landazabal atlantikoko orbanak. <u>Pertzeptiboa</u> Gailurreriaren ikuspegi panoramikoak eta eszenikoak. <u>Estetikoa</u> Landazabaleko paisaia adierazgarria. <u>Produktiboa</u> Nekazaritza, abeltzaintza eta basogintza. <u>Historiko- kulturala</u> Argiñetako nekropolia.	<u>Elementu naturalak</u> Baso mistoko eta ibaiertzeko landarediko orban urriak, landazabal atlantikoa (zelaiak, heskaiak eta baso-orbanak). <u>Elementu antropikoak</u> Intereseko baserrien elkartek, Argiñetako nekropolia, Berrioko basiliza, Gazeta auzoa, Murgoiñetako San Juan basiliza.	Paisaia-unitate horren barruko elkarreragina oso aldakorra da, orografia askotarikoaren ondorioz. Lurraldeko sektore batzuek ikusmen-esposizio maximoa dute, eta beste batzuek oso txikia. Hala ere, korrelazio bat ezar daiteke topografiarekin. Altuera eta, batez ere, desnibel handienak dituzten eremuek ikuspen handiagoa dute. Sektore honetan, Elorrioko harana hedatzen den arroa inguratzen duten mendiak biltzen dira. Arro itxia da, Memaia (HM) bezalako mendiek argi eta garbi mugatzen dutena, erakusketa handiko mendi-mazela zabalak baitauzka (behealdean AHTren ibilbidea ikus daiteke); Udalaiz (IE) mendiarren magaletik; Bizkaia eta Gipuzkoa arteko mendilerroak, Larrarteraino ekialdetik daramatenak, eta Erdella eta Santamariñazar (IE) mendi-mazelak. Horiek guztiak oso ikuspen handiko eremuak dira Eremu Funtzionalean. Bestalde, Elorrio eta Zaldibar lotzen dituen korridorearen hegalek, Leiz-Miotan (Berriz), erakusketa ertaina dute, Gaztelua auzoa (Abadiño) inguratzen duten muinoen antzera. Arroak eta ibarrak dituzten profil ahurrek ikuspena murrizten dute. Horrela, Elorrioko hegoaldeak (Iguria) oso paisaia itxia marrazten du, eta bertan AHTren presentzia nabarmentzen da; Aldape (Elorrio), Argiñeta (Elorrio), Berrio-Zabaleta (Elorrio) edo Gazaga (Zaldibar) auzoak ere ikuspen gutxiko sektoreak dira.
INPAKTUAK	ARRISKUAK	
Abiadura handiko trenaren trazadura. Goi-tentsio elektrikoko lineak. Elorrioko saihesbidea.	Landa-lurzoruak artifizializatzea jarduera ekonomikoaren eremu berrien bidez. Baso mistoa baso-berritze monoespezifiko bihurtzea. Baso-ustiapenen mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak. Baserriak nekazaritza- eta abeltzaintza-jarduerarekin loturarik ez duten egoitza bihurtzea eta landa-lurzoruen ordeztasunak jartzea.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Unitate honetako paisaia, hein handi batean, Elorrio kokatuta dagoen bailara ixten duen ikusizko arroarekin bat dator. Egia esan, hiribildu hori inguratzen duten mendi-mazelak eta mendiak dira. Bere orografia profil uhindu eta alomatuen segida bat da, egituratzen duten formetan nolabaiteko zabaltasuna erakusten dutenak, landazabala argi eta garbi menderatuz. Arroaren ertzak garrantzi gutxiko mendiak dira, eta itxura lodiagoa hartzen dute hegoaldean eta ekialdean (500-600 m), eta laxoagoa eta menditarragoa ipar-mendebaldean (300-400 m). Banalerroko mendien azpitik sortzen dute atzealde eszenikoa. Ibai-sare zabala du, forma erradialari jarraitzen diona, eta horrek antolatzen du malda ertain eta baxuen antolaketa topografikoa. Ipar-mendebaldeko sektorea antolaketa eta irudi beraren inguruan egituratzen da, Gazteluan (Abadiño) oso irekia dagoen arro txiki baten gainean. Azkenik, hegoaldean, egitura diskordante ez-fisiko gisa, AHTren trazadura kokatzen da, espazioa zatikatzen duena eta tamaina handiko formak sortzen dituen, ezpondak, lubetak eta zubibideak, esaterako.

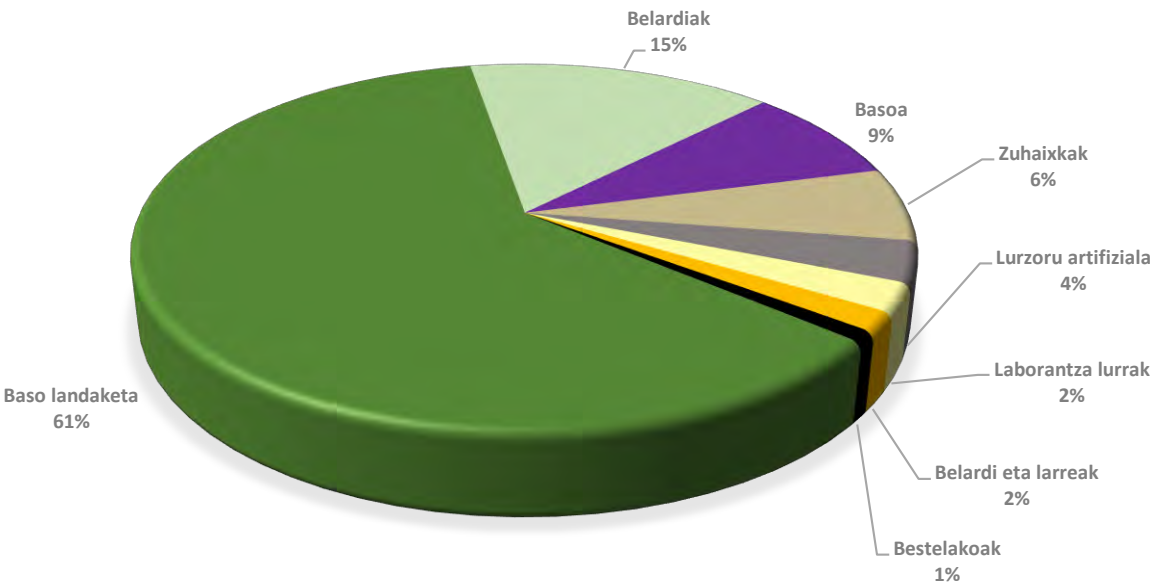
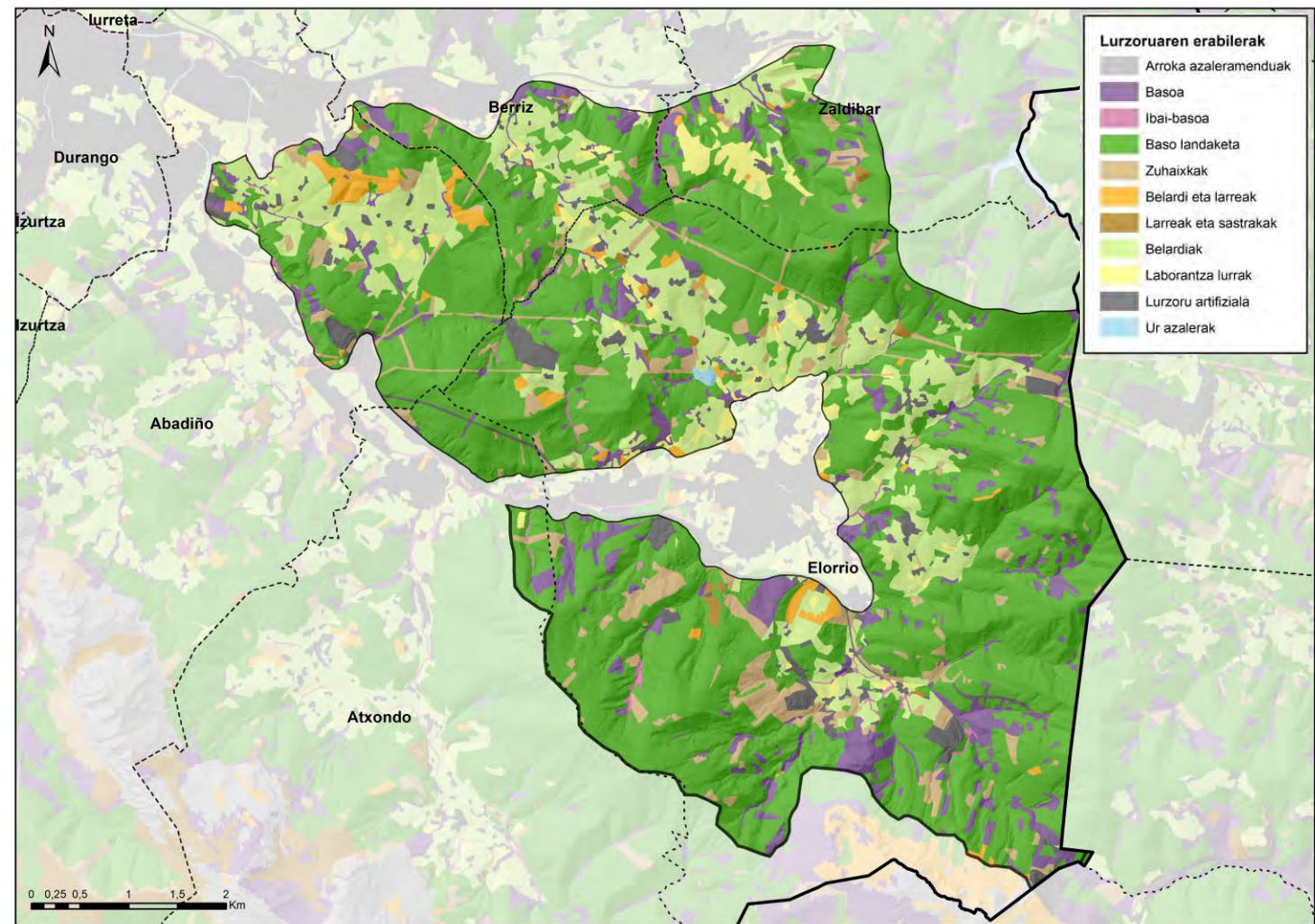
Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Paisaiaren osaeran bi azpiunitate bereizten dira argi eta garbi: basoa, mendiko eremuei lotua, eta landazabala, nekazaritzaren eta abeltzaintzaren mosaiko interesgarria sortzen duena. Baso-ustategiek ia erabat bahetzen dute mendia, eta intsinis pinua nonahikoa da. Gainerako espezieek gutxieneko azalerak hartzen dituzte. Egoera horretan, mendiak profil ilun, uniforme, ehundura trinko, geometriko eta zorrotzarekin marrazten diren paisaia bat dago, non dibertsitate bakarra mozketek eta birpopulaketek ematen dutena den, inpaktu handiko burezur marroiak eratzen dituztenak, zuhaixkak dituztenak batzuk, edo lursailetakozuhaitz-hazkundearen fase desberdinak. Uniformetasuna hautsi egiten da, halaber, baso misto atlantikoko orban txikiak daudelako. Orban horien espazioa txikia eta loturarik gabea bada ere, landaketen artean kontraste kromatiko eta testural handia dago.

Landazabalean, erabilerak nahasten dituen mosaikoaren itxura du. Azalerari dagokionez, aipagarriena belardiena da, beti berde biziak edo loredunak, ale finekoak eta argia eta panoramari irekitasuna ematen diotenak. Partzelarioa oso zatikatuta dago, hesola eta alanbre edo landarezko mugekin, eta azken horiek dibertsitatea eta kalitatea dakarte agerian. Horien artean, baso txikiren bat eta laborantza-eremu txikiren bat daude, ia beti baratzeak eta fruta-arbolak, etxebizitzekin lotzen direnak.

Inguruko kokapen-ereduei jarraituz, baserriak auzuneetan biltzen dira, paisaia osoan zehar oso sakabanatuta, ordenarik jarraitu gabe. Eraikuntza-morfologiak kalitatezkoak dira, eredu tradizionalak errespetatzen dituzte normalean, eta harmonikoki integratzen dira balio eszeniko handiko paisaian. Disonanteak, aldiz, azpiegiturekin lotutako elementu antropiko linealak dira, hala nola AHTren trazadura edo goi-tentsioko lineak.

LURZORUAREN ERABILERAK

UP 16 AIXOLA		DATU OROKORRAK	ORTOARGAZKIA 2023
DURANGALDEKO PAISAI EI BEGIRE DURANGALDEKO FUNKZIONAL EKO PAISAIAREN KATALOGOA ETA ZEHATZAPENAK CATALOGO Y DETERMINACIONES DEL PAISAJE DEL AREA FUNCIONAL DE DURANGALDEA		Paisaia-eremua: Atlantikoko Nekazaritza eta basogintza mosaikoa Azalera: 677 ha Udallerriak: Elorrio eta Zaldibar Ikusgarritasuna: baxua	
DESKRIBAPEN GENERALA			
Paisaia hori Aixolako bailarak marrazten duen arro itxiak egituratzen du, eta haren gainean urtegi txiki bat dago. Urtegi horrek kalitate estetiko apur bat du, perspektiba erabat kolokan jartzen duten pinu-sail ugarien artean. Giro horren kontrapuntu gisa, zabortegi bat garatuko da Eitzaga auzoko haranaren hondora begira dagoen mendi-mazela baten gainean.			

PAISAIAREN BALOREAK	ELEMENTU BEREZIAK	IKUSGARRITASUNA
<u>Naturalistikoa</u> Aixolako urtegiiko hezegunea. <u>Soziala</u> Aisialdiko eta aisialdiko jarduerak. <u>Pertzepziozkoa</u> Urtegira sartzeko errepide panoramikoa. <u>Estetikoa</u> Ur-xafla. <u>Ekonomikoa</u> Ur-hornidura, zabortegia, zur-ekoizpena.	<u>Elementu naturalak</u> Hostozabalen baso mistoak, urtegiko eta ibai-ibilguetako urari lotutako landaredia. <u>Elementu antropikoak</u> Aixolako urtegia eta Eitzaga auzoko zabortegia.	Aixola eta Kortatzuko haranak estu daude, eta mendi-mazelak desnibela handiak dira. Hori dela eta, espazioa itxita dago bistan, eta, beraz, ikuspena oso txikia da. Eszena ixten duten gailurrek bakarrik, Santamariñazarrek edo Erdellak kasu, ikuspen handia dute. Gainera, ibarrak haran nagusiaren (Ego) ardatzarekiko perpendikularrak dira. Ibar hori mendebaldetik ekialdera garatzen da, eta argi eta garbi hondoratuta dago unitate horren gainean. Horrela, paisaiaren izaera isolatua indartzen da. Batez ere iparraldera jotzeak eta pinazeoen sailen kolore itzaliak kontraste handiko paisaia iluna eratzen dute zeruan, batez ere eguzkitsua bada. Zabortegia, Ego bailarara begira dagoen mendi-mazela batera egokitu arren, ez dago ikuspen nabarmenik, behe-erdikoa baita.
ERAGINAK	ARRISKUAK	
Aixolako urtegia. Eitzaga auzoaren gaineko zabortegia. Goi-tentsioko linea elektrikoak.	Baso-mozketekin lotutako paisaiaren eraldaketak eta baso-ustiapen monoespezifikoen kokapena. Bildutako uraren maila jaistea klima-aldaketaren ondorioz.	

PAISAIAREN EZAUGARRIAK

Egitura-formak

Unitate honen paisaia Ego bailararen hondorantz doazen ibar estuak lantzen dituzten ibai, erreka eta errekastoen lan geomorfologikoari esker sortzen da. Kareharrizko litologiari buruzko lan hidrologikoak desnibel handiak sortzen ditu goi-zonen eta haran estuaren artean. Arroaren itxura 650 metrotik gorako mendilerro batean dago, Erdella eta Santamariñazar artean. Altitudea berehala jaisten da iparralderantz, haranean 200 metro pasatxora dauden ibarbideetatik. Ekialdean, Aixola ibaiak morfologia sakonagoa eta ahokatuagoa du, urtegiaren presentziak arintzen duena, ur-laminaren gaineko paisaia zertxobait irekitzen duena. Presatik aurrera, estutasun sentsazio hori areagotu egiten da. Mendebalderago, Kortatxu errekek profil leunagoa marrazten du ibaian gora, itxura etzanagoa duen Gohierri auzorantz ukipen-malda batekin. Bestalde, Ego haranera begira dauden mendi-mazelak paisaia-unitate hori ibar-hondotik bereizteko lerro garrantzitsua dira, nabarmenketa topografiko nabarmena osatzen baitute.

Lurzoruaren egiturak, formak, koloreak eta erabilerak

Paisaiak homogeneousotasun handia du, intsinis pinuaren landaketa monoespezifikoen itxura aldaezina dela eta. Konifero horiek harmonia geometriko konikoa eskaintzen dute, non orratzen simetriak eta enborren zuzentasunak ikusmen uniformea sortzen duten. Gainera, kolore berde ilunak itzal itxura ematen dio paisaiari. Badirudi basogintzaren prozesu ezberdinek bakarrik eskaintzen dutela nolabaiteko barne-dinamismoa landaketen barruan. Ustiategietako lursailen artean, baso misto atlantikoa eta erriberako zuhaiztiak daude, loturarik gabe, espazioan zipriztinduta, baina nolabaiteko presentziarekin, pinuaren zorrotasunaren arteko ehundura leunarekin kontrastatzeko. Bere hostozabalak eta askotariko kromatismo dinamikoak paisaia aberasten dute, zuhaixka eta sastraka batzuen presentziarekin batera. Baina, zalantzarik gabe, urtegiko ur-laminak kalitate eszeniko handia sortzen du, uren uhin-mugimenduari, distirari eta turkesa koloreari esker. Itxura baxu, ireki eta argitsua baserrien ondoko zelai urriek ematen dute, eta badirudi unitate barruko giro itxitik irtetera gonbidatzen dutela. Irekian antzeko itxura du, baina paisaian esku hartzearen berezko zakartasunarekin, zabortegeia ikusten da.

LURZORUAREN ERABILERAK

